


Підручна  
бібліографія  
\_\_\_\_\_ до теми



# УКРАЇНСЬКИЙ ХУДОЖНІЙ ВАНГАРД

ВАСИЛЬ АНАТОЛІЙ КАЗИМИР  
ПЕТРИЦЬКИЙ МЕЛЛЕР  
ЕДЛЯР ГЕОРГІЙ ВАДИМ  
ВНАРБУТ ІВАН ПАДАКА  
АСИЛЬ МАРІЯ БОЙЧУК  
СРМИЛОВ СИНЯКОВА МАЛЕВИЧ  
МИХАЙЛО ВІКТОР ПАЛЬМОВ ЖУК  
КРИЧЕВСЬКИЙ ОКСАНА  
ВОЛОДИМИР ПАВЛЕНКО  
МЮЛЛЕР РОЗАЛІЯ ОЛЕКСАНДР  
ОЛЕКСАНДРА РАБИНОВИЧ АРХИПЕНКО  
ЕКСТЕР Б ОГОМАЗОВ ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДР  
ДАВИД БУРЛЮК  
ХВОСТЕНКО-ХВОСТОВ






ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ  
КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА  
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ  
ВІДДІЛ МИСТЕЦТВ

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ  
ПОКАЖЧИК



# Шановні друзі!

Наша бібліотека вже багато років збирає бібліографічні матеріали і джерела до теми «Український художній авангард».

До цієї теми вже кілька десятиліть прикуто увагу світового мистецтвознавства.

Усвідомленням проблеми українського авангарду і самим терміном – український авангард – ми зобов'язані французьким дослідникам Андрію Накову і Валентині Маркаде.

За висловом вітчизняного мистецтвознавця Дмитра Горбачова, український авангард – це «цілий материк світової культури» і його вивчення тільки починається.

Наш покажчик – напевно, одна з перших спроб бібліографічного осягнення цієї найважливішої для вітчизняного і світового мистецтва теми.

Покажчик подає майже тисячу джерел і складається із загального розділу і двадцяти обраних нами бібліографічних персоналій: Архипенка О., Богомазова О., Бойчука М., Бурлюка Д., Екстер О., Єрмилова В., Жука М., Кричевського В., Малевича К., Меллера В., Мюллера В., Нарбута Г., Павленко О., Падалки І., Пальмова В., Петрицького А., Рабинович Р., Седляра В., Синякової М., Хвостенка-Хвостова О.

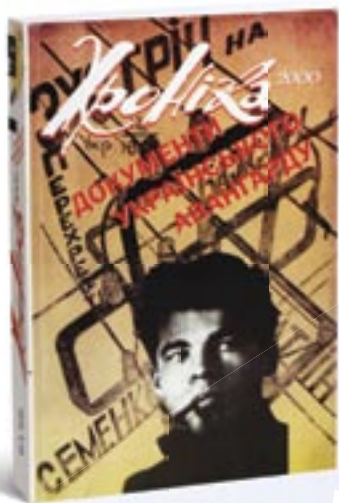
Це перша частина нашого бібліографічного задуму. Другу частину буде присвячено українському театральному авангарду і геніальному режисеру Лесю Курбасу.

Свій покажчик ми назвали «підручною бібліографією до теми», тому що сподіваємося: він стане корисним помічником для всіх, хто вивчає українське авангардне мистецтво.

Колектив бібліотеки присвячує свою бібліографічну працю видатному дослідникові українського авангарду, професору Дмитру Омеляновичу Горбачову, дружбу з яким ми надзвичайно цінуємо.

# УКРАЇНСЬКИЙ ХУДОЖНІЙ АВАНГАРД

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ.



- 1 **Український авангард 1910-1930 років:** Альбом / Авт.-упоряд. Д. О. Горбачов. – К.: Мистецтво, 1996. – 400 с.: іл.
- 2 **Українські авангардисти як теоретики і публіцисти** / Упоряд.: Д. Горбачов, О. Папета, С. Папета. – К.: Тріумф, 2005. – 382 с.
- 3 **Український модернізм 1910-1930:** Альбом. – Хмельницький: Галерея, 2006. – 287 с.: іл.
- 4 **Абстракція в Росії:** В 2-х т. – М., 2001. – Т. 1-2.
- 5 **Авангард Йогансена** / Упоряд. Д. Горбачов. – Львів: Наутилус, 2007. – 200 с., 150 іл. Повість Майка Йогансена «Подорож ученого доктора Леонардо і його майбутньої коханки прекрасної Альчести у слобожанську Швайцарію» проілюстровано творами українського авангарду, підібраними і прокоментованими колективом відомих київських мистецтвознавців Д. Горбачовим, С. Папетою і О. Папетою. Книгу визнано кращою на IX Всеукраїнському рейтингу «Книжка року-2007».
- 6 **Асеева Н. Ю. Українсько-французькі художні зв'язки 20-30-х років ХХ ст.** – К.: Наук. думка, 1984. – 125 с.
- 7 **Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века.** – К.: Наук. думка, 1989.–199 с.: ил.
- 7а **Борятинська О. Ювілейна лекція... ювіляра: Дмитро Горбачов про український авангард ХХ століття** // Культура і життя. – 1997. – 31 груд. – С. 4.
- 8 **Владимир Издебский. Из цикла «Возвращение».** – Альманах. – Вып. 105. – СПб.: Palace Editions, 2005. – 152 с. Див. також: **Владимир Издебский и его «Салоны».** Государственный Русский музей; Галерея Московского центра искусств. – СПб.: Palace Editions, 2003.
- 9 **Інтервали. Космізм в українському мистецтві. Ч. 1.** – Книга-каталог / Національний художній музей України. – К.: Вид-во Раєвського, 2000. – 261 с.

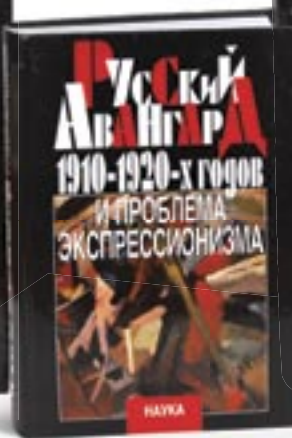
- 10 Казовский Г. Художники Культур – Лиги. – Москва – Иерусалим, 2003. – 343 с.
- 11 Крусанов А. Русский авангард 1907-1932. – Т.1. – Т. 2 (Кн. 1 и 2). – М., 1999-2003.
- 12 Культур-Ліга: художній авангард 1910-1920-х років. – Альбом-каталог / Упоряд. Г. Казовський. – К.: Дух і Літера, 2007. – 216 с.: іл.
- 13 Лагутенко О. Українська книжкова обкладинка першої третини ХХ століття / Стилiстичні особливості художньої мови. – К.: Політехніка, 2005. – 124 с.
- 14 Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.
- 15 Лобановський Б. Б., Говдя П. І. Українське мистецтво другої половини ХІХ – початку ХХ ст. – К.: Мистецтво, 1989. – 206 с.: іл. – (Нариси з історії укр. мистецтва).
- 16 Луцки С. Одесские «Салоны Издебского» и их создатель. – Одесса: Студия «Негоциант», 2005. – 352 с.
- 17 Након А. Русский авангард. – М.: Искусство, 1991. – 191 с.: ил.
- 18 Памятники русского театрального авангарда. 1910-1930: Каталог / Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил. А. Петрицкий, В. Мюллер, В. Меллер, О. Хвостенко, О. Экстер.
- 19 Русский театр. Иллюстрированная хроника российской театральной жизни. – В 2 кн. – М.: Интеррос, 2004.
- 20 Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків: Березіль. – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2002. – 223 с.
- 21 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом / Авт.-сост. Э. А. Дымшиц. – К., 2004. – 217 с.: ил. Український художній авангард у колекції К. І. Григоришина.
- 22 Шпаков А. Художник і книга. Українська радянська книжкова графіка: Шляхи становлення і розвитку. – К.: Мистецтво, 1973. – 256 с.
- 23 Асеева Н. Выступление левых украинских художников на выставках во Франции // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 24 Бобринская Е. Футуризм и кубофутуризм в живописи // Бобринская Е. Футуризм и кубофутуризм. – М., 2000. – С. 6-35.
- 25 Боулт Д. Э. «Центрифуга»: авангард на Украине, в Грузии и Армении // Боулт Д. Э. Художники русского театра. – М., 1990. – С. 48-52, ил. № 159-162, 164.





- 26** Боулт Д. Э. Перепутья / Предисл. Н. Лобанова-Ростовского: [Про майстрів українського художнього авангарду] // Наше наследие. – 2007. – № 82. – С. 122-131.
- 27** Бурачек М. Мистецтво у Києві: Думки і факти // Музагет. – Місячник літератури і мистецтва. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 99-114.  
Одна з перших спроб аналізу українського авангардного мистецтва: Екстер О., Богомазов О., Нарбут Г., Бойчук М., Кричевський В., Жук М.
- 28** Веселовская А. Киев – родина авангарда // Антиквар. – 2007. – № 11. – С. 38-45.
- 29** Вишеславський Г. Повернення «Культур-Ліги» // FAÏNE ART. – 2008. – № 2. – С. 84-87.
- 30** Горбачев Д. Обложки и титулы украинской книги 20-30-х годов // Сов. графика 73. – М.: Сов. художник, 1974. – С. 146-152.
- 31** Горбачев Д. На карте украинского авангарда // Наше наследие. – 1991. – № 2. – С. 138-144.

- 32** Горбачов Д. Тіні українського авангарду // Нова Генерація. – 1992. – Спец. вип. – С. 11-13.
- 33** Горбачов Д. На карті українського авангарду // Міжнародний ART фестиваль: Каталог. – К., 1996. – С. 14-18.
- 34** Горбачев Д. Украинское барокко и русский авангард // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 35** Горбачов Д. Барокко і футуризм: [Традиції українського бароко і мистецтво авангарду] // Українське барокко: У 2 т. – Т. 2. – К.: Вид-во «АКТА», 2004. – С. 163-195.
- 36** Горбачов Д. Шароварно-гопашна культура як джерело світового авангарду // FAÏNE ART. – 2007. – № 1. – С. 100-105.
- 37** Горбачев Дмитрий: «За таким количеством имен стоит школа...»: [Бесіда Г. Веселовської з професором Д. Горбачовим] // Антиквар. – 2007. – № 11. – С. 40-45.



38 Данцер Д.-А. Б. Авангард і Україна: Фрагм. статті // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 299-303.

39 Дидковський С. Ренесанс графіки: [Інтерв'ю автора книги «Українська графіка першої третини ХХ століття» Ольги Лагутенко] // Антиквар. – 2007. – № 4. – С. 40-45.

40 Зельська-Даревич Д. Українські культура і мистецтво крізь віки // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 16-30.

41 Издеская-Причард Г. Владимир Алексеевич Издеский на родине и в изгнании // Государственный Русский музей. Страницы истории отечественного искусства. Вторая половина XIX – начало XX века. – СПб., 1999. – С. 100-127.

42 Издеская-Причард Г. Владимир Алексеевич Издеский на родине и за границей // Владимир Издеский. Из цикла «Возвращение». – Альманах. – Вып. 105. – СПб., 2005. – С. 25-36.

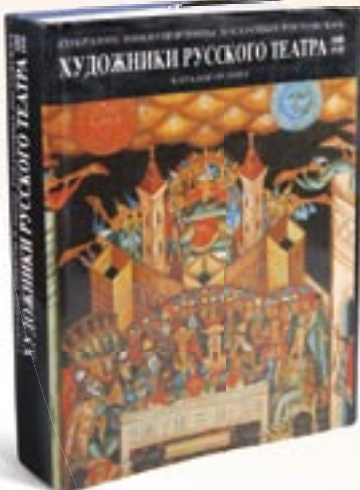
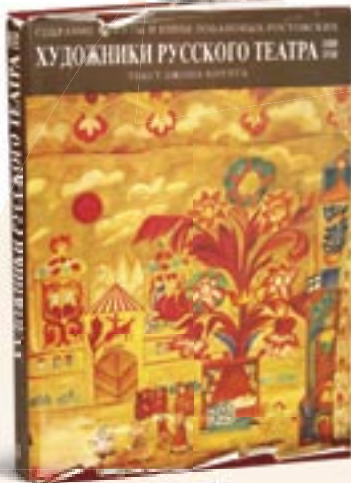
43 Издеская-Причард Г. Скульптура // Владимир Издеский. Из цикла «Возвращение». – Альманах. – Вып. 105. – СПб., 2005. – С. 37-42.

43а Издеский В. Новая живопись // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 113-115.

44 Кашуба Е. «Салоны Издеского». Первые авангардные выставки в Киеве // «Салоны Издеского». – К., 1998. – С. 14-30.

45 Круглов В. Художники в Салонах В. А. Издеского // Владимир Издеский. Из цикла «Возвращение». – Альманах. – Вып. 105. – СПб., 2005. – С. 43-60.





- 46 **Лагутенко О. Графіка ХХ століття // Мистецтво України ХХ століття.** – Київ-Копенгаген: Асоціація Артгалерей України, 1998. – С. 258-291.
- 47 **Лагутенко О. Новий погляд на мистецтво української графіки ХХ століття // Мистецькі обрії.** – К.: Академія мистецтв України, 2002. – С. 40-45.
- 48 **Лобановский Б. Книжная графика на Украине // Искусство книги.** – М.: Книга, 1962. – Вып. 3. – С. 79-89.
- 49 **Лущик С. «Салоны Издебского» и их организатор // «Салоны Издебского».** – Одесса, 1999. – С. 1-25.
- 50 **Лущик С. Владимир Издебский в Одессе. Материалы к биографии // Владимир Издебский. Из цикла «Возвращение».** – Альманах. – Вып. 105. – СПб., 2005. – С. 7-24.
- 51 **Макаров Ю. Дмитрию Горбачеву-70 // AURA.** – 2007. – № 1. – С. 100-101.
- 52 **Маркаде В. Українське мистецтво ХХ століття і Західна Європа // Всесвіт.** – 1990. – № 7. – С. 169-180.
- 53 **Маркаде Ж.-К. «Простір, колір, гіперболізм: Характерні риси українського авангарду»: Фрагм. статті // Горбачов Д. О. «Він та я були українці».** Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 234-236.
- 54 **Маркаде Ж.-К. «Фернан Леже і Росія»: Фрагм. статті // Горбачов Д. О. «Він та я були українці».** Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 227-232.
- 55 **Міло Д. Мистецтво України // Горбачов Д. О. «Він та я були українці».** Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 306-308.



- 56 **Мудрак М. Український авангард** // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 31-38.
- 57 **Петрова Е. Владимир Издебский и его «Салоны»** // Владимир Издебский. Из цикла «Возвращение». – Альманах. – Вып. 105. – СПб., 2005. – С. 5-6.
- 57а **Пинчевская Б. Еврейское искусство в украинском контексте:** [Бесіда з професором Д. Горбачовим про взаємини українського і єврейського художнього авангарду] // Антиквар. – 2008. – № 4. – С. 38-48.
- 58 **Савицкая Л. Л. К истории авангардного движения в Харькове. 1910-е годы** // Русский авангард 1910-1920-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 303-325.
- 59 **Савицкая Л. Л. Коллаж в украинском искусстве 1910-1920-х годов** // Русский авангард 1910-1920-х годов. Проблема коллажа. – М.: Наука, 2005. – С. 117-127.
- 60 **Соколюк Л. Микола Скрипник та його роль в мистецькому житті України кінця 1920-х – початку 1930-х років** // Харків 1930-х – 1940-х років. – Харків, 1998. – С. 134-137.
- 61 **Соколюк Л. Новий погляд на українське мистецтво першої третини ХХ століття** // Мистецтвознавство України. – К.: Київ, 2001. – Вип. 2. – С. 60-67.
- 62 **Сонина Т. Культур – Лига** // Антиквар. – 2008. – № 1. – С. 56-63.
- 63 **Сухопаров С. К истории второго Салона Издебского** // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.



# О А РХИПЕНКО ЛЕКСАНДР

1887 Київ  
1964 Нью-Йорк

Найвідоміший скульптор ХХ сторіччя, засновник кубізму в скульптурі. Вчився в Київському художньому училищі (1902-1905), Московському училищі живопису, скульптури та архітектури (1906-1907). З 1905 року брав участь у виставках. В 1908 року приїхав до Парижу, де познайомився з художниками Паризької школи, з А. Модільяні та Годье-Брхоско, а також з Фернаном Леже і Гійомом Аполлінером, між іншими, в мистецькій колонії Ля Рухе. 1912 – експериментував в галузі скульптурного живопису. 1910-1914 брав участь у виставках «Салону незалежних». В 1911-1913 і 1919 роках виставлявся в «Осінньому салоні». 1912 заснував свою першу школу. В цьому ж році вступив до групи «Золотий перетин». Брав участь в Арморі-шоу (1913, Нью-Йорк). Отримав патент на Архипентуру – «Прилад для виставлення змінних картин і метод для декорування змінної виставки». З 1929 року живе в США.

**Український модернізм 1910-1930:**  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.



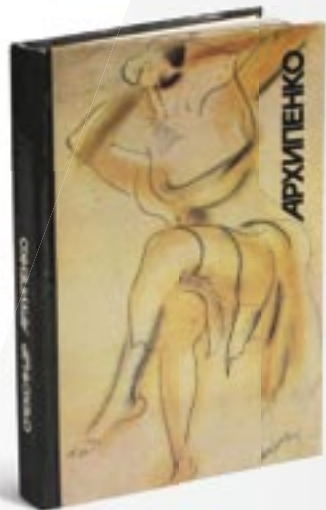
## I

- 64 **Архипенко О. До моїх українських земляків** // Україна. – 1989. – № 38. – С. 23.  
Промова скульптора на відкритті його пам'ятника Тарасу Шевченку в США (1957 р.).
- 65 **Архипенко О. Теоретичні нотатки** // Хроніка-2000. – 1993. – № 5 (7). – С. 208-255.  
Друкується за виданням «Архипенко. 50 творчих літ», Нью-Йорк, 1960. Переклад з англ. Н. Висоцької.
- 66 **Архипенко О. Теоретичні нотатки** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 7-42.
- 67 **Архипенко А. Письма из Германии и США во Львов: (Фрагменти)** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 260-267.

## II

- 68 **Азизян И. Первая волна скульптурного авангарда: Архипенко, Цадкин, Лифшиц** // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 69 **Азизян И. Коллаж в скульптурных картинах А. Архипенко** // Русский авангард 1910-1930-х годов. Проблема коллажа. – М.: Наука, 2005. – С. 87-116.

- 70** Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про творчість О. Архипенка – с. 9-10, 102, 111-115, 196.
- 71** Асеева Н. Пространство, цвет и свет в скульптуре Александра Архипенко // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов. Взаимодействие искусств. – М.: Изд-во ГИК, 1998. – 342 с.
- 72** Білан А. Ще одна зустріч з Олександром Архипенком // Укр. культура. – 2003. – № 11-12. – С. 31.
- 73** Геврик Т. Ландшафтная скульптура в университетському містечку // Образотворче мистецтво. – 1991. – № 2. – С. 40-41.  
Про зібрання скульптури Пенсільванського університету (США), в якому є твори уроженців Києва О. Архипенка та О. Лібермана.
- 74** Глушак А. Повернення з чужинства // Образотворче мистецтво. – 1992. – № 5. – С. 7-8.
- 75** Гончар Л., Найда Р. Олександр Архипенко : доля і творчість // Київ. – 1996. – № 1-2. – С. 155-161.
- 76** Горбачов Д. Суворість і ніжність // Соц. культура. – 1987. – № 12. – С. 34.
- 77** Горбачов Д. І архаїст, і футурист // Хроніка-2000. – 1993. – № 5 (7). – С. 198-207.
- 78** Горбачев Д., Утевская П. Под чужим солнцем // Зеркало недели. – 1996. – 27 янв. – С. 15.
- 79** Горбачов Д., Найден О. Земні й небесні джерела Олександра Архипенка // Слово і час. – 1997. – № 5-6. – С. 59-61.
- 80** Горбачев Д. Укротитель пространства // Столич. новости. – 2001. – № 45. – С. 20.
- 81** Горбачов Д. Олександр Архипенко // Імена України в космосі. – К.: Наутилус, ВАІТЕ, Академперіодика, 2003. – С. 570-575.
- 82** Гординський С. Олександр Архипенко // Хроніка-2000. – 2000. – № 35-36. – С. 482-485.
- 83** Гречанюк С. Химерна гілка вічного дерева // Вітчизна. – 1987. – № 4. – С. 179-189.
- 84** До 100-річчя з дня народження О. П. Архипенка // Всесвіт. – 1987. – № 5. – С. 150-160.  
Зміст: Невтомний шукач / А. Німенко; Венера Архипенка / Е. Арендт; Талант передбачення / І. Карабутенко.
- 85** Історія українського мистецтва. В 6 т. – К., 1970. – Т. 4. Кн. 2. – С. 13, 94, 95, 96, 97, 98, 99.
- 86** Клоц А. Познакомьтесь – человек предсказал XX век! // Веч. вестн. – 2003. – 9 дек. – С. 10.





- 87 Корсун Л. Збагнути Вічність у видимому світі // Україна мол. – 2005. – 17 серп. – С. 10.
- 88 Кудрявцев Л. Його знає світ, але не знає Батьківщина // Укр. культура. – 1997. – № 8-9. – С. 30-31.
- 89 Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість О. Архипенка – с.191-194.
- 90 Марченко Д. Скульптоживопись Александра Архипенко // ДИ. – 2007. – № 4. – С. 72-75.
- 91 На власне «ризико» // Столиця. – 2000. – № 112. – С. 12.
- 92 Надійко В. Баловень судьбы // Антиквар. – 2007. – № 3. – С. 38-41.
- 93 Німенко А. Його творчість – «Архипентура» // Україна. – 1987. – № 22. – С. 14-17.
- 94 Олександр Архипенко: Альбом / Есе В. Коротича. – К.: Мистецтво, 1989. – 200 с.: іл.
- 95 Олександр Порфирівич Архипенко (1887-1964) // Укр. культура. – 2000. – № 4. – С. 27.
- 96 Олександр Архипенко: «Жінка, що йде» // Веч. Київ. – 2003. – 4 груд. – С. 23.
- 97 Олександр Архипенко та його спадкоємці: Каталог. – К., 2003.
- 98 Олександр Архипенко: Візія і тяглість: Інавгураційна виставка і публікація Укр. Музею в Нью-Йорку... / Куратор виставки Я. Лешко. – Нью-Йорк: Укр. Музей; К.: Родовід, 2005. – 256 с.: іл. – Зі змісту: Олександр Архипенко. Візія і тяглість / Я. Лешко. Каталог. Хронологія / О. Кайзер.
- 99 Оленська-Петришин А. Олександр Архипенко – передовий новатор скульптури ХХ століття // Хроніка-2000. – 2000. – № 35-36. – С. 486-498.
- 100 Певний Б. Архипенкове коріння // Сучасність. – 1992. – № 9. – С. 127-140., іл.
- 101 Савченко О. Воспевший пространство // Киев. ведомости. – 2004. – 22 апр. – С. 8-9.
- 102 Сидор О. Шукач нових форм // Образотворче мистецтво. – 1987. – № 6. – С. 18-19.
- 103 Сидор О. Олександр Архипенко на рідній землі // Жовтень – 1988. – № 2. – С. 79-86.
- 104 Сидор О. Складна дорога на Батьківщину // Сучасність. – 1996. – № 9. – С. 136-149.
- 105 Сидор-Гібелінда О. Архипенко Охрипенко... // День. – 2007. – 10 серп. – С. 1,18.
- 106 Силин О. Геніальний син України // Літ. Україна. – 1987. – 28 трав. – С. 8.
- 107 Александра Синько об Александре Архипенко / Материал подгот. Н. Лысенко-Барская // Антиквар. – 2007. – № 10. – С. 72-77.
- 108 Скрипченко М. «Велетень серед митців». Українець Олександр Архипенко // Образотворче мистецтво. – 2002. – № 3. – С. 8-10.
- 109 Сусак В. Александр Архипенко – «первый скульптор-экспрессионист»? // Русский авангард 1910-1930-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 223-237.
- 110 Титаренко А. Возвращение Архипенко, или Порыв в будущее // Art Line. – 1997. – № 10-11. – С. 65-67.
- 111 Утевська П., Горбачов Д. І архаїст, і футурист // Культура і життя. – 1997. – 4 черв. – С. 2.
- 112 Федько-Шілз С. Олександр Архипенко: наближення // Укр. культура. – 1999. – № 6. – С. 16-17.
- 113 Фесенко Л. Повернення Олександра Архипенка // Хрещатик. – 2003. – 2 груд. – С. 1, 2.
- 114 Шестаков А. Майстер порожнечі // Політика і культура. – 2001. – № 47. – С. 54-55.
- 115 Шестаков А. Волхвування над простором: [До 40-річчя з дня смерті О. Архипенка] // Україна мол. – 2007. – 24 лют. – С. 13.

# ОБ БОГОМАЗОВ ЛЕКСАНДР

1880

с. Ямпіль  
(нині Сумської обл.)

1930

Київ

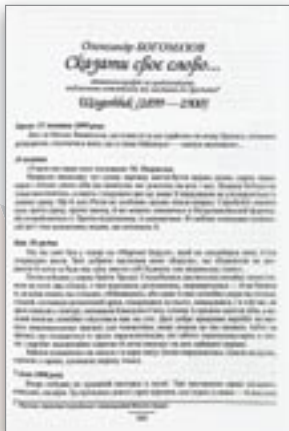
Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Живописець і графік. Один із лідерів і теоретиків українського авангарду. Вчився в Київському художньому училищі (1902-1910). Продовжував освіту в приватних студіях Москви. В 1914 році заснував групу «Кільце», що об'єднала молодих українських авангардистів. Того ж року завершив теоретичну працю «Живопис та елементи», в якій виклав засади авангардного мистецтва, простежив генезис художньої форми від руху крапки – її первісного елемента. Був членом АРМУ. В 1922-1930 роках – професор Київського художнього інституту.



I

- 116** Богомазов А. Портрет жєны: [Репродукція] // Огонек. – 1988. – № 22. – 4-я цв.вкл.
- 117** Богомазов О. Живопис та елементи / Пер. з рос. С. Яринича // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 458-466.
- 118** Богомазов А. Живопись и элементы: [Фрагменти з трактату] / Публ. Д. Горбачева и М. Колесникова // Наше наследие. – 1991. – № 2. – С. 144.
- 119** Богомазов О. Паровоз.1916: [Кольор. репродукція] // Нова Генерація. – 1992. – Серп. – С. 12. – Спец. вип.
- 120** Богомазов О. Картина – глядач: [Фрагменти з трактату «Живопис та елементи»] // Хроніка-2000. – 1992. – № 1. – С. 140-154.
- 121** Богомазов О. Основні завдання розвитку живопису в Україні // Український авангард 1910-1930 років. – К., 1996. – 1-3 с. додатку.
- 122** Богомазов О. Виступ на Першому Всеукраїнському з'їзді художників (9-16 червня 1918 р.) // Богомазов О. Живопис та елементи. – К., 1996. – С. 154-156.
- 123** Богомазов О. Живопис та елементи. – К.: Задумливий страус, 1996. – 176 с.: іл.
- 124** Богомазов О. Сказати своє слово...: (Автомонографія за щоденниками, побіжними нотатками та листами до дружини) / Публ. М. Шудрі // Рукопис: Український альманах спогадів, щоденників, листів, документів, світлин: У 2 т. – К.: Криниця, 2004. – (Серія «Бібліотека Шевченківського комітету»). – Т. 1. – С. 365-411.



- 124а **Богомазов О.** «Коли на відкритті виставки АРМУ...» // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 88-93.
- 125 **Богомазов А.** Доклад на Всеукраїнському съезде художників. Київ, 1918. Основные задачи развития искусства живописи на Украине // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 77-85.
- 126 **Богомазов А.** Живопись и элементы: (Фрагмент) // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 42-69.
- 127 **Богомазов А.** Нечто о графике // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 85-87.
- 128 **Богомазов А.** Об искусстве. Заметки теоретического характера // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 69-77.

## II

- 129 **Асеева Н. Ю.** Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про О. Богомазова – с. 104-105.
- 130 **Боулт Д. Э.** Богомазов Александр Константинович // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 97-98, ил. № 96.
- 131 **Горбачов Д.** Саня і Ванда, або Логіка краси // Рад. жінка. – 1990. – № 10. – С. 17-18.
- 132 **Горбачов Д.** Український Пікассо, або Як вибратися з чорної меланхолії // Кур'єр муз. – 1992. – № 1.
- 133 **Горбачов Д.** Не для грошей народжений, або Логіка краси // Хроніка-2000. – 1992. – № 1. – С. 130-139.



- 134** Горбачов Д. Пророчий рукопис // Наука і культура. Україна: Щорічник. – К., 1989. – Вип. 23. – С. 456.  
Див. також: Богомазов О. Живопис та елементи. – К., 1996. – С. 3-4.
- 135** Горбачов Д. О. Богомазов (1880-1930). Скинувши пута нерухомості // Art Line. – 1999. – № 7-8. – С. 10-12.
- 136** Горбачев Д. Філософ красочного ритма // Столич. новості. – 2000. – № 11. – С. 18.
- 137** Горбачев Д. Работы Василия Ермилова и Александра Богомазова в нью-йоркском собрании // Пинакотеха. – 2006. – № 1-2. – С. 170-171.
- 138** Дегтярева Г., Солодовникова Е. Парабола Богомазова: [Про книгу О. Богомазова «Живопис та елементи»] // Правда України. – 1997. – 23 янв.
- 139** Диченко І. Освітений і освітоносний // Культура і життя. – 1987. – 6 верес.
- 140** Іванова О. Людина з доби «Великого експерименту» // Культура і життя. – 1992. – 18 січн. – С. 6.  
Про виставку О. Богомазова в Державному музеї українського образотворчого мистецтва.
- 141** Історія українського мистецтва. В 6 т. – К., 1970. – Т. 4. – Кн. 2. – С. 12, 192, 194, 382; Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 19, 137, 167.
- 142** Коргодський Р. Ще одна драма: Олександр Богомазов // Культура і життя. – 1997. – 10 груд. – С. 3-4.
- 143** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість О. Богомазова – с. 91-95.
- 144** Маркаде В. Українське мистецтво ХХ століття і Західна Європа // Всесвіт. – 1990. – № 7. – С. 169-180.
- 145** Москаленко О. Київські мотиви Олександра Богомазова // Веч. Київ. – 1996. – 23 квіт. – С. 5.
- 146** Олександр Богомазов. 1880-1930: Каталог творів / Упоряд. М. М. Колесніков; Вступ. ст. Е. О. Димшиця. – К., 1991. – 47 с.: іл.
- 147** Олександр Костянтинович Богомазов: (Біографія у датах) // Богомазов О. Живопис та елементи. – К., 1996. – С. 172-173.
- 148** Олександр Богомазов (1880-1930) Твори: Календар / Упоряд. Е. Димшиць. – К.: ЗАТ «Енергетичний стандарт», 2001. – 13 с.
- 149** Пелих Н. Пам'ять про Богомазова у бронзі // Хрещатик. – 2002. – 20 лист. – С. 5.  
Відкрито меморіальну дошку О. Богомазову.
- 150** Романюк Н. Мозаика жизни по А. Богомазову // Зеркало недели. – 2004. – № 12. – С. 13.
- 151** Романюк Н. Мозаїка життя за О. Богомазовим, або Послання століття минулого всім наступним століттям // Робіт. газ. – 2004. – 23 груд.
- 152** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл.  
Про О. Богомазова – с. 142, 575.
- 153** Сотник Н. «Каждый человек сам строит себе храм» // Правда Украины. – 1997. – 20 марта.
- 154** Спогади дочки О. Богомазова (Вступ Е. Димшиця) // Українське мистецтвознавство. – К.: Кий, 2001. – Вип. 2. – С. 141-154.
- 155** 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил.  
Роботи О. Богомазова в колекції К. І. Григоришина – с. 24-59.
- 156** Утевская П., Горбачев Д. Логика красоты // Зеркало недели. – 1996. – 7 мая. – С. 21.



# МБ ОЙЧУК ИХАЙЛО

1882

с.Романівка  
(нині Тернопільської обл.)

1937

Ленінград

Художник і педагог, засновник самобутньої школи монументального живопису, що існувала в Україні в першій третині ХХ століття. Вчився в художній студії у Львові та приватній рисувальній школі у Відні (1898-1899), в Краківській академії мистецтв (1899-1905) у Флоріана Цинка, Юзефа Унежинського, Юзефа Вичулковського. Після закінчення академії продовжував навчання у Мюнхені (1905). З 1905 року брав участь у художніх виставках. В 1907-1910 роках працював у Парижі, відвідував академію Поля Рансона, вчився у Поля Серюзьє. В 1909 році заснував власну школу-майстерню, в якій навчалися Микола Касперович, Софія Налепінська, Софія Бодуен де Куртене, Хелена Шрамм та інші. В Осінньому салоні (1909) та Салоні Незалежних (1910) експонував власні твори та твори учнів майстерні. 1911 року повернувся до Львова, де працював як реставратор та монументаліст. З 1917 року жив у Києві. Був одним з професорів-засновників Української державної академії мистецтв (1917). Один з організаторів АРМУ (1925).

Найбільш значними творами, виконаними разом з учнями, т. зв. «бойчукістами», були розписи на сучасну тематику Червоноармійських Луцьких казарм у Києві (1919), Селянського санаторію на Хаджибейському лимані в Одесі (1927-1928) та Червонозаводського театру в Харкові (1933-1935). Всі ансамблі монументального живопису не збереглися.

**Український модернізм 1910-1930:**

Альбом. – Хмельницький:

Галерея, 2006. – 287 с.



I

- 157 **Бойчук М. Праздник урожая: Фрагмент росписи Краснозаводского театра: Харьков, 1932-1935** // Монументальное искусство СССР / Авт.-сост. В. П. Толстой. – М.: Сов. художник, 1978. – С. 51.
- 158 **Бойчук М. На запит пролетарських мас:** [Листи] // Культура і життя. – 1988. – 3 січн.
- 159 **Михайло Бойчук – Михайлу Грушевському :** [3 листів художника, які зберігаються в Центр. держ. істор. архіві у Києві] // Образотворче мистецтво. – 1991. – № 6. – С. 37-39.
- 160 **Бойчук М. Візантінізм** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 97-98.
- 161 **Бойчук М. До перебудови образотворчого фронту:** [Виступ на першому пленумі Оргбюро Спілки рад. художників і скульпторів УСРР 27.XI.-2.XII.-33р.] // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 372-378.
- 162 **Бойчук М. Програма мастерской монументального искусства** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 93-96.



II

**163** Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про М. Бойчука – с. 9-10, 15, 108, 109, 115, 168, 169, 189-192, 194.

**164** Афанасьев В. Це мій звіт перед нащадками : [60 років тому групою М. Бойчука створено розписи Селянського санаторію на Хаджибейському лимані] // *Культура і життя*. – 1989. – 5 берез.

**165** Басанець Т. «Це мій відчит перед нащадками»: М. Бойчук (Монументальна практика бойчукістів: одеська майстерня) // *Образотворче мистецтво*. – 1999. – № 1-2. – С. 83-85.

**166** Басанець Т. Послідовники М. Бойчука. Одеська майстерня // *Мистецтвознавство України*. – К.: Кий, 2001. – Вип. 2. – С. 54-60.

**167** Белоусов А. Скорбящая Муза // *Независимость*. – 1997. – 2 дек. – С. 4-5.

**168** Бенья Н. Про творчу діяльність Михайла Бойчука у львівській періодиці та науково-мистецьких виданнях першої половини XX ст. // *Мистецтвознавчі записки: Зб. наук. праць* – К., 2003. – Вип. 3-4. – С. 101-105.

**169** Білокінь С. Ім'я – Михайло Бойчук // *Культура і життя*. – 1987. – 19 квіт. – С. 3.

**170** Білокінь С. Колективізм – пафос творчості Михайла Бойчука // *Образотворче мистецтво*. – 1988. – № 1. – С. 22-25.

**171** Білокінь С. Михайло Бойчук і проблеми монументалізму // *Пам'ятки України*. – 1988. – № 2. – С. 10-13.

**172** Білокінь С. З-під неправди повертається до нас видатний український художник Михайло Бойчук // *Україна*. – 1988. – № 9. – С. 11-12; цв.вкл. 1-4, іл.

**173** Білокінь С. Відоме – невідоме? : [Коли загинув Михайло Бойчук] // *Культура і життя*. – 1989. – 5 берез.

**174** Білокінь С. Михайло Бойчук у листуванні // *Соц. культура*. – 1989. – № 7. – С. 4-5.

**175** Білокінь С. Біля яблуні // *Україна*. – 1989. – № 15. – С. 23-24; кольор.укл.; 3-я стор. обкл.

**176** Білокінь С. Смерть Михайла Бойчука // *Вісті з України*. – 1992. – № 7. – С. 12-13.

**177** Білокінь С. Між Сциллою і Харибдою // *Культура і життя*. – 1992. – № 27, 28.

**178** Бойчук, Михаил (Михайло) Львович // *Художники народов СССР: Библиографический словарь в 6-ти тт.*: Т.2 / Гл. сост. и библиогр. О. Э. Вольценбург. – М.: Искусство, 1972. – С. 16.

**179** Бойчук і бойчукізм, бойчукізм: Каталог виставки / Авт. ст. та упоряд. О. О. Ріпко. – Л.: РВВ обл. упр. по пресі, 1991. – 86 с.

**180** Бучацкий И. Бойчук возвратился. В памяти... // *Киев. телеграф*. – 2007. – 7 дек. – С. 1, 13.

**181** Владич Л. Пам'ятного дев'ятнадцятого / Публ. І. Блюмініої // *Вітчизна*. – 1988. – № 1. – С. 185-191.

**182** Волошин Л. Михайло Бойчук: Листи до митрополита Андрія Шептицького // *Образотворче мистецтво*. – 1990. – № 6. – С. 18-20.

**183** Горбачов Д. Листи-спогади Ганни Печарковської про Бойчука і бойчукістів // *Київ. старовина*. – 1999. – № 6. – С. 133-150.

**184** Горбачов Д. Послання у вічність: [До 120-річчя з дня народження М. Бойчука] // *Столич. новости*. – 2002. – № 42. – С. 21.

**185** Городинець І. Трагедія «бойчукістів» // *Літ. Україна*. – 1990. – 12 лип. – С. 8.

**186** Диченко І. Школа Михайла Бойчука // *Літ. Україна*. – 1987. – 29 жовт.

**187** Дьченко І. Возвращение Михайла Бойчука // *Сов. культура*. – 1978. – 31 окт. – С. 4.

**188** Диченко І. Нове про Михайла Бойчука: [Огляд публікацій про М. Бойчука за 1987 р.] // *Культура і життя*. – 1988. – 3 січн.

**189** Диченко І. Криниця одвічного // *Вісті з України*. – 1988. – № 6.



- 190** Жежера В. Кризь моря часу: [Про вечір в Респ. будинку художника, присвяч. 105-й річниці з дня народження М. Бойчука] // Мол. гвардія. – 1987. – 18 груд.
- 191** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 12; Т. 5. – К., 1967. – С. 12, 17-19, 24, 30, 43, 51, 58, 110-113, 115, 117, 120, 131, 156, 259, 286-288, 290, 401.
- 192** Касіян В. Автопортрет. – К.: Веселка, 2004. – 672 с. Спогади про М. Бойчука і його школу – с. 304-307, 322, 338, 347, 401-402.
- 193** Клейменова О. Історія одної утопии // Киев. ведомости. – 2007. – 21 июня. – С. 13.
- 194** Коваленко Л. Новому інституту – ім'я Михайла Бойчука // Уряд. кур'єр. – 2000. – 27 трав. – С. 16.
- 195** Ковальська Л. Тиміш Бойчук, молодший брат: [Про молодшого брата М. Бойчука] // Art Line. – 1998. – № 1. – С. 44-45.
- 196** Ковальська Л. Михайло Бойчук – учитель і митець // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 46-57.
- 197** Ковальчук О. Геній українського образотворення // Образотворче мистецтво. – 2002. – № 4. – С. 7-9.
- 198** Корниєнко Н. Лесь Курбас и художники : Из твор. наследия // Советские художники театра и кино : Сб. / Сост. В. Кулешова. – М.: 1983. – Вып. 5. – С. 332-354. Про творчу співдружність М. Бойчука і Л. Курбаса – с. 339-340. Див. також: Корниєнко Н. Репетиція майбутнього. – К.: Факт, 1998; К.: Либідь, 2007.
- 199** Кравченко Я. Творчість «бойчукіста» Охріма Кравченка // Образотворче мистецтво. – 2003. – № 4. – С. 16-19.
- 200** Красильникова О. Михайло Бойчук – театральний художник // Образотворче мистецтво. – 1995. – № 1. – С. 10-13.
- 201** Красильникова О. М. Бойчук і театр: [Про творчу співпрацю М. Бойчука і Л. Курбаса] // Мистецтвознавство України. – К.: Кий, 2001. – Вып. 2. – С. 164-169.
- 202** Кушнерик Г. Трагічна доля великого художника // Уряд. кур'єр. – 2002. – 2 лист. – С. 8-9.
- 203** Лагутенко О. Ідеї сакралізації життя у творчості Михайла Бойчука // Хроніка-2000. – 2002. – № 51-52. – С. 503-517.

- 204** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість М. Бойчука – с. 102-104, 109-113.
- 205** Литовченко І. Бойчук і сучасність // Образотворче мистецтво. – 1994. – № 2. – С. 6-8.
- 206** Майстер: [М. Бойчук] // Укр. культура. – 1992. – № 10-11. – 1 стор.вкл.
- 207** Мартыненко А. Тревожит судьба произведений: [Про картини учня М. Бойчука Григорія Синиці] // Веч. Киев. – 1989. – 2 янв.
- 208** Мельник О. «Біля яблуні»: [Про інтерпретацію сучасними художниками теми Михайла Бойчука] // Образотворче мистецтво. – 1993. – № 3-4. – С. 4-6.
- 209** Михаил Бойчук // Украинская советская энциклопедия. Том 1 / Под ред. М. П. Бажана. – К.: Глав. ред. УСЭ, 1978. – С. 509.
- 210** Михайло Бойчук // Словник художників України / Під ред. М. Бажана. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1973. – С. 31.
- 211** Міщенко Г. Іще раз – бойчукісти і наш час: Проблеми теорії та аналізу мистецтва // Образотворче мистецтво. – 1997. – № 1. – С. 42-45.
- 212** М. Л. Бойчук (1882-1939): 100 лет со дня рождения // Сто памятных дат: Художеств. календарь: 1982: Ежегодн. илл. изд. / Сост. А. Д. Сарабьянов. – М.: Сов. художник, 1981. – С. 290-293.
- 213** Мусієнко П. Повертаючись у далекі 20-30-і роки // Образотворче мистецтво. – 1992. – № 6. – С. 18-20.
- 214** Мушинка М. Нове про художника Михайла Бойчука // Дзвін. – 1992. – № 11-12. – С. 113-115.
- 215** Павлюк М. Він любив народні пісні // Літ. Україна. – 1987. – 29 жовт.
- 215а** Парамонов А., Титарь В. Материалы к истории Харьковского театра. – Х.: Харьковский частный музей городской усадьбы, 2007. – 280 с. Репродукції фресок М. Бойчука у Червонозаводському театрі Харкова – с. 227-229.
- 216** Поміж цвіту інтелігенції // Столиця. – 2000. – № 102. – С. 10.
- 217** Присталенко Н. З архіву Михайла Бойчука // Укр. мистецтвознавство. – К.: Наук. думка, 1993. – Вип. 1. – С. 127-134.
- 218** Присталенко Н. Доля школи Михайла Бойчука – нашої гордості, слави, скорботи // Укр. культура. – 1997. – № 7. – С. 15-19.
- 219** Репко Е. «Сад» Михайла Бойчука // Творчество. – 1990. – № 10. – С. 27-31.
- 220** Ріпко О. Подих вічності // Культура і життя. – 1990. – 4 лист. – С. 6.
- 221** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл.  
Про М. Бойчука: с. 12, 161, 173, 177, 180, 201, 225-227, 231-235, 249, 250, 253, 265, 268, 273, 274, 277, 278, 280, 282, 283, 348, 373, 559, 584, 585, 598, 602.
- 222** Семенко В. Дебют «бойчукістів» – як розвій українського мистецтва // Літ. Україна. – 2004. – № 17. – С. 4.
- 223** Скиба М. Вирубаний сад // День. – 2002. – 29 жовт. – С. 6.
- 224** Соколюк Л. Бойчукізм і проблема стилю в українському мистецтві першої третини ХХ століття. – К.: НМК ВО, 1992. – С. 6-14.
- 225** Соколюк Л. Михайло Бойчук і Дієго Рівера // Родовід. – 1995. – № 12. – С. 43-47.
- 226** Соколюк Л. Бойчукізм у світлі проблеми взаємовідношення академічного й народного мистецтва // Українська народна творчість у поняттях міжнародної термінології: Примітив, фольклор, аматорство, наїв, кітч... / Колективне дослідження за матеріалами Других Гончарівських читань. – К.: Родовід, 1996. – С. 248.
- 227** Соколюк Л. Школа Михайла Бойчука та українське народне мистецтво першої третини ХХ ст. // Народ. творчість та етнографія. – 1997. – № 6. – С. 84-91.
- 228** Соколюк Л. Проблема синтезу мистецтв та її значення в системі сучасної мистецької освіти в Україні // Традиції та новачі у вищій архітектурно-художній освіті. – Х., 1998. – Вип. 1. – С. 47-48.
- 229** Соколюк Л. Занепад бойчукізму як вияв регресу народного мистецтва в Україні в 1930-ті роки // Регрес і регенерація в народному мистецтві: Колективне дослідження за матеріалами Третіх Гончарівських читань. – К.: Музей Івана Гончара: Родовід, 1998. – С. 301-308.
- 230** Соколюк Л. Бойчукізм і кубофутуризм // Традиції і новачі у вищій архітектурно-художній освіті. – Х., 1998. – Вип. 2. – С. 109-110.
- 231** Соколюк Л. Бойчукізм у контексті світового художнього процесу першої третини ХХ ст. // Мистецтвознавство України: Зб. наукових праць. – К.: Спалах, 2000. – Вип. 1. – С. 110-126.
- 232** Соколюк Л. Феномен бойчукізму і вища мистецька освіта в Україні // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Художня освіта. – Львів: Світ, 2000. – Вип. 5. – С. 229.



- 233** Соколюк Л. Бойчукізм і культурологічні дискусії в Україні 1920-х – початку 30-х років // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Мистецтво і освіта. – Л.: Світ, 2001. – С. 19-20.
- 234** Соколюк Л. Михайло Бойчук як художник-реставратор // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. – Харків, 2001. – Вип. 5. – С. 38-39.
- 235** Соколюк Л. Графіка бойчукістів: Монографія. – Харків: Березіль; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2002. – 223 с.: іл.
- 236** Соколюк Л. Михайло Бойчук як графік // Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків; Нью-Йорк, 2002. – С. 13-14.
- 237** Соколюк Л. Черты экспрессионизма в творчестве представителей школы Михаила Бойчука // Русский авангард 1910-1930-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 326-339.
- 238** Соколюк Л. Школа «українського монументалізму» Михайла Бойчука // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2007. – Вип. 14. – С. 140-146.
- 239** Стебельський Б. Українське авангардне мистецтво: монументалізм Михайла Бойчука і школи «бойчукістів» // Образотворче мистецтво. – 2003. – № 4. – С. 3-7.
- 240** Ті, що знали Михайла Бойчука: З листів Оксани Павленко до Охрима Кравченка / Підгот. публ. Я. Кравченка // Образотворче мистецтво. – 2003. – № 4. – С. 20-22.
- 241** Утопія для пензля // Голос України. – 2003. – 29 жовт. – С. 5.
- 242** Федорук О. Штрихи до портрета майстра // Українське мистецтвознавство. – К.: Наук. думка, 1993. – Вип. 1. – С. 134-141.
- 243** Феномен бойчукізму: [Вийшла в світ книга Л. Д. Соколюк «Графіка бойчукістів» – Харків-Нью-Йорк, 2002] // Березіль. – 2004. – № 10. – С. 186-189.
- 244** Ходоровський М., Павлова О. Обличчям до народу // Культура і життя. – 1988. – 17 квіт.
- 245** Художник-монументаліст Михайло Львович Бойчук (1882-1937) // Укр. культура. – 2000. – № 4. – С. 26.
- 246** Чайка Т. Ілюзії, які повертаються: [Про М. Бойчука та документ. фільм про нього «На цвинтарі розстріляних ілюзій». Авт. сценарію О. Мельниченко, реж. О. Михайлова] // Веч. Київ. – 1990. – 21 черв.
- 247** Шимчук С. Настінні розписи Михайла Бойчука у Слов'ї // Образотворче мистецтво. – 2007. – № 2. – С. 98-99.
- 248** Шифрін Н. Справжня, хороша : [Про школу М. Бойчука] // Літ. Україна. – 1987. – 29 жовт.
- 249** Шкандрій М. Модернізм, авангард і естетика Михайла Бойчука // Сучасність. – 1995. – № 9. – С. 137-147.
- 250** Юрчишин О. Михайло Бойчук та Михайло Грушевський // Сучасність. – 1994. – № 7-8. – С. 140-148.
- 251** Яковлев М. Час віддати належне: [Зокрема про викладацьку діяльність М. Бойчука] // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2007. – Вип. 14. – С. 147-153.

# ДАВИД БУРЛЮК

1882  
1967

х. Семиратовщина  
Харківської губернії  
Лонг Айленд (США)

**Український модернізм 1910-1930:**  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Живописець, графік, художник театру, критик, поет. Один із засновників українського та загальноросійського футуризму. В 1898-1910 роках навчався в Казанському, а згодом в Одеському художніх училищах, в Королівській академії в Мюнхені, студії Ф. Кормона в Парижі, 1910-1914 – в Московському училищі живопису, скульптури і архітектури. З 1906 по 1915 роки – учасник та активний організатор виставок Товариства харківських художників, Південно-руських художників (Одеса), «Спілки молоді» (С.-Петербург), «Синього вершника» (Мюнхен), «Бубнового валета». Організатор видавництва «Гілея» у Херсоні (1910-1913). У 1918-1920 роках разом з Віктором Пальмовим через Сибір поїхав на Далекий Схід і влаштував виставку їхніх творів у Японії. З 1922 року жив у США. В 1930-1966 роках видавав журнал «Колір і Рима».

I

- 252 **Бурлюк Д. Галдящє «Бенуа» и новое русское национальное искусство.** – СПб.: Книгопечатня Шмидтъ, 1913. – 22 с.
- 252a **Бурлюк Д. Зі спогадів футуриста // Хроніка-2000.** – 1994. – № 3-4. – С. 237-245.
- 253 **Бурлюк Д. Предки мої // Український авангард 1910-1930 років.** – К., 1996. – 5-6 с. додатку.
- 254 **Бурлюк Д. Фрагменти зі спогадів футуриста (за 40 років, 1890-1930) // Український авангард 1910-1930 років.** – К., 1996. – 6 с. додатку.
- 255 **Бурлюк Д. Ошіма. Японський «Декамерон» // Всесвіт.** – 1997. – № 10. – С. 99-137.
- 256 **Бурлюк Д. Віктор Нікадрович Пальмов // Український авангард 1910-1930 років.** – К., 1996. – 8 с. додатку.  
Див. також: **Хроніка-2000.** – 2007. – № 65-66. – С. 738-739.
- 257 **Бурлюк Д. Предки мои // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 267-270.
- 258 **Бурлюк Д. [Репродукції картин] // Бобринская Е. Футуризм и кубофутуризм.** – М., 2000. – С. 138-139.
- 259 **Бурлюк Д. Голос импрессиониста в защиту живописи // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 98-99.



- 260 **Бурлюк Д. Интересные встречи / Вступ. ст., сост. и коммент. Л. А. Селезнева.** – М.: Русская деревня, 2005. – 128 с.: ил.
- 260a **Художник Давид Бурлюк в роли историка и художественного критика своей жизни и творчества (за сорок лет: 1890-1930): Художник сам о себе // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 99-113.



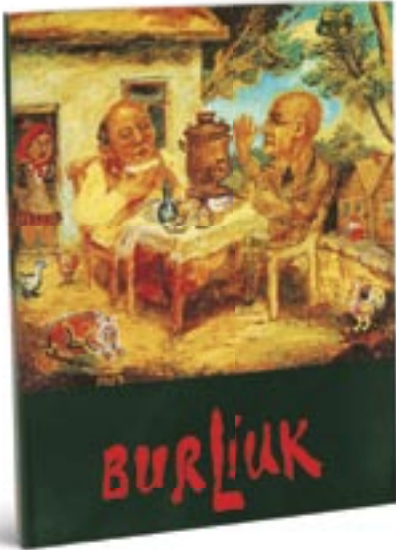
## II

- 261** Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про Д. Бурлюка – с. 10, 49, 87, 88, 135, 157-164.
- 262** Баснер Е. Феномен Бурлюка в русском авангардном движении // Давид Бурлюк. 1882-1967. Каталог выставки произведений Государственного Русского музея, музеев и частных коллекций России, США и Германии. – СПб., 1995. – С. 11-34.
- 263** Батько слов'янського футуризму // Політика і культура. – 2003. – № 24. – С. 27-28.
- 264** Болбат В. З поверненням в Україну, пане Бурлюк! // Літ. Україна. – 1998. – 30 квіт. – С. 3.
- 265** Боулт Д. Э. Бурлюк Давид Давидович // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 100-101.
- 266** Будетлянин Давид Бурлюк // Уряд. кур'єр. – 2007. – 1 лист. – С. 17.
- 267** Бурлюк – папа нашего футуризма // Сегодня. – 2007. – 19 июля. – С. 38.
- 268** Бурлюк М. Спогади про мого батька, Давида Давидовича Бурлюка, та мою матір, Марусю Єленевську, яка завжди була поруч з батьком / Пер. з англ. // Хроніка-2000. – 1994. – № 3-4. – С. 246-255.
- 269** Васильєва Н. Бурлюк и книга // Давид Бурлюк. 1882-1967. Каталог выставки произведений Государственного Русского музея, музеев и частных коллекций России, США и Германии. – СПб., 1995. – С. 34-46.
- 270** Вертіль О. Бубновий валет і Сумщина: [Про літературно-мистецьку акцію в с. Семирітківка до 125-річчя Давида Бурлюка] // Уряд. кур'єр. – 2007. – 3 лип. – С. 11.
- 271** В Русском музее открылась выставка «Русский футуризм. Давид Бурлюк» // НОМИ. – 2000. – № 4. – С. 50-51.
- 272** Горбачов Д. Наївність – цинізм цнотливості... // Хроніка-2000. – 1994. – № 3-4. – С. 223-236.



- 273** Горбачев Д. Украинский отец русского футуризма // Зеркало недели. – 2001. – № 49. – С. 16.
- 274** Горбачов Д. Український батько російського футуризму // Українознавство: Календар-щорічник: 2002. – С. 202-203.
- 275** Григорьева А. Футуристы на пароходе современности // Рус. мысль. – 2000. – № 4325. – С. 17.
- 276** Давид Бурлюк. 1882-1967. Каталог выставки произведений Государственного Русского музея, музеев и частных коллекций России, США и Германии. – СПб.: Государственный Русский музей, 1995. – 128 с.
- 277** Давид Бурлюк // Русские художники от «А» до «Я». – М., 1996. – С. 33.
- 278** Давид Давидович Бурлюк: Каталог виставки творів з музейних і приватних зібрань України / Упоряд. І. Горбачова; Автор ст. С. Побожій. – К.: Триумф, 1998. – 32 с.: іл.
- 279** Деготь Е. Пьеро и Арлекин. Художники Алексей Явленский (1864-1941) и Давид Бурлюк (1882-1967) // Столич. новости. – 2000. – № 30. – С. 19.
- 280** Джалагония В. Глаз Давида Бурлюка // Эхо планеты. – 2007. – № 28. – С. 34-35.
- 280а** Джеджула А. Картина Давида Бурлюка продана с аукциона «Сотбис» за рекордную для произведений украинской живописи цену в 650 тысяч долларов: [Картина «В церкви» 1924-1925 pp.] // Факты. – 2007. – 6 дек. – С. 3.
- 281** Евдаев Н. Давид Бурлюк в Америке: Материалы к биографии. – М.: Наука, 2002. – 340 с.
- 282** Евреинов Н. Давид Бурлюк // Евреинов Н. Н. Оригинал о портретистах. – М., 1922. – С. 72-77.
- 283** Євремов В. Земляки вшанували митця: [Про мистецьке свято в с. Семиротівка до 125-річчя від дня народження Д. Бурлюка] // Сільські вісті. – 2007. – 3 серп.
- 284** Жмурков В. У країні не залишилося жодної картини художника Давида Бурлюка // Голос України. – 2007. – 14 груд. – С. 5.
- 285** Калаушин Б. Бурлюк. Цвет и рифма: Кн. 1. Отец русского футуризма. – С.-Петербург: Аполлон, 1994. – 800 с.: ил.
- 286** Капітоненко О. Давид Бурлюк і Україна // Укр. культура. – 2006. – № 3-4. – С. 35.
- 287** Капітоненко О. Наш Давид Бурлюк. – Суми, 2007. – 54 с.
- 288** Кириченко Е. Давид Бурлюк домой пока не вернулся // Киев. ведомости. – 1998. – 1 апр. – С. 3.
- 289** Кончин Е. Здравствуйте, мистер Бурлюк! // Культура. – 2001. – № 13. – С. 7.
- 290** Кудрявцев Л. Універсальний футурист // Укр. культура. – 1997. – № 11. – С. 32-33.
- 291** Кудрявцев Л. Вранішня горілка та обшарпані штани Давида Бурлюка // Україна мол. – 1999. – 10 лип. – С. 6.





- 292** Кудрявцев Л. Харківчанин Давид Бурлюк, **отец футуризма** // Независимость. – 1999. – 11 нояб. – С. 15.
- 293** Кудрявцев Л. Харків'янин Давид Бурлюк – **батько футуризму** // Молодь України. – 2007. – 12 лип. – С. 18.
- 294** Лагутенко О. **Українська графіка першої третини ХХ століття**. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про Д. Бурлюка – с. 90.
- 295** Лившиц Б. **Полутораглазый стрелец**. Гл. 1. Гилея : [Про Д. Бурлюка] // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 300-319.  
Див. також: Б. Лифшиц. Полутораглазый стрелец. – Л.: Сов. писатель, 1989. – С. 310-347.
- 296** Лой В. «**Татарсько-Запорізький футурист**» // Календар знамен. і пам'ят. дат. – 2007. – III кв. – С. 21-25.
- 296а** Марков В. **История русского футуризма**. – СПб.: Алетейя, 2000. – 414 с.: ил.  
Про Д. Бурлюка – с. 14-16, 27-29, 33-40, 44-48, 50-56, 109-111, 117-122, 141-145, 149-158, 167-169, 237-241, 243-246, 252-255, 269-277, 280-282.
- 296б** Нога О. **Давид Бурлюк і мистецтво всесвітнього авангарду**. – Львів: Основа, 1993. – 112 с.
- 297** Парніс О. **Повернення несамовитого Давида Бурлюка** // Заруб. література. – 2005. – № 41. – С. 20-21.
- 297а** **Побожій С. Будетлянин Давид Бурлюк** // Образотворче мистецтво. – 2008. – № 1. – С. 94-95.
- 298** **Попович В. Художник Давид Бурлюк (1882-1967)** // Хроніка-2000. – 2000. – № 35-36. – С. 507-515.
- 299** **Рибак К. Найденная картина едет к нам в гости**: [Про портрет Тараса Шевченка, намальований Д. Бурлюком] // Киев. ведомости. – 2001. – 6 дек. – С. 10.
- 300** **Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський**. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл.  
Про Д. Бурлюка – с. 142.
- 301** **Русские писатели. 1800-1917**: Биографический словарь. – Т. 1: А – В. – М.: Большая Российская энциклопедия, 1992. – 672 с.: ил.  
Про Д. Бурлюка (автор статті М. Богомолов) – с. 367-369.
- 302** **Сидор-Гібелінда О. Козак Мамай зі скляним оком** // День. – 1998. – 20 трав. – С. 7.
- 303** **100 произведений из собрания К. И. Григоришина**. – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил.  
Роботи Д. Бурлюка в колекції К. І. Григоришина – с. 62-65.
- 304** **Сухолит Н. Возвращение Давида Бурлюка** // Зеркало недели. – 1998. – 11 апр. – С. 16.
- 305** **Федорина А. Тіні забутих предків по-лебединськи** // Україна мол. – 2007. – 5 лип. – С. 8.
- 306** **Федорина А. Повернення з Америки**: [Д. Бурлюку відкрито мемор. дошку в Сумах] // Україна мол. – 2007. – 20 жовт. – С. 3.
- 306а** **Федорук О. Бурлюк прилетів з Нью-Йорка** // Образотворче мистецтво. – 2008. – № 1. – С. 96-99.
- 307** **Фертін Н. К истории аллогизма: Волдемар Матвей (Владимир Марков ) и Давид Бурлюк** // Волдемар Матвей и «Союз молодежи». – М.: Наука, 2005. – С. 96-102.
- 308** **Футуристы. Первый журнал русских футуристов** / Издатель: Давид Бурлюк. – М., 1914. – № 1-2. – 160 с.  
Див. статтю Д. Бурлюка «Позорный столб русский критики» – с. 104-133, малюнки Д. Бурлюка – с. 35, 57.
- 309** **Цибенко О. Через 30 років після смерті Давида Бурлюка привітали з поверненням на Батьківщину** // Веч. Київ. – 1998. – 18 квіт. – С. 6.

# О Е КСТЕР

## ЛЕКСАНДРА

1882

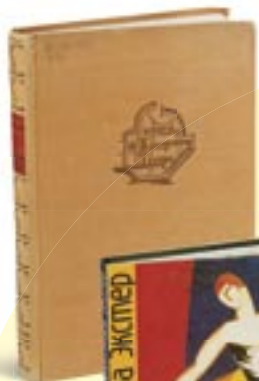
Білосток

1949

Париж

### Український модернізм 1910-1930:

Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.



Живописець, сценограф, лідер українського авангарду. Вчилася в Київському художньому училищі, пізніше – в академії Гран-Шомьєр у Карло Дельваля в Парижі (1908). Була знайома з кубістами – Пабло Пікассо і Жоржем Браком, італійськими футуристами Ф. Маринетті та А. Соффічі. Брала участь на виставках футуристів та була членом художніх груп «Спілка молоді», «Бубновий валет» (1910). Разом з Олександром Богомазовим заснувала в Києві групу «Кільце», що об'єднала українських авангардистів (1914). В 1915 році експонувала свої твори на виставках «Трамвай В» в С.-Петербурзі. Заснувала київську школу кубо-футуристичної та конструктивістської сценографії. Була головним художником театру Олександра Таїрова в Москві (1916-1921). Працювала над оформленням балетних постановок київської студії Броніслави Ніжинської. Створила майстерню декоративного мистецтва за участі Анатолія Петрицького та Вадима Меллера. З 1924 року жила в Парижі.

I

- 310** **Екстер А. В конструктивистской одежде** // Ателье. – 1923. – № 1. – С. 4-5.  
Див. також: **Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 256-257.
- 310а** **Екстер А. Простота и практичность в одежде** // Красная нива. – 1923. – № 21. – С. 31.
- 310б** **Екстер А. Город. Начало XX в. Холст, темпера, масло. 88,5x70,56:** [Кольор. репродукція] // Сов. музей. – 1988. – № 2. – С. 53.
- 311** **Екстер А. Эскиз костюма вакханки к драме «Фамира Кифаред» И. Ф. Анненского.** Пост. А. Я. Таирова. Камерный театр, Москва, 1916: [Кольор. репродукція] // Театр. – 1988. – № 11. – С. 80; цв. вкл.
- 311а** **Екстер А. Композиция. Масло. 1920-е годы:** [Кольор. репродукція] // Искусство. – 1989. – № 3. – С. 38.

- 312** **Екстер А. Эскиз костюма Фамиры Кифаред к пост. одноимен. пьесы И. Анненского:** [Кольор. репродукція] // Огонек. – 1991. – № 10. – С. 24, цв. вкл.
- 313** **Екстер О. Доповідь на відкритті у Києві 31 березня 1918 р. виставки декоративних робіт Є. Прибыльської та художниці-селянки Г. Собачко** // Український авангард 1910-1930 років. – К., 1996. – 3 с. додатку.
- 313а** **Александра Экстер / Эскизы костюмов і декорації до вистав** // Театр. – 1998. – № 6. – С. 96: ил.
- 314** **Екстер А. [Репродукції картин]** // Бобринская Е. Футуризм и кубофутуризм. – М., 2000. – С. 144-145.
- 315** **Екстер А. Доклад на открытии выставки Прибыльской и Собачко** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 250-251.
- 315а** **Екстер А. Новое во французской живописи:** (Кубизм. Из статьи Роже Аллара) // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 251-255. Першодрук: Искусство. – К., 1912. – № 1-2.
- 315б** **Екстер А. В поисках новой одежды** // Всесоюзная художественно-промышленная выставка. – 1923. – № 2.
- 315в** **Екстер О. Про утворення лабораторії сценічних постановок : Доповідь на Всеукр. з'їзді представників худож. організацій. 27.06.1918. Київ:** [Стислий виклад] // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 259.



## II

- 316** **Александра Экстер. Эскизы декораций и костюмов.** Из собрания ГЦТМ им. А. А. Бахрушина. Каталог. М., 1986.
- 317** **Александра Экстер. От импрессионизма к конструктивизму.** Каталог выставки. Автор-составитель М. М. Колесников. М., 1988.
- 318** **Александра Экстер и Камерный театр:** [Під ред. М. Колесникова]. – Milano: Elekta, 1991. – 192 с.
- 319** **Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века.** – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил. Про О. Экстер – с. 9, 87, 102-105, 107, 161, 194, 196.
- 320** **Боулт Д. Э. «Динамическое использование неподвижной формы»: Искусство Александры Экстер // Боулт Д. Э.** Художники русского театра. – М., 1990. – С. 46-48, ил. № 134-146.
- 321** **Боулт Д. Э. Экстер Александра Александровна // Художники русского театра. 1880-1930.** – М., 1994. – С. 297-303, ил. № 108-113.
- 322** **Боулт Д. «Александра Экстер», книга Г. Коваленко / Пер. с англ. // Моск. наблюдатель.** – 1996. – № 3-4. – С. 22.
- 323** **Во Франции создано общество «Александра Экстер»: Беседа с председателем общества Андреем Наковым // Рус. мысль.** – 2000. – № 4344. – С. 18.
- 324** **Горбачов Д. Вчителька багатьох // Україна.** – 1984. – № 45. – С. 13.
- 325** **Горбачов Д. Олександра Екстер у Києві // Всесвіт.** – 1988. – № 10. – С. 168-176.
- 326** **Горбачов Д. Олександра Екстер у Києві і в Парижі // Хроніка-2000.** – 2000. – № 35-36. – С. 499-506.
- 327** **Державин К. Книга о Камерном театре.** – Л.: Худ. литература, 1934. – 240 с. Про вистави О. Екстер у Камерному театрі.
- 328** **Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 4.** – Кн. 2. – К., 1970. – С. 13, 382; Т. 5. – К., 1967. – С. 59.
- 329** **Кальницький М. Художниця, поразившая Европу // Киев. ведомости.** – 2007. – 1 нояб. – С. 12.



- 330** Коваленко Г. Александра Экстер // Творчество. – 1987. – № 10. – С. 30-32.
- 331** Коваленко Г. Театр і живопис Олександри Екстер // Укр. театр. – 1988. – № 4. – С. 25-27.
- 332** Коваленко Г. Экстер в Париже // Театр. жизнь. – 1990. – № 17. – С. 20-23.
- 333** Коваленко Г. «Ступени театрального конструктивизма»: [Сценография 20-х – 30-х гг.] // Укр. театр. – 1992. – № 3. – С. 14-21.
- 334** Коваленко Г. Александра Экстер в Париже // Театр. – 1992. – № 2. – С. 103-122; цв. репр.
- 335** Коваленко Г. Від кубізму до безпредметного живопису // Всесвіт. – 1993. – № 2. – С. 171-175.
- 336** Коваленко Г. Александра Экстер: Путь художника. Художник и время. – М.: Галарт, 1993. – 288 с.
- 337** Коваленко Г. «Цветовые динамики» Александры Экстер // Моск. наблюдатель. – 1993. – № 5-6. – С. 45-48.
- 338** Коваленко Г. Искусство Александры Экстер в контексте французского авангарда 10-20-х годов // Русский авангард в кругу европейской культуры: Междунар. конф. – М., 1993. – С. 47-48.
- 339** Коваленко Г. Цветовая динамика Александры Экстер (Из бывшего собрания Карла Бенедиктова) // Памятники культуры. Новые открытия / Под ред. Г. К. Вагнера и др. – М.: Наука, 1996. – С. 356-365.
- 340** Коваленко Г. Любовь длиною в жизнь // Столич. новости. – 1999. – № 10. – С. 18.
- 341** Коваленко Г. Александра Экстер // Амазонки авангарда: Каталог / Под ред. Джона Э. Боулта и Мэтью Дратта. – М.: Галарт, 2000. – С. 131-153, 298-307.
- 342** Коваленко Г. Александра Экстер. Цветовые ритмы // Государственный Русский музей. – СПб, 2001.
- 343** Коваленко Г. Александра Экстер: «Цветовые ритмы» // Амазонки авангарда. – М.: Наука, 2004. – С. 158-216.
- 344** Коваленко Г. Александра Экстер и Александр Явленский // Рус. искусство. – 2005. – № 3. – С. 82-89.
- 345** Коваленко Г. Александра Экстер: «Ода к Вакху» Горация: [Про рукопис з ілюстраціями художниц] // Рус. искусство. – 2006. – № 1. – С. 34-43.
- 346** Коваленко Г. Натюрморты Александры Экстер // Рус. искусство. – 2006. – № 4. – С. 72-81.



АЛЕКСАНДРА ЭКСТЕР:  
«ОДА К ВАКХУ» ГОРАЦИИ

Георгій Коваленко

- 347** Коваленко Г. Олександра Экстер та її студія (Київ, 1918) // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 58-62.
- 348** Коваленко Г. Александра Экстер в собраниях США // Пинакотекa. – 2006. – № 1-2. – С. 288-291.
- 349** Коваленко Г. Александра Экстер: «Катрены Омара Хайяма» // Рус. искусство. – 2007. – № 1. – С. 64-73.
- 350** Коваленко Г. Александра Экстер: «Лэ, или Малое завещание Франсуа Вийона» // Рус. искусство. – 2007. – № 4. – С. 66-75.
- 351** Коваленко Г. Вспоминая «Аэлиту»: [Про роботу О. Экстер над ескізами костюмів Аеліти до однойменного фільму Я. Протазанова] // Інтервали. Космізм в українському мистецтві ХХ століття. Ч. I. Книга-каталог / Національний художній музей України. – К.: Вид-во Раєвського, 2000. – С. 80.
- 352** Колесников М. Александра Экстер – для балета будущего // Сов. балет. – 1987. – № 6.
- 353** Колесников М. Самый современный сценограф Александра Экстер: художник и театр // ДИ СССР. – 1988. – № 1. – С. 24-28.
- 354** Колесников М. Возвращение // Огонек. – 1988. – № 4. – С. 8.
- 355** Колесников М. Александра Экстер и Вера Мухина // Панорама искусств. – М.: Сов. художник, 1989. – Вып. 2. – С. 89-111.
- 356** Коломієць Р. Георгій Коваленко про Олександру Экстер // Укр. театр. – 2000. – № 5-6. – С. 25.
- 357** Конечна Г. Неизвестная Александра Экстер // Моск. новости. – 1994. – 20 февр. – С. 54.
- 358** Коонен А. Страницы жизни. – М., 1985. – 447 с. Про О. Экстер у Камерному театрі.
- 359** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл. Про О. Экстер – с. 90-91.
- 360** Липківська Г. Слово про Олександру Экстер // Вісті з України. – 1994. – 7 квіт. – С. 10.
- 361** Лобанов-Ростовский Н. По следам художницы: [Про виставку О. Экстер в музеї ім. Бахрушина в Москві] // Огонек. – 1988. – № 1. – С. 8; цв. вкл., ил.; № 4. – С. 8, вкл.
- 362** Лупандина А. Художники Камерного театра // Творчество. – 1980. – № 9. – С. 14-18.
- 363** Маркаде В. Українське мистецтво ХХ століття і Західна Європа // Весілля. – 1990. – № 7. – С. 169 – 180.
- 364** Наква А. Она была единственной, кого Малевич допускал в свою мастерскую // Культура. – 2005. – № 44. – С. 10.
- 365** Настюк Е. Королева кубизма с Фундуклеевской: [До 125-річчя від дня народження О. Экстер] // Киев. телеграф. – 2007. – № 4. – С. 18.



- 366** Павлова Т. Хроніки «Землі»: Фрагмент з книги «Борис Косарев : 1920-ті роки» // Кіно-Коло. – 2007. – № 36. – С. 114-127. В тексті згадка про О. Екстер, репродукції ескізів костюмів Аеліги до однойменного фільму Я. Протазанова.
- 367** Пам'ятники русского театрального авангарда. 1910-1930: Каталог / Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил. Про О. Екстер – с. 100, ил. № 33, 105.
- 368** Ракитин В. Марсиане А. Экстер // ДИ СССР. – 1977. – № 4. – С. 29-30.
- 369** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура XX століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: ил. Про О. Екстер – с. 142.
- 370** Рудницький К. Художники театра Таирова : [До 100-річчя від дня народження О. Екстер] // ДИ СССР. – 1985. – № 10. – С. 30-35.
- 371** Русский театр. Иллюстрированная хроника российской театральной жизни. – В 2 кн. – М.: Интеррос, 2004. Про О. Екстер – т. 1: с. 79, ил. № 80-85.
- 372** 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил. Работы О. Екстер в коллекции К. И. Григоришина – с. 176-177.
- 373** Стриженова Т. Автор костюма – Александра Экстер // ДИ СССР. – 1967. – № 1.
- 374** Тугендхольд Я. Александра Экстер как живописец и художник сцены. Берлин, 1922.
- 375** Утевська П., Горбачов Д. Сюжети з українського кубофутуризму // Вітчизна. – 1988. – № 9. – С. 200-208.
- 376** Футуристы. Первый журнал русских футуристов / Издатель: Давид Бурлюк. – М., 1914. – № 1-2. – 160 с. Див. однокольорові малюнки О. Екстер на окремих аркушах між с. 80-81, 96-97.
- 377** Хан-Магомедов С. Пионеры советского дизайна. – М.: Галарт, 1995. – 424 с. Про творчість О. Екстер – с. 137-139.
- 378** Хан-Магомедов С. Супрематизм и архитектура (проблемы формообразования). – М.: Архитектура-С, 2007. – 520 с. Про творчість О. Екстер – с. 160-163, 192-195.
- 379** Хидекель Р. О трех художниках Камерного театра // Искусство. – 1971. – № 5. – С. 37-43.
- 380** Художник в театре: (Из беседы Филиппа Гозиансона с Александрой Экстер) // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 257-259.
- 381** Черничко І. Веселковий театр із барв: [До 115-річчя від дня народження О. Екстер] // Хрещатик. – 1997. – 22 січн. – С. 7.
- 382** Шапиро Е. Амазонка и скифская наездница // Антиквар. – 2007. – № 9. – С. 34-39.
- 383** Эфрос А. Художники Камерного театра за XX лет (1914-1934). – М.: ВТО, 1934. – 47 с., 212 с. ил. Про вистави О. Екстер у Камерному театрі; репродукції ескізів костюмів і макетів декорацій до вистав «Фаміра Кіфаред» І. Анненського – с. 21-25; «Саломея» О. Уайльда – с. 27-32; «Ромео і Джульєтта» В. Шекспіра – с. 64-72.

# В Є РМИЛОВ

## АСИЛЬ

**1894** Харків  
**1967** Харків

Живописець, монументаліст, дизайнер. Вчився у Художньо-ремісничій учбовій майстерні у Харкові (1905-1909), Харківській школі рисування і живопису та в приватних майстернях (1910-1911). В 1912 році вступив до Московського училища живопису, скульптури і архітектури, навчався живопису в майстернях Іллі Машкова та Петра Кончаловського, офорту – у Г. Гамана. В 1913-1914 роках – член об'єднань «Блакитна лінія», «Будяк». З 1913 року брав участь у виставках. Був членом харківської групи футуристів «Спілка семи» (1918). В 1920 році очолив художній відділ УкрРОСТА, керував святковим оформленням Харкова до революційних свят, розписував Харківський червоноармійський клуб. На початку 1920-х років керував Центральною майстернею творчості і художньої пропаганди, автор оформлення агітпоїзда «Червона Україна», вистави за драмою Г. Кайзера «Газ-І». Був членом об'єднання «7+3» та АРМУ. Оформлював український розділ Всесвітньої виставки преси у Кельні (1928). Працював у галузі конструювання книги, оформлення журналів «Нове мистецтво», «Авангард», «Культура і пропаганда». Викладав у Харківському художньому технікумі (1921-1922), в 1922-1935 та 1963-1967 – в Харківському художньому інституті.

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.



Літературний рапорт XII і XVII з'їздам партії. – ДВОУ України. – 1934. –  
Художнє оформлення В. Єрмилова.



I

- 384** Єрмилов В. Замість спогадів // За Ленінським планом. – К., 1969. – С. 95.
- 385** Єрмилов В. Письма искусствоведу Дмитрию Горбачеву (фрагменты) // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 280-284.
- 386** Єрмилов В. Письма художнику Виктору Платонову // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 284-300.



«Радянський театр. – 1929. – № 1 –  
Художник В. Єрмилов»



II

- 387** Бондар-Терещенко І. Криваве колесо долі // Україна. – 2008. – № 1. – С. 70-72.
- 388** Горбачев Д. Работы Василия Ермилова и Александра Богомазова в нью-йоркском собрании // Пинакотекa. – 2006. – № 1-2. – С. 170-171.
- 388a** Денисенко О., Скульский М. Василий Ермилов: известный и неизвестный. – Харьков: ХГАДИ, 2005. – 82 с.
- 389** Жадова Л. Проекты В. Ермилова // ДИ СССР. – 1972. – № 9. – С. 30.
- 390** Історія українського мистецтва : В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 382; Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 46, 48, 53, 54, 57, 58, 64, 139, 191, 212, 215, 217, 218, 248, 381, 392; Т. 6. – К., 1968. – С. 378, 379, 384.
- 391** Кратко Б. Ермилов оформлює новий побут // Авангард. – Харків, 1929. – № 3. – С. 158.
- 392** Лагутенко О. Символізм в творчестві Василя Ермилова // Символізм в авангарді. – М.: Наука, 2003. – С. 281-294.
- 393** Лагутенко О. Василий Ермилов и «малые голландцы» // Русский авангард 1910-1930-х годов. Проблема коллажа. – М.: Наука, 2005. – С. 128-141.
- 394** Лагутенко О. Василь Єрмилов і конструктивізм // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 39-45.
- 395** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість В. Єрмилова – с. 126-128.
- 396** Лобановський Б. Художник Василій Ермилов // ДИ СССР. – 1964. – № 12. – С. 16.
- 397** Поліщук В. Васілій Ермілов. – Харків: Рух, 1931. – 57 с.
- 398** Седляр В. Майстер Василь Ермилов // Авангард. – Харків, 1929. – № 3. – С. 156.
- 399** 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом. – К., 2004. – 217с.: ил.  
Работы В. Ермилова в коллекции К. И. Григоришина – с. 82-87.
- 400** Фогель З., Лобановський Б. Технічна естетика // Історія українського мистецтва. Т. 6. – К., 1968. – С. 376.
- 401** Фогель З. Василий Ермилов. – М.: Сов. художник, 1975. – 134 с.: ил.



# МІХАЙЛО ЖУК

1883 Каховка  
1964 Одеса

Графік та живописець, письменник. Вчився у Київській рисувальній школі (з 1896), Московському училищі живопису, скульптури та архітектури у К. О. Коровіна, В. А. Серова та Краківській академії мистецтв у С. Виспянського, Ю. Мехоффера, закінчив у 1904 р. з срібною медаллю. Жив у Чернігові (1905-1917, 1919-1925), Києві (1917-1919) та Одесі (з 1925). Брав участь на виставках з 1903 року. З 1905 року писав нариси та оповідання, рисував для журналу «Літературно-науковий вісник». Серед його ранніх робіт – портрети М. Ф. Біляшівського, М. М. Коцюбинського, М. Шрага, В. Модзалевського, панно «Біле та чорне» та «Казка». Один з професорів-фундаторів Української державної академії мистецтв у Києві (1917). Був членом АРМУ і Одеського філіалу АХЧУ (1920-ті роки). Автор портретів діячів української культури – П. Тичини, В. Сосюри, Н. Ужвій, І. Франка. В 1937-1939 роках для порцелянових заводів (Дульовського та інш.) виконував ескізи декоративних тарілок. Викладав в Духовній семінарії Чернігова (з 1905), Українській академії мистецтв у Києві (1917-1919, Одеському художньому інституті (1925-1934) та Художньому училищі (1935-1953).

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

## I

- 402 **Жук М. Крила. Ніч осіння: Поезії** // Музагет. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 16-21.
- 403 **Жук М. Етюд. Смуток: Оповідання** // Музагет. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 47-50.
- 404 **Жук М. Портрети, рисунки і заставки** // Музагет. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 172.
- 405 **Жук М. Портрет Павла Тичини** // Музагет. – К., 1919. – № 1-3. – С. 33.
- 406 **Жук М. Кінцівка** // Музагет. – К., 1919. – № 1-3. – С. 62.
- 407 **Жук М. Портрет Дмитра Загула** // Музагет. – К., 1919. – № 1-3. – С. 89.
- 408 **Жук М. Портрет Юри Меженка (Іванова)** // Музагет. – 1919. – № 1-3. – С. 129.
- 409 **Жук М. Заставка до хроніки** // Музагет. – К., 1919. – № 1-3. – С. 163.
- 410 **Жук М. Рисунок** // Музагет. – К., 1919. – № 1-3. – С. 169.
- 411 **Жук М. [Рецензія на першу книжку поезій Володимира Ярошенка «Світотінь»]** // Музагет. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 151-153.





II

- 412** Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил. Про М. Жука – с. 168, 181-189, 196.
- 413** Бурчак М. Мистецтво у Києві: Думки і факти // Музагет. – Місячник літератури і мистецтва. – К.: Сяйво, 1919. – № 1-3. – С. 112: Про творчість М. Жука.
- 414** Бушак С. Видатний майстер психологічного портрета // Уряд. кур'єр. – 2003. – 15 лист. – С. 8-9.
- 415** Бушак С. Утверджуючи свої етнокорені : До 120-річчя від дня народження художника // Образотворче мистецтво. – 2004. – № 2. – С. 20-24.
- 416** Величко В. Біло-чорний світ Михайла Жука // Мистецтвознавство України. – К.: Київ, 2001. – Вип. 2. – С. 329-334.
- 417** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 158, 160, 202, 378; Т. 5. – К., 1967. – С. 12, 29, 48, 55, 66, 148, 150, 168, 169, 212, 214, 392, 402.
- 418** Лагутенко О. Українська графіка першої третини XX століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл. Про творчість М. Жука – с. 53-54, 122-124.
- 419** Михайлів Ю. М. Жук. Українське малярство. – Харків: РУХ, (1930-1931). – 31 с.
- 420** Михайло Жук : Альбом / Автори-упоряд.: І. І. Козирод, С. С. Шевельов. – К.: Мистецтво, 1987. – 119 с.: іл.
- 421** Пархоменко І. Служитель двох муз // Вітчизна. – 1983. – № 9. – С. 174-179.
- 422** Стешенкова Т. Виставка однієї картини : [Картина М. Жука «Біле і чорне»] // Літ. Україна. – 1996. – 25 січн. – С. 1.

# В К РИЧЕВСЬКИЙ АСИЛЬ

1872  
1935

с. Ворожба Сумської обл.  
Каракас, Венесуела

Василь Григорович Кричевський – видатний архітектор, художник, вчений і педагог. Він дуже багато зробив для розвитку сучасного українського мистецтва і культури взагалі, працюючи в найрізноманітніших ділянках. Цією різносторонністю свого таланту він нагадував мистців Ренесансу. Кричевський був архітектор; він створив, на основі народного мистецтва, модерний український стиль будівництва. Він був блискучий і дуже плодотворний маляр краєвидів; він дав почин новітньому мистецтву оформлення української книги. Він був видатним театральним мистцем, він українізував кінематографію на Україні і оформив славетний фільм Довженка «Звенигора». Кричевський був також вченим і досліджував українське народне мистецтво й будівництво, вивчав етнографію та археологію України. Він був педагогом – професором Української Державної Академії мистецтв та різних мистецьких інститутів. Він працював у прикладному мистецтві: за його проектами виробляли килими, вибілки, меблі, вишивки, посуд – все це він творив, черпаючи своє надхнення з мистецької творчості українського народу.

Павловський В. Василь Григорович Кричевський : Життя і творчість : Монографія. – Нью-Йорк: Вид-во Укр. Вільн. Акад. Наук у США, 1974. – 222 с.; 185 іл.

## I

- 423 Кричевський В. Про роботу над фільмом «Тарас Шевченко» // Живі традиції. – К., 1985. – С. 40-47.
- 424 Кричевський В. Розуміння українського стилю : [Републікація з журналу «Сяйво». – 1914. – № 3.] // Хроніка-2000. – 1994. – № 1-2. – С. 161-165. Див. також: Образотворче мистецтво. – 2000. – № 3-4. – С. 29-30.
- 425 Кричевський В. Автобіографія // Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К., 2004. – С. 613-614.





**ВАСИЛЬ КРИЧЕВСЬКИЙ**

Василь Кричевський (1878-1967) - український живописець, графік, скульптор, педагог, громадський діяч. Народився в с. Митці, нині в межах м. Митище, Київської губернії. Закінчив Київський університет, працював вчителем, редактором газети, директором музею. Був одним з організаторів українського мистецтва в Україні та Європі. Автор багатьох картин, скульптур, графічних робіт. Працював у стилі модернізму, зокрема, в стилі кубізму. Його твори відображають життя українського народу та його боротьбу за незалежність.

II

- 426 **Асеева Н. Ю. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века.** – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про В. Кричевського – с.47, 48, 54, 59, 191.
- 427 **Блаkitний Є. Кричевські. II. Василь Кричевський // Образотворче мистецтво.** – 1999. – № 3-4. – С. 23-26.
- 428 **Блюміна І. Родове дерево Кричевських // Вітчизна.** – 1992. – № 11. – С. 158-160.
- 429 **Історія українського мистецтва.** В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 12, 36, 38-40, 45, 142, 189, 193, 194, 236, 238, 246, 247, 278, 280, 296; Т. 5. – К., 1968. – С. 12, 19, 21, 80, 81, 110, 113, 150, 152, 165, 185, 189, 190, 191, 228, 250, 253, 290, 291, 301, 381-384, 392; Т. 6. – К., 1968. – С. 377-379.
- 430 **Карамаш С. Цей незалежний Кричевський: До 120-річчя від дня народження // Київ. вісник.** – 1993. – 3 лют.
- 431 **Кіндрась Е. Венесуельське сонце українського генія // Дзеркало тижня.** – 2007. – 14 квіт. – С. 18.
- 432 **Ковальчук О. Митець, народознавець і педагог Василь Кричевський // Нар. творчість та етнографія.** – 2003. – № 1-2. – С. 42-46.

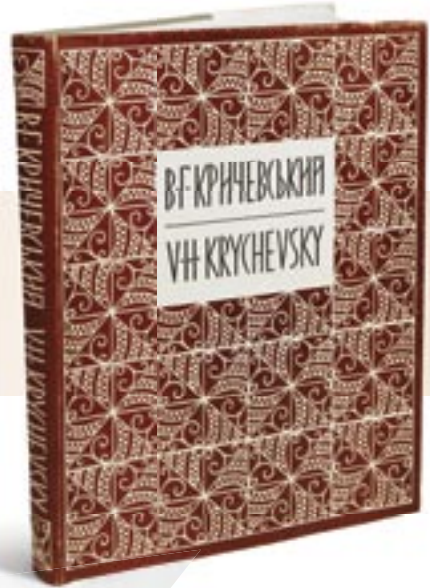




- 433** Лагутенко О. Щаслива місія Василя Кричевського // Київ. – 1992. – № 5. – С. 153-156.
- 434** Лагутенко О. Від модерну до конструктивізму: Книжкова графіка Василя Кричевського // Родовід. – 1995. – № 3 (12). – С. 62-71.
- 435** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл. Про В. Кричевського – с. 55-56, 169-170.
- 436** Ларкін Ю., Лебедев Г. Увічнення пам'яті В. Г. Кричевського // Нар. творчість та етнографія. – 1998. – № 5-6. – С. 144-146.

- 437** Лебедев Г. Визначний діяч українського мистецтва Василь Кричевський // Образотворче мистецтво. – 1993. – № 2. – С. 26-28.
- 438** Лебедев Г. Витоки творчості Василя Кричевського // Нар. творчість та етнографія. – 1994. – № 2-3. – С. 35-41.
- 439** Лебедев Г. Народність живопису Василя Кричевського // Нар. творчість та етнографія. – 1995. – № 1. – С. 36-41.
- 440** Лебедев Г. Повернення в Україну спадщини художників Кричевських // Київ. старовина. – 2000. – № 6. – С. 143-150.
- 441** Лопата В. Василь Кричевський – молодший // Образотворче мистецтво. – 2001. – № 3. – С. 56-57.

- 442 **Малаков Д. Художники Кричевські :** [Київські адреси місцевої династії] // Веч. Київ. – 1997. – 2 серп. – С. 4.
- 443 **Малаков Д. Твори Кричевських у Музеї культурної спадщини** // Пам'ятки України. – 2003. – № 3. – С. 66-69.
- 444 **Малаков Д. Возвращение из мрака небытия :** [Презентація книги В. Рубан-Кравченко «Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський»] // Зеркало недели. – 2004. – № 40-41. – С. 27.
- 445 **Павловський В. Василь Григорович Кричевський : Життя і творчість : Монографія.** – Нью-Йорк: Вид-во Укр. Вільн. Акад. Наук у США, 1974. – 222 с.; 185 іл.
- 446 **Пархоменко І. Час повернути ім'я** // Культура і життя. – 1990. – 4 листоп. – С. 6.
- 447 **Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський.** – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл. – (Мистецькі роди України).
- 448 **Саснюк Н. Талант потужний, багатогранний** // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 149-152.
- 449 **Томашевський В. Багатогранний самородок** // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 1995. – Вип. 2. – С. 87-94.
- 450 **Томашевський В. Він був батьком української архітектури:** [Спогади про В. Кричевського] // Вісті з України. – 1994. – 20 жовт. – С. 9.
- 451 **Ханко В. М. Василь Кричевський** // Нар. творчість та етнографія. – 1973. – № 1. – С. 74-77.
- 452 **Ханко В. Знаменита пам'ятка Полтави:** [Про проект Полтавської земської управи, розроблений В. Кричевським у 1903 р.] // Наука і культура: Україна: Щорічник АН УРСР. – К., 1990. – Вип. 24. – С. 370-376.
- 453 **Ходак І. Волшебник из ворожбы** // Зеркало недели. – 2003. – № 43. – С. 14.
- 454 **Ходак І. Людський заробіток (пам'ятне слово про Галину Кричевську-Лінд) :** [Фрагм. спогадів дочки Василя Кричевського про батька] // Українська Академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2007. – Вип. 14. – С. 406-418.
- 455 **Щербаківський В. Пам'яті Василя Григоровича Кричевського** // Пам'ятки України. – 2007. – № 4. – С. 248-274.
- 456 **Ясієвич В. Василь Кричевський – співець українського народного стилю** // Українське мистецтвознавство. – К., 1993. – Вип. 1. – С. 117-126.



# К М АЗИМИР АЛЕВИЧ

1879

Київ

1935

Ленінград

(нині С.-Петербург)

Один з найвидатніших представників новітніх напрямків мистецтва ХХ століття: кубо-футуризму, неопримітивізму, основоположник супрематизму. Навчався в Художній школі в Києві (1895-1896), в Московському училищі живопису, скульптури і архітектури (1904) та в студії Федора Рерберга (1906). В 1915-1916 роках співпрацював з народними майстрами села Вербівка в Україні. З початку 1928 по 1930 рік був професором Київського художнього інституту. Друкував теоретичні статті з проблем сучасного мистецтва в журналі «Нова Генерація» (Харків) та альманасі «Авангард» (Київ). Співпрацював як дизайнер з українськими видавництвами.

Український модернізм 1910-1930:

Альбом. – Хмельницький:

Галерея, 2006. – 287 с.



I

457

**Малеви́ч К.** Супрематизм в контуре. Спортсмены. Масло. 1929 : [Репродукція] // Искусство. – 1988. – № 2. – С. 4.

458

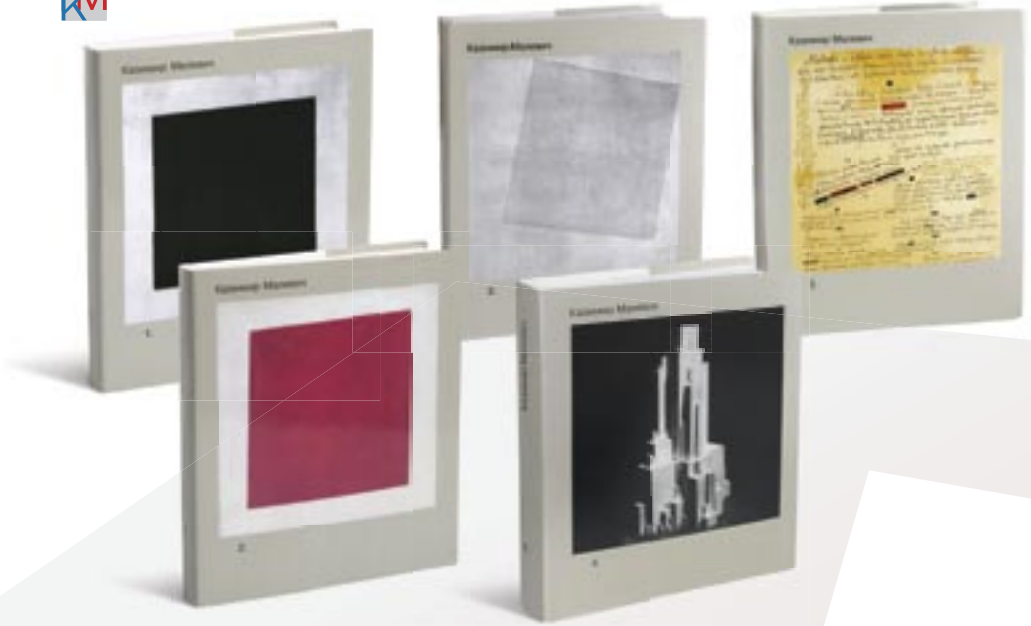
**Казимир Малеви́ч:** «Згадували Україну. Він та я були українці»: [З автобіографії] // Україна. – 1988. – № 29. – С. 12-13, вкл. 1-4. Див. також: **Український авангард 1910-1930 років.** – К., 1996. – 3-5 с. додатку.

459

«Де ж він милий, чорнобривий?..»: [З листів К. Малеви́ча до київських художників Льва Крамаренка й Ірини Жданко] // Україна. – 1988. – № 29. – С. 13-14.

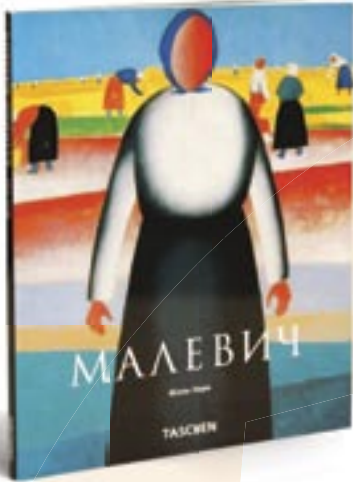
460

**Малеви́ч К.** Про Пікассо і Леже // Культура і життя. – 1988. – 2 жовт. – С. 3.



- 461** **Малевич К. Портрет жены. Масло. 1933:** [Кольор. репродукція] // Искусство. – 1988. – № 11. – 1 с. обл.
- 462** **Малевич К. Протокол межотделского собрания Государственного института художественной культуры по критике и обсуждению работ всех отделов от 16 июня 1926 г.:** [Стеногр. запис доповіді] // ДИ СССР. – 1988. – № 11. – С. 37-40.
- 463** **Малевич К. Письмо В. Э. Мейерхольду** // Сов. культура. – 1989. – 11 февр. – С. 6.
- 464** **Малевич К. В. Хлебников** // Творчество. – 1991. – № 7. – С. 4-5.
- 465** **Малевич К. Портрет М. В. Матюшина. 1913. Масло:** [Кольор. репродукція] // Творчество. – 1991. – № 7. – С. 20.
- 466** **Малевич К.** [З теоретичних праць] // Након А. Русский авангард. – М., 1991. – С. 157-165.
- 467** **Малевич К. «Через чистую абстракцию к новой форме»:** [Про зв'язок кіно з іншими видами мистецтва] // Искусство кино. – 1992. – № 1. – С. 124-131.
- 468** **Малевич К. Голова селянина. 1929:** [Кольор. репродукція] // Нова Генерація. – 1992. – Серп. – С. 13. – /Спец. випуск/.
- 469** **Малевич К. Спортсмены. 1928-1930:** [Кольор. репродукція] // Кур'єр ЮНЕСКО. – 1992. – Верес.-жовт. – С. 48.
- 470** **Малевич К. Листи до художників Л. Ю. Крамаренка та І. О. Жданко** // Хроніка-2000. – 1993. – № 3-4 (5-6). – С. 232-240. Див.також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 161-174.
- 471** **Малевич К. Розділи з автобіографії художника** // Хроніка-2000. – 1993. – № 3-4 (5-6). – С. 232-240. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 14-26.
- 472** **Малевич К. Собрание сочинений** : В 5 т. – М.: Гилея, 1995. – 2004. – Т. 1-5.
- 473** **Малевич К. Публикации 1928-1930 годов. Украина** // Малевич К. Собр. соч.: В 5 т. – Т. 2. – М., 1998. – С. 128-280.
- 474** **Малевич К.** [Репродукції картин] // Бобринская Е. Футуризм и кубофутуризм. – М., 2000. – С. 154-164.
- 475** **Малевич К. Поэзия** / Сост. Шатских А. – М.: Эпифания, 2000. – 204 с.
- 476** **Малевич К.** [Репродукції картин] // Крючкова Е. Кубизм. Орфизм. Пуризм. – М., 2000. – С. 160-163.
- 477** **Малевич К. Малярство в проблемі архітектури** // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 569-579. Див.також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 28-39; **Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 120-127.





- 478** **Малеви́ч К.** Аналіз нового та образотворчого мистецтва : [Поль Сезанн] // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 579-590. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 40-49;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 127-134.
- 479** **Малеви́ч К.** Нове мистецтво й мистецтво образотворче : [П. Пікассо, Ж. Брак, Ж. Метценже] // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 590-611. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 50-61;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 135-149.
- 480** **Малеви́ч К.** Просторовий кубізм : [Пабло Пікассо] // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 612-617. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 70-75;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 150-153.
- 481** **Малеви́ч К.** Леже, Грі, Гербін, Метцингер // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 617-627. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 76-89;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 154-161.

- 482** **Малеви́ч К.** Конструктивне малярство російських малярів і конструктивізм : [В. Татлін, Л. Бруні, П. Мітурич та ін.] // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 627-633. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 90-97;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 162-166.
- 483** **Малеви́ч К.** Російські конструктивісти і конструктивізм // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 634-637. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 98-105;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 167-170.
- 484** **Малеви́ч К.** Кубо-футуризм // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 637-646. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 106-115;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 170 – 176.
- 485** **Малеви́ч К.** Футуризм динамічний і кінетичний // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 646-656. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 116-127;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 177-184.
- 486** **Малеви́ч К.** Естетика (Спроба визначити художню і нехудожню сторону творів) // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 657-672. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 128-140;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 184-195.
- 487** **Малеви́ч К.** Спроба визначення залежності між кольором та формою в малярстві // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 673-693. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 141-154;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 195-201.
- 488** **Малеви́ч К.** Архітектура, станкове малярство та скульптура // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 693-700. Див. також: Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малеви́ч та Україна». – К., 2006. – С. 155-160;  
**Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 201-206.



## II

- 489** Азизян И. Кубофутуризм : [Про картину «Жница» К. Малевича] // ДИ. – 2006. – № 2. – С. 26-27.
- 490** Андриасова Т. Малевич из Самары? : [Про картину К. Малевича «Музыкант»] // Моск. новости. – 1997. – № 29. – С. 23.
- 491** Анненков Ю. Дневник моих встреч // Театр. – 1990. – № 9. – С. 127-132.
- 492** Бабич А. Пикассо и Брак глазами Казимира Малевича // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 493** Барр А. Від «Збудження» до «Відчужання»: Еволюція світогляду: «Нова Генерація» й останні твори: Доповідь на конференції «Переосмислюючи Малевича» // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 337-346.
- 494** Баснер Е. Малевич и Маяковский: путь к изобретению творчества // Русский авангард в кругу европейской культуры: Междунар. конф. – М., 1993. – С. 38-40.
- 495** Белеля Н. «Плач и смех нашего сна...» : [Дочка К. Малевича – про батька] // Art Line. – 1998. – № 10-11. – С. 48-51.
- 496** Березкин В. «Победа над солнцем» Казимира Малевича : [Про художне вирішення опери В. Хлебникова, О. Кручоних і М. Матюшина] // Березкин В. Театр художника. Россия. Германия. – М.: Аграф, 2007. – С. 18-22.
- 497** Боулт Д. Э. «Победа над Солнцем»: [Про декорації К. Малевича до опери М. Матюшина, В. Хлебникова і О. Кручоних «Победа над Солнцем»] // Боулт Д. Э. Художники русского театра. – М., 1990. – С. 43-46, ил. № 59-72.
- 498** Боулт Д. Э. Малевич Казимир Северинович // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 192-196, ил. № 38-51.
- 499** Бычков С. Из отряда солнцеловов: [До 110-річчя К. Малевича] // Юность. – 1998. – № 7. – С. 32, вкл.
- 500** Вайль П. Портрет Нью-Йорка : [Про К. Малевича] // Огонек. – 1992. – № 4. – С. 25-26.
- 501** Вакар И. «...Наша голова должна касаться звезд» // Юный художник. – 1988. – № 7. – С. 32-35.
- 502** Вакар И. Манифест Казимира Малевича // Сов. культура. – 1989. – 11 февр. – С. 6.
- 503** Варнінг В. Селянські корені сучасності. Музей Вілла Штук: «Авангард та Україна» // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 304-305.
- 504** Васильев Е. Мир Казимира Малевича // Сов. культура. – 1989. – 12 янв.
- 505** Вежбовська Л. Тасмниця «Чорного квадрата» : [До 125-річчя К. Малевича] // Україна мол. – 2003. – 4 берез. – С. 13.
- 506** Велигоцкая Н. Дорогами Малевича: остановка Конопот // Киев. телеграф. – 2005. – № 10. – С. 18, 23.



**507** Виставка художника К. Малевича: Документи // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 420-424.

**508** Вишневська І. Черговий перфоменс Федірка за рахунок Малевича // Україна мол. – 2006. – 3 лют. – С. 3.

**509** Відеман К. Малевич був українець: Виставка «Авангард та Україна» (1910-1930) в музеї Вілла Штук, Мюнхен // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 305.

**510** Відомості про службу Северина та Болеслава Малевичів на цукрових заводах України // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 196-197.

**511** Владимирский Л. Тайна «Черного квадрата» // Знание-сила. – 2007. – № 12. – С. 26-30.

**512** Ган О. Довідка про Казіміра Малевича // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 564-569.

**513** Гаснер Х. «Малевич жив...» // НОМИ. – 2007. – № 4. – С. 17-18.

**514** Геврик Т. Чекають в Америці: [Лист із США про К. Малевича] // Культура і життя. – 1989. – 12 берез. – С. 4.

**515** Генис А. Косметическая утопия // Огонек. – 1992. – № 4. – С. 25.

**516** Герман М. Блеск и туман «Черного квадрата» // Нева. – 2005. – № 4. – С. 201-205.

**517** Головина Л. Казимир Малевич // Крестьянка. – 1999. – № 11. – С. 31-34.

**518** Горбачов Д. Всесвіт Малевича з центром у Києві // Україна. – 1988. – № 29. – С. 11-12.

**519** Горбачов Д. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – Київ: СІМ студія, 2006. – 456 с.: іл.

**520** Горбачов Д. Київський трикутник Малевича (Пимоненко – Бойчук – Богомазов) // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 210-217.

**521** Горбачов Д. Казимир Малевич і Україна // Український модернізм 1910-1930. – Хмельницький, 2006. – С. 63-68.

**522** Горячева Т. Малевич и Мондриан // Искусство. – 1992. – № 1. – С. 40-48.

**523** Горячева Т. Почти все о «Черном квадрате» // Приключения «Черного квадрата». – Альманах. – Вып. 175. – СПб: Palace Editions, 2007. – С. 5-28.

**524** Грачева А. Всего одно десятилетие // Новое время. – 1988. – № 27. – С. 46-47.

**525** Гребеникова О. Киевлянин избрал «Черный квадрат» // Сегодня. – 2008. – 21 февр. – С. 30.

**526** Гутіна Р. Складна палітра Казимира Малевича // Образотворче мистецтво. – 1989. – № 4. – С. 24-25.

- 527** Даревич Д. **Малярські твори та послання на голодомор в українському мистецтві** : Фрагм. статті // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 320-322.
- 528** Демосфенова Г. **Передмова до II тому** [зібрання творів К. Малевича в 5 т. М., 1998] : 3 передмови до книги // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 316-319.
- 529** Диченко І. **Сила думки, пристрасті і характеру** // Культура і життя. – 1988. – № 40. – С. 3. Див. також: **Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна**. – К., 2006. – С. 347-349.
- 530** Диченко І. **«Чорний квадрат» – колодязь у прапам'ять** // День. – 1998. – № 34. – С. 7.
- 531** Дыченко И. **Ладомир Малевич** // Столич. новости. – 2003. – № 7. – С. 18.
- 532** Драчковская О. **Это стоит 10 млн. евро**: [Знайдено невідому картину К. Малевича або учнів його школи] // Газ. по-киевски. – 2006. – 2 февр. – С. 2.
- 533** Дуглас Ш. **Лебеди иных миров: Казимир Малевич и истоки русского абстракционизма** // Сов. искусствознание. – М., 1991. – Вып. 27. – С. 390-422.
- 534** Дуглас Ш. **Живопись Малевича. Некоторые проблемы хронологии** // Искусство. – 1992. – № 1. – С. 35-39.
- 535** Ефимович С. **Виставка художника К. Малевича : Дві рецензії** // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 432-437.
- 536** Жданко І. **Спогади** [про К. Малевича] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 410.
- 537** Жданко І. **Зустрічі в Києві і Москві** [з К. Малевичем] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 411-416.
- 538** Жихарева О. **Логика иррациональности. К вопросу о позднем творчестве К. Малевича** // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 539** Зайцев Ю. **Спогади Юрія Зайцева, небожа К. Малевича, про свого дядька : Інтер'ю до фільму «Вперед, вперед синголи!»** // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 417.
- 540** Зайцева В. С. **Спогади про брата** [меншої сестри К. Малевича] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 398-409.
- 541** [Записи в Метричній книзі Київської Римо-Католицької Приходської церкви про вінчання батьків К. Малевича та народження їх дітей : Юлії-Ванди, Болеслава та Казимира] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 193-195.
- 542** Заполянский Г. **Казимир Малевич: философ, поэт и... художник?** // Культура. – 2005. – № 31. – С. 10.
- 543** Згржебовський Ф. **Дім Казимира Малевича в Києві** // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 350-351.
- 544** **З непам'яті століть** : [До 110-річчя К. Малевича] // Культура і життя. – 1988. – № 40. – С. 3.
- 545** **Історія українського мистецтва**. В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 13; Т. 5. – К., 1967. – С. 19, 30; Т. 6. – К., 1968. – С. 377.
- 546** **Казимир Малевич. Исследования и материалы**. – Вып. 1-8. – Витебск, 1995-2006.
- 547** **Казимир Малевич** // Серия «Великие художники». – Часть 101.
- 548** **Казимир Малевич** // 100 видатних українців. – К.: Аріп, 2006. – С. 338-343.
- 549** **Каплон А. Многоликий «Черный квадрат»** // Искусство. – 1992. – № 1. – С. 32-35.
- 550** **Карасик И. «Круг Малевича» и проблема экспрессионизма** // Русский авангард 1910-1920-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 195-205.
- 551** **Карасик И. Приключения «Черного квадрата»**: [Про вплив картини К. Малевича на світове мистецтво ХХ ст.] // Приключения «Черного квадрата». – Альманах. – Вып. 175. – СПб: Palace Editions, 2007. – С. 29-40.
- 552** **Касян В. Спогади про Малевича** // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 418.
- 553** **Кацухіро Х. «Малевич. Міт про «Чорний квадрат»** // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевиц та Україна». – К., 2006. – С. 309-315.
- 553a** **Київ – Малевичу** : [Столиця вшанує автора «Чорного квадрата»] // Україна мол. – 2008. – 9 січн. – С. 2.
- 554** **Клейменова О. Жажда доминирования** // Киев. ведомости. – 2007. – 18 июля. – С. 6.
- 555** **Клименко В. «Добрый день, професоре К. Малевич», або Історія однієї знахідки на чернівецькому горіщі**: [Бесіда з А. Федірко] // Україна мол. – 2006. – 31 берез. – С. 19.

- 556** Ковтун Е. Казимир Северинович Малевич // Огонек. – 1988. – № 33. – С. 8, вкл. 1-4.
- 557** Ковтун Е. Малевич о теории прибавочного элемента в живописи // ДИ СССР. – 1988. – № 11. – С. 33-36.
- 558** Колдобская М. Казимир Малевич как зеркало русской революции // Культура. – 2000. – № 46. – С. 7.
- 559** Корогодский Р. Спогади про фільм, який не було знято // Літ. Україна. – 1996. – 7 берез. – С. 6.
- 560** Костаки М. Залы русского авангарда в ГМИИ им. А. С. Пушкина: [Малевич та інш.] // Юный художник. – 1999. – № 8. – С. 12-15.
- 561** Котович Е. В гостях у дочери художника // Сов. культура. – 1989. – 7 сент. – С. 6.
- 562** Котович Т. Посвящение Малевичу // ДИ. – 2006. – № 4. – С. 52-57.
- 563** Крючкова В. Кубистическое движение в других странах // Крючкова В. Кубизм. Орфизм. Пуризм. – М., 2000. – С. 26-32. Про К. Малевича – с. 30, 31, 32.
- 564** Лен С., Масленников Н. Супрематический крест на могиле прекрасного // Независим. газ. – 1998. – № 24. – С. 9, 15.
- 565** Липатов В. «Черный квадрат» без «белых пятен»: [Про виставку К. Малевича в Москві] // Правда. – 1989. – 19 янв.
- 566** Лихачов Д. Я ціную цього художника // Культура і життя. – 1988. – 2 жовт. – С. 38.
- 567** Люсий А. Безвесие нулей: Карандашные задачи Малевича в Московском центре искусств // Новое время. – 2003. – № 38. – С. 42.
- 568** Макаров А. «Я рос среди украинского сала и чеснока», – признавался знаменитый художник Казимир Малевич // Факты. – 2007. – 10 окт. – С. 13-14.
- 569** Малевич : Художник и теоретик / Авт. ст. Е. П. Петрова и др./ – М.: Сов. художник, 1990. – 239 с.: ил. – (Авангард).
- 570** Малевич Казимир // Русские художники от «А» до «Я». – М., 1996. – С. 116.
- 571** Малевич Казимир Северинович // 100 знаменитых художников XIX-XX вв. – Харьков, 2002. – С. 238-245.
- 572** Малевич о себе. Современники о Малевиче. Письма. Документы. Воспоминания. Критика: В 2 т. / Авт.-сост. И. А. Вакар, Т. Н. Михиенко. – М.: RA, 2004.
- 573** Малевич пылился на чердаке // Веч. вести. – 2006. – 1 февр. – С. 9.
- 574** Маркаде В. Достемненне порівняння українського авангарду з працями інших малярів авангардного мистецтва ХХ століття // Слово. – 1993. – № 11. – С. 6.



- 575** Маркаде В. Селянська тематика в творчості Казимира Севериновича Малевича // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 218-226.
- 576** Маркаде Ж.-К. Малевич : [Фрагм. статті] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 233.
- 576а** Марков В. История русского футуризма. – СПб.: Алетейя, 2000. – 414 с.: ил. Про книжки з малюнками К. Малевича – с. 173-175.
- 577** Матвєєва Н. «Традиції Малевича»: [Про виставку, організ. Музеєм історії Києва за участю «Малевич-центру»] // Веч. Київ. – 1993. – 23 берез.
- 578** Медведев А. Константа Казимира Малевича: [Виставка «Казимир Малевич в Русском музее»] // НОМИ. – 2000. – № 6. – С. 56.
- 579** Моймир Г. Знакотворчество: Семиотика русского авангарда. – СПб.: Академический проект, изд-во ДНК, 2007. – 519 с. Про творчість К. Малевича – с. 275-343.
- 580** Молоко без бутылки: корни супрематизма К. С. Малевича // Мир музея. – 2003. – № 3. – С. 18-20.
- 581** Мудрак М. Малевич та його українські сучасники : Доповідь на конференції «Переосмислюючи Малевича». Т-во Малевича, Нью-Йорк. 6-7 лют. 2004 р. // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 323-336.



- 582** Надеин В. Третий передел: О судьбе картины Казимира Малевича «Супрематическая композиция» // Лит. газ. – 2000. – № 6. – С. 4.
- 583** Найден О., Горбачов Д. Малевич Мужичийкий // Хроніка-2000. – 1993. – № 3-4 /5-6/. – С. 210-231. Див.також : Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 199-209.
- 584** Найден О. Ритмоорнаментальна філософія буття в теоретичних працях та живописних творах Казимира Малевича: (Виступ на 2-й конференції «Ритмологія», Київ, 11.06.2004) // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 357-363.
- 585** Найден О. Як наше покоління розуміє Малевича // FAÏNE ART. – 2008. – № 2. – С. 76-83.
- 586** Невлер Л. Перед зеркалом...: Заметки с Всесоюзной конференции искусствоведов // Знание – сила. – 1988. – № 8. – С. 21-30.
- 587** Никитина Н. Выставка Казимира Малевича в Кельне // Рус. мысль. – 1996. – № 4108. – С. 14.
- 588** Нові факти біографії Малевича // Образотворче мистецтво. – 2001. – № 4. – С. 15.
- 589** Новикова Е. Кто вы, Казимир Малевич?: [Бесіда з мистецтвознавцем, професором Д. О. Горбачовим про його книгу «Він та я були українці». Малевич та Україна] // Зеркало недели. – 2005. – 9 июля. – С. 16.
- 589а** Овсянникова Е. Казимир Малевич о традициях и новаторстве // Архитектура и строительство Москвы. – 1989. – № 6. – С. 16-17.
- 590** Оленська-Петришин А. «Безпредметний світ» Казимира Малевича // Образотворче мистецтво. – 1994. – № 2. – С. 14-15.
- 591** Оминская Н. Герострат во храме: Кем был и кем не был Казимир Малевич // Независим. газ. – 2004. – 10 июня. – С. 6.
- 592** Папета О. Невідомий Малевич // День. – 2004. – 20 лют. – С. 9.
- 593** Парнис А. Хлебников и Малевич – художники-изобретатели: К истории взаимоотношений // Творчество. – 1991. – № 7. – С. 1-3.
- 594** Пасюта А. В юности Малевич разрисовывал хаты под Харьковом // Комс. правда. – 2007. – 16 мая. – С. 8.
- 595** Петрова О. «Напівобрази» Казимира Малевича // Сучасність. – 1995. – № 6. – С. 166-168.
- 596** Петровский Н. Малевич с двумя неизвестными // Эхо планеты. – 1996. – № 6. – С. 27-29.
- 597** Пивоварова Е. «Ей Казимир!» // Новое время. – 1989. – № 5. – С. 46-47.
- 598** Пистунова А. «Повесим ковер кумачевый...»: [Про експозиції К. Малевича і рад. живопису 20-30-х рр. у Руському музеї в Москві] // Лит. Россия. – 1988. – № 49. – С. 19.
- 599** Побожий С. Казимир Малевич як педагог // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна». – К., 2006. – С. 352-356. Див.також: Мистецтвознавство України. – К.: Київ, 2001. – Вип. 2. – С. 311-319.
- 600** Пушкарев В. Казимир Малевич. Новые открытия // Мир музея. – 1999. – № 7. – С. 38-50.

- 601** Радзишевський В. Косноязычне красноречіє Казимира Малевича: Вперше издан том стихотворений художника-авангардиста // Лит. газ. – 2000. – № 25. – С. 9.
- 602** Ракитин В. Поминки по Малевичу. Об одной незамеченной выставке мастера // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 603** Родословна книга [Малевичів] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 177-181.
- 604** Рожа Д. «Искусство и революция»: Заметки о будапештской выставке русского и советского искусства периода 1910-1932 гг. // Интерпресс график. – 1988. – № 2. – С. 30-47.
- 605** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криница, 2004. – 702 с.: іл. Про К. Малевича – с. 575.
- 606** Самолетова М. Малевич – автор «Чорного креста»? // Сегодня. – 2007. – 2 февр. – С. 3.
- 607** Сарабьянов Д. К. Малевич и искусство первой трети ХХ века // Искусство. – 1988. – № 11. – С. 34-38.
- 608** Сарабьянов Д., Шатских А. Казимир Малевич : Живопись. Теория. – М.: Искусство, 1993. – 414 с.: ил.
- 609** Седик О. Стрибок у безпредметність: Нотатки з виставки К. Малевича // Культура і життя. – 1989. – 12 берез. – С. 7.
- 610** Славина О. Окультные выходные // НОМИ. – 2007. – № 4. – С. 20.
- 611** Смольський С. На виставці Казимира Малевича // Мол. гвардія. – 1988. – 17 груд.
- 612** Соловій Ю. Епізод у народженні новітнього мистецтва: Супрематизм Малевича // Хроніка-2000. – № 35-36. – С. 516-518.
- 613** Справа дворянського роду [Малевичів] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 182-192.
- 614** 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил. Роботи К. Малевича в колекції К. І. Григоришина – с. 120-121.
- 615** Твори К. Малевича на персональній виставці у Київській картинній галереї 1930 : Репродукції // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 425-431.
- 616** Твори К. Малевича та його послідовників в українських художніх зібраннях: [Репродукції] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 439-455.
- 617** Тряскін М. Про Малевича і Татліна // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 438.
- 618** Туровські А. «Малевич у Варшаві»: Фрагм. книги // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 237-298.
- 619** Українські мотиви у творчості Малевича : [Репродукції] // Горбачов Д. О. «Він та я були українці». Малевич та Україна. – К., 2006. – С. 393-396.
- 619a** Фокин П., Князева С. Малевич Казимир Северинович // Фокин П., Князева С. Серебряный век: Портретная галерея культурных героев рубежа XIX-XX веков. – С.-П.: Амфора, 2007. – Т. 2. – С. 227-231.
- 620** Фоль, Клер Ле. Витебская художественная школа (1897-1923): Зарождение и расцвет в эпоху Ю. Пэна, М. Шагала и К. Малевича. – Минск: Прополис, 2007. – 240 с.
- 621** Халтурин Ю. О технике живописи К. С. Малевича: от примитивизма к супрематизму // Русский авангард 1910-1920-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 369-386.
- 621a** Хан-Магомедов С. Пионеры советского дизайна. – М.: Галарт, 1995. – 424 с. Про творчість К. Малевича – с. 42-46, 50-59, 66-69.
- 621b** Хан-Магомедов С. Супрематизм и архитектура (проблемы формобразования). – М.: Архитектура-С, 2007. – 520 с. Творчість К. Малевича досліджується у контексті пошуків його видатних сучасників – творців авангардного мистецтва.
- 622** Хвостенко Т. Живописцы на даче: [Слоганди про К. Малевича] // Независим. газ. – 1997. – 13 авг. – С. 8.
- 623** Хорошилова Т. Черно-белая магия // Комс. правда. – 1989. – 8 февр.
- 624** Хрестокина А. Памятник Малевичу сделают в виде «Черного квадрата»: [Про відкриття в Києві пам'ятного знака К. Малевичу] // Комс. правда. – 2008. – 30 янв. – С. 7.
- 625** Цоффка В. Супрематист Казимир Малевич // Моск. новости. – 1988. – № 9. – С. 16.
- 626** Шатских А. К. Малевич в Витебске // Искусство. – 1988. – № 11. – С. 38-43.
- 627** Шатских А. Малевич и кино // Русский авангард в кругу европейской культуры: Междунар. конф. – М., 1993. – С. 55-57.
- 628** Шатских А. Малевич глазами американских современников // Пинакотекка. – 2006. – № 1-2. – С. 156-162.
- 629** Шумов А. Юбилей художника: [До 100-річчя від дня народження К. Малевича] // Театр. – 1989. – № 10. – С. 108-109.
- 630** Шумов О. Куб під дубом: [Про увічнення пам'яті К. Малевича] // Культура і життя. – 1988. – 2 жовт. – С. 3.
- 631** Эпштейн М. Квадратура лица // Экран и сцена. – 1991. – 31 окт.

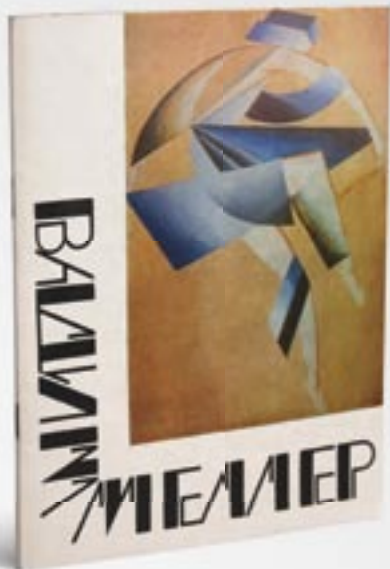
# ВМ ЕЛЛЕР АДИМ

1884  
1962

Петербург  
Київ

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Художник театру. Відвідував Київське художнє училище (1903-1905). Закінчив юридичний факультет Київського університету (1908), Мюнхенську академію мистецтв (1912), був близький до групи «Голубий вершник», спілкувався з Василем Кандинським. Брав участь на виставках «Салону незалежних» (1913) та «Весняного салону» (1914), Париж. У Києві працював у Майстерні декоративного мистецтва Олександри Екстер (1918-1920). В 1922-1934 роках – головний художник театру «Березіль» в Києві та Харкові (режисер Лесь Курбас). Член АРМУ. В подальшому був виконуючим обов'язки директора Інституту Академії архітектури УРСР (1946-1948), головним художником Київського театру музичної комедії (1948-1953) та головним художником Київського академічного театру ім. Івана Франка (1953-1959). Працював також в галузі станкового і монументального живопису, книжкової графіки.



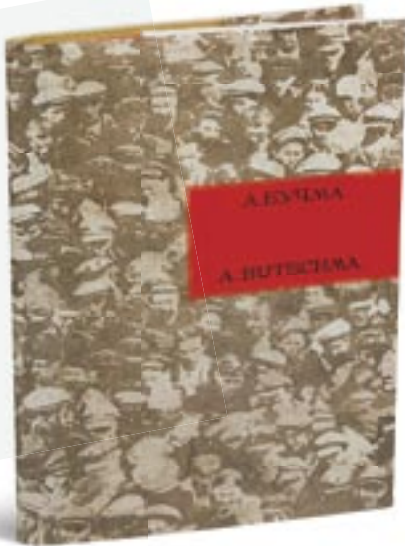
## I

632 Меллер В. Сучасність потребує майстра: Співстановники // Живі традиції. – К., 1985. – С. 95-99.

## II

- 633 Боровский Д. Убегающее пространство. – М.: ЭКСМО, 2006. – 432 с.  
Про В. Меллера – с. 230-231.
- 634 Боулт Д. Э. Меллер Вадим Георгиевич // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 198-199, ил. № 130.
- 635 Вадим Меллер : Театрально-декораційне мистецтво : Живопис. Графіка: Каталог виставки творів / Вступ. ст. З. Кучеренко. – К.: Вид. Спілки художників УРСР, 1984. – 56 с.
- 636 Вериківська І. Становлення української радянської сценографії. – К.: Наук. думка, 1981. – 204 с.
- 637 Габелко В. Режисер фарб // Україна. – 1974. – № 19. – С. 16-17.
- 638 Диченко І. Той ніжний вихор барв // Україна. – 1984. – № 13. – С. 16.
- 639 Драк А. Майстер сценографії Вадим Меллер // Образотворче мистецтво. – 1985. – № 3. – С. 23-24.





Кость Буревій. Амвросій Бучма. – Вид-во «Рух». – Художник книги В. Меллер.



- 640** **Єрмакова Н. Співпраця режисера та художника: уроки березільської школи** // Укр. театр. – 2007. – № 6. – С. 7-10.
- 640а** **Єрмакова Н. Уроки «Диктатури» Івана Микитенка в «Березолі»** // Записки Наукового товариства імені Шевченка. – Т. CCCLIV. – Праці Театрознавчої комісії. – Львів, 2007. – С. 308-330.  
Про сценографію В. Меллера у виставі Л. Курбаса «Диктатура» – с. 320-324.
- 641** **Історія українського мистецтва.** В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 14, 17, 21, 78, 79, 82, 158, 159, 164, 201, 228, 248, 292, 296, 301; Т. 6. – К., 1968. – С. 51, 204, 208, 209, 211, 215, 378.
- 642** **Історія українського мистецтва:** В 6 т. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1967. – Т. 5. – 479 с.  
Про вистави Л. Курбаса і В. Меллера – с. 158-159.
- 643** **Коваленко Г. «Ступені театрального конструктивізму»:** [Укр. сценографія 20-х – 30-х рр.] // Укр. театр. – 1992. – № 3. – С. 14-21.
- 644** **Корниєнко Н. Лесь Курбас і художники: Из твор. наследия** // Советские художники театра и кино: Сб. / Сост. В. Кулешова. – М.: 1983. – Вып. 5. – С. 332-354.  
Про творчу співдружність В. Меллера і Л. Курбаса – с. 341-352.  
Див. також: **Корниєнко Н. Репетиція майбутнього.** – К.: Факт, 1998; К.: Либідь, 2007.
- 645** **Кучеренко З. Вадим Меллер** – К.: Мистецтво, 1975. – 80 с.

- 646** **Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття.** – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість В. Меллера – с. 163-166.
- 647** **Островерх О. Експресивний реалізм у сценографічній практиці «Березоля» та культурна «контрреформація» кінця 1920-х – початку 1930-х років в Україні** // Курбасівські читання: Наук. вісник. – К.: Наук. центр театр. мистецтва імені Леся Курбаса, 2006. – № 2: До 120-річчя від дня народження Леся Курбаса: історія, теорія, критика. – 2007. – С. 108-117.  
Лесь Курбас і Вадим Меллер.
- 648** **Памятники русского театрального авангарда. 1910-1930:** Каталог / Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил.  
Про В. Меллера – с. 95, іл. № 26, 27.
- 649** **Русский театр. Иллюстрированная хроника российской театральной жизни.** – В 2 кн. – М.: Интеррос, 2004.  
Про В. Меллера – с. 111, іл. № 112.
- 650** **Френкель М. Современная сценография.** – К.: Мистецтво, 1980. – 132 с.  
Про сценографічні пошуки в театрі Л. Курбаса – с. 18-20.
- 651** **Художник, поразивший Европу** // Киев. ведомости. – 2005. – 7 июля. – С. 9.

# В М ЮЛЛЕР ОЛОДИМИР

1887 Херсон  
1978 Москва

Боровков А. Заметки о русском авангарде. – М., 2007. Театральная энциклопедия. – Т. 3. – 1964. – С. 1026.

Художник театру і кіно, мистецтвознавець, викладач. Народився 23 січня 1887 року у Херсоні.

У 1915 році закінчив Училище технічного малювання (училище Штігліца) у Петрограді. З 1918 по 1934 рік працював у Одесі художником у різних театрах (головний художник у театрі Массодрам, 1921-1924 рр.) і кінофабриках (у тому числі – знаменитій ВУФКУ), де оформив біля двадцяти кінострічок; знайомиться з Олександром Екстером (1920). У ці роки викладає в Одеському художньому інституті і очолює театральнорекордаційне відділення факультету живопису. У 1928 році отримує звання професора. 1934 року переїхав до Москви на запрошення МХАТу-2 на посаду завідуючого художньо-постановочною частиною театру. У 1978 році викладав у ГТІСі. Автор книжок і статей.

У мистецтвознавчих колах сенсацією і відкриттям стали публікації А. Боровкова про Володимира Мюллера.



I

652 Мюллер В. Театрализованная ширма: [Ст.] // Материалы сценической экспериментальной лаборатории при МХАТ СССР им. М. Горького. – Вып. 1. – М.-Л., 1942.

653 Мюллер В. Трансформирующиеся мужской и женский театральные костюмы. – М., 1948.

654 Мюллер В. Декорационное оформление спектакля. – М., 1956.

655 Мюллер В. Театральный художник: [Ст.] // Как поставить спектакль. – М., 1962.



II

**656** Боровков А. Владимир Николаевич Мюллер – художник авангарда // Антиквар. обозрение. – СПб. – 2006. – № 1. – С. 50-54.

**657** Боровков А. Владимир Николаевич Мюллер – художник авангарда // Боровков А. Заметки о русском авангарде: Книги, открытки, графика. – М.: ИД «Любимая книга», 2007. – С. 103-122.

**658** Крусанов А. [Про В. Мюллера] // Русский авангард 1907-1932. Исторический обзор. – Т. 2. – Кн. 2. – 2003.

**659** Памятники русского театрального авангарда. 1910-1930: Каталог / Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил. Про В. Мюллера – с.95-96, ил. № 10, 11, 40-44, 100-104.

# ГН АРБУТ ЕОРГІЙ

1886  
1920

х. Нарбутівка  
Глухівського р-ну Сумської обл.  
Київ

## Український модернізм 1910-1930:

Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.;  
Мистецтво України:  
Біогр. довід. / За ред. А. В.  
Кудрицького. – К.,  
1997. – С. 430.

Художник-графік, педагог. Художню освіту здобув приватно. Учень У. Білібіна та М. Добужинського. 1906-17 працював у Петербурзі. 1917 повернувся на Україну, був одним з професорів-фундаторів (з 1919 – ректор) Української Академії Мистецтв. Оформив книги: «Три байки Крилова» (1913), «Малоросійський гербівник» В. Лукомського і В. Модзалевського (1914), «Герби гетьманів Малоросії» С. Трійницького, «Давня архітектура Галичини» (обидві – 1915), «Старовинні садиби Харківської губернії» Г. Лукомського (1917), «Енеїда» Г. Котляревського (1919); українські журнали – «Мистецтво» і «Сонце труда», альманах «Зорі» (всі – 1919-20); силуетні портрети. Виконав грошові знаки і поштові марки УНР. Автор двох версій «Української абетки» (1917, 1919).



## II

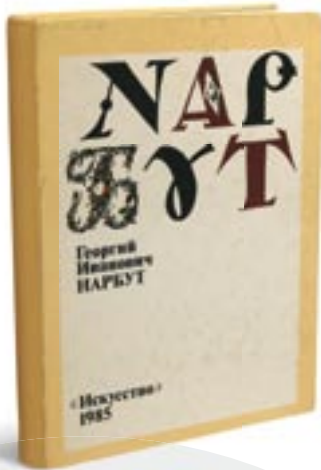
- 662 Авер'янова Н. Майстер графіки // Мистецтво та освіта. – 2001. – № 1. – С. 62-63.
- 663 Асеєва Н. Украинское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про Г. Нарбута – с. 9, 87, 135, 147-155, 157, 159, 181, 185.
- 664 Баліцький П. Фрагменти спогадів про Нарбута // Бібліолог. вісті. – 1926. – № 3. – С. 46-57.
- 665 Белецький П. Талантливий український художник // Сов. Україна. – 1957. – № 4. – С. 157-161.
- 666 Белецький П. Культура русской книги начала XX в. – В кн.: 400 лет русского книгопечатания. 1564-1964. Русское книгопечатание до 1917 года. 1564-1917. – М., 1964. – С. 530-542.
- 667 Белецький П. Видный мастер книжной графики Г. Нарбут // Книга. Исследования и материалы. – Вып. 13. – М., 1966.
- 668 Белецький П. Георгий Иванович Нарбут. – Л.: Искусство, 1985. – 239 с.: ил.
- 669 Белоконь С. Георгий Нарбут // Искусство. – 1977. – № 2. – С. 62-67.
- 670 Белоконь С. Графика Георгия Нарбута // Книжн. обозрение. – 1982. – 26 февр.
- 671 Бенуа А. Выставка «Мир искусства» // Речь. – 1911. – № 13.

## I

- 660 Нарбут Г. Автобіографія // Искусство. – 1977. – № 2. – С. 66-67.
- 661 Нарбут Г. Автобіографія. – Листи до дружини // Хроніка-2000. – 1996. – № 16. – С. 211-255.



- 672** Білецький П. **Георгій Іванович Нарбут. Нарис про життя і творчість.** – Київ, 1959.
- 673** Білецький П. **«Георгіївський статут» Г. І. Нарбута** // Українське мистецтвознавство. – К.: Наук. думка, 1993. – Вип. 1. – С. 168-177.
- 674** Білокінь С. **Талант Георгія Нарбута** // Вітчизна. – 1982. – № 8. – С. 203-206.
- 675** Білокінь С. **Шляхетні лінії плин** // Україна. – 1982. – № 28. – С. 22-23.
- 676** Білокінь С. **Нарбутівські сюжети** // Жовтень. – 1983. – № 7. – С. 91-97.
- 677** Білокінь С. **Георгій Нарбут і українське народне мистецтво** // Наука і культура: Україна: Щорічник. – К., 1987. – Вип. 21. – С. 432-439.
- 678** Білокінь С. **Георгій Нарбут і українська поштова марка** // Пошта і філателія України. – 1996. – № 1. – С. 17-19.
- 679** Білокінь С. **Нарбут і Шевченко** // Укр. культура. – 2003. – № 11-12. – С. 25-26.
- 680** Бурачек М. **Спогади про Г. І. Нарбута** // Українська Академія Мистецтв. – К., 1997. – Вип. 4. – С. 22-29. Першодрук: Бібліолог. вісті. – 1927. – № 1.
- 681** Бурачек М. **Георгій Нарбут** // Імена України в космосі. – К.: Наутилус, ВАІТЕ, Академперіодика, 2003. – С. 566-569.
- 682** В. О. **Об универсальном книжном знаке работы Г. И. Нарбута.** – Труды Ленинградского общества экслибрисистов. – 1925. – Вип. 4. – С. 21-22.
- 683** Вадимова И. **Театр одной книги** // В мире книг. – 1979. – № 2. – С. 28-29.
- 684** Воинов В. **Общество любителей художественной книги** // Среди коллекционеров. – 1922. – Кн. 7-8. – С. 84-85.
- 685** Воронцов Г., Галайчук А. **Дивовижний світ художника** : [Про виставку Г. І. Нарбута в Державному музеї образотворчого мистецтва] // Веч. Київ. – 1982. – 14 квіт.
- 686** Ганкина Э. **Русские художники детской книги.** – М., 1963.
- 687** **Георгій Нарбут**: Альбом / Авт.-упоряд. О. П. Білецький. – К.: Мистецтво, 1983. – 119 с.: іл.
- 688** Голлербах Э. **Графика Нарбута** // Россия. – 1922. – № 2. – С. 23.
- 689** Голлербах Э. **Искусство силуэта** // Москва. – 1922. – № 4. – С. 1-12.
- 690** Голлербах Е. **Нарбут як майстер обгортки** // Бібліолог. вісті. – 1926. – № 3. – С. 36-41.
- 691** Голлербах Е. **Книжні знаки Г. Нарбута** // Бібліолог. вісті. – 1926. – № 3. – С. 42-45.
- 692** Голлербах Э. **Силуэты Г. И. Нарбута.** – Л., 1926.
- 693** Диченко І. **Крила музи Георгія Нарбута** // Нар. творчість та етнографія. – 1966. – № 6. – С. 25-35.
- 694** Дмитриев Вс. **Выставка этюдов, эскизов и рисунков** // Аполлон. – 1916. – № 9-10. – С. 79-81.
- 695** Дяченко А. **Світове значення творчості Георгія Нарбута** // Пошта і філателія України. – 1996. – № 1. – С. 15-16.
- 696** Ернст Ф. **Біжуча художня література про Г. І. Нарбута** // Бібліолог. вісті. – 1922. – № 4. – С. 1-12.
- 697** Ернст Ф. **Посмертна виставка творів Г. І. Нарбута в Києві** // Червон. шлях. – 1923. – № 1. – С. 263-264.
- 698** Ернст Ф. **Георгій Нарбут та нова українська книга.** – К.: УНІК, 1926-1927. – 35 с. Див. також: Бібліолог. вісті. – 1926. – № 3. – С. 1-41.



- 699** Ернст Ф. До влаштування посмертної виставки творів Г. І. Нарбута // Життя і революція. – 1926. – № 4. – С. 116-117.
- 700** Ернст Ф. Георгій Нарбут. Життя і творчість. – В кн.: Георгій Нарбут. Посмертна виставка творів. – К.: Всеукр. Істор. музей ім. Т. Шевченка, 1926. – С. 11-86.
- 701** Эрнст Ф. Искусство Советской Украины. Очерк // Крас. нива. – 1926. – № 25. – С. 14-15.
- 702** Эфрос А. О Егоре Нарбуте // Худ. жизнь. – 1920. – № 4-5. – С. 34-35.
- 703** Эфрос А. Нарбут // Эфрос А. Профили. – М., 1930. – С. 239-244.
- 704** Зеров М. Мої зустрічі з Г. І. Нарбутом // Бібліолог. вісті. – 1927. – № 1. – С. 102-105.
- 705** Исаков С. Книжная графика. К рисункам Г. И. Нарбута // Новый журнал для всех. – 1917. – № 1. – С. 135-138.
- 706** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 278-280; Т. 5. – К., 1967. – С. 60-63.
- 707** История русского искусства. – М., 1968. – Т. 10. – Кн. 1. – С. 365, 386; Кн. 2. – С. 246-248.
- 708** Каталог выставки произведений Г. И. Нарбута: (Вступ. ст. П. И. Нерадовского, Д. И. Митрохина). – Петербург, 1922. – 86 с.
- 709** Ковальчук О. До 120-річчя від дня народження Георгія Нарбута – корифея української графічної школи // Образотворче мистецтво. – 2006. – № 2. – С. 16-20.
- 710** Кричевський В. Нарбут в Українській Академії Мистецтв // Образотворче мистецтво. – 1997. – № 1. – С. 54-59. Див. також: Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К., 2004. – С. 598-602.
- 711** Кузнецов Э. Оформление детской книги предреволюционных лет (1901-1917). – Книга. Исследования и материалы. – М., 1963. – Вып. 8. – С. 135-167.
- 712** Кузьмін Е. Нарбут і завдання графіки // Червон. шлях. – 1927. – № 3.
- 713** Кузмин М. Г. Нарбут: По поводу посмертної виставки: Див. передрук цієї статті: Рус. искусство. – 2008. – № 1. – С. 64-66.
- 714** Лагутенко О. Книжкова графіка нарбутівців. На перехресті традицій та авангарду // Родовід. – 1994. – № 7. – С. 9-24.
- 715** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл. Про творчість Г. Нарбута – с. 104-109, 153-155.
- 716** Ландсман Г. Георгий Нарбут // В мире книг. – 1971. – № 3. – С. 4 обкл.
- 717** Лернер Н. Памяти Г. И. Нарбута // Соврем. обозрение. – 1922. – № 1. – С. 12.
- 718** Лукомский Г. Венюк на могилу пяти деятелей искусства. Памяти Е. И. Нарбута, В. Л. Модзалевского, А. А. Мурашко, К. В. Шероцкого и П. Я. Дорошенко. – Берлин, 1922.
- 719** Максимова Н. Автор ескізів перших українських марок і гривень // Дем. Україна. – 2006. – 14 берез. – С. 10.
- 720** Маланок Є. Неповторний // Образотворче мистецтво. – 2001. – № 1. – С. 54-58.
- 721** Матвеев А. Георгий Нарбут // Художник. – 1983. – № 8. – С. 59-64.
- 722** Митрохин Д. Памяти Нарбута // Среди коллекционеров. – 1922. – № 9. – С. 5-9.
- 723** Митрохин Д. О Нарбуте // Аргонавты. – 1923. – № 1. – С. 19-21.
- 724** Музиченко Я. Художник республіки // Україна мол. – 2006. – 12 вер. – С. 10.
- 725** Нариси з історії українського мистецтва : За загал. ред. В. Г. Заболотного. – К., 1966. – С. 136, 172.



- 726** **Неперевершені зразки «чистої графіки»** // Культура і життя. – 2006. – 22 берез. – С. 4.
- 727** **Нерадовский П. Выставка Нарбута в Русском музее** // Москва. – 1922. – № 6. – С. 12-13.
- 728** **Обреченный на графику** // Киев. ведомости. – 2005. – 21 июля. – С. 9.
- 729** **Охочинский В. Выставка произведений Г. И. Нарбута в Русском музее** // Среди коллекционеров. – 1922. – № 9. – С. 55-57.
- 730** **Охочинский В. Книжные знаки Георгия Нарбута.** – Л., 1924.
- 731** **Панченко В. «Картинна галерея в долоні»:** [Робота Георгія Нарбута над ескізами гральних карт] // Музеї України. – 2007. – № 2-3. – С. 42-45.
- 732** **Поздняков В. П., Селівачов М. Р. Джерела мистецтва Георгія Нарбута петербурзького періоду** // Укр. мистецтво у міжнар. зв'язках. – К.: Наук. думка, 1983. – С. 165-173.
- 733** **Присталенко Н. Виставка творів Георгія Нарбута** // Образотворче мистецтво. – 1982. – № 2. – С. 14-15.
- 734** **Радлов Н. Современная русская графика /** Под ред. С. Маковского. – Пг., 1917.
- 735** **Радлов Н. Русская книжная графика. Искусство и современность. Очерк четырнадцатый** // Пламя. – 1919. – № 59. – С. 7-9.
- 736** **Сидоров А. Г. И. Нарбут** // Экран. – 1922. – № 30. – С. 3.
- 737** **Сидоров А. Г. Нарбут и его книга** // Печать и революция, 1923. – С. 43-64.
- 738** **Сидоров А. Г. И. Нарбут.** – В кн.: Мастера современной гравюры и графики. Сб. материалов под ред. В. Полонского. – М.–Л., 1928. – С. 79-104.
- 739** **Таранушенко С. Згадка про Г. Нарбута** // Бібліолог. вісті. – 1927. – № 1. – С. 106-107.
- 740** **Тунгендольд Я. Письмо из Лейпцига** // Аполлон. – 1914. – № 5. – С. 71-72.
- 741** **Утевська П., Горбачов Д. Подвизник революційного відродження** // Вітчизна. – 1987. – № 7. – С. 198-208.
- 742** **Утевская П., Горбачев Д. Импровизация на темы эпох и стилей** // Зеркало недели. – 1999. – 13 февр. – С. 16.
- 743** **Федорина А. «А потім прийшли комісари...»:** [При виставку в Сумах «Георгій Нарбут: традиції української графіки»] // Україна мол. – 1998. – 21 жовт. – С. 13.
- 743а** **Фокин П., Князева С. Нарбут Егор (Георгий) Иванович** // Фокин П., Князева С. Серебряный век: Портретная галерея культурных героев рубежа XIX-XX веков. – С.-П.: Амфора, 2007. – Т. 2. – С. 375-377.
- 744** **Фоменко В. Традиції українського мистецтва XVII-XVIII ст. у творчості Г. Нарбута** // Образ епохи: Культурне середовище Києва кінця XIX – початку XX ст.: Тези доп. – К.: Фонд відродження культурного середовища Києва, 1995. – С. 57-58.
- 745** **Харківський художній музей. Георгій Іванович Нарбут в колекції музею : Каталог** / Склад М. Беззутрий. – Харків, 1973.
- 746** **Харченко О. «Українська абетка» Г. Нарбута** // 100 найвідоміших шедеврів України. – К., 2004. – С. 481-484.
- 747** **Художник-графік Георгій (Юрій) Іванович Нарбут (1886-1920) : Інформ. довідка** // Укр. культура. – 2000. – № 4. – С. 27.
- 748** **Цівірко М. Материк української духовності – Нарбути** // Веч. Київ. – 1998. – 22 січн. – С. 5.
- 749** **Череватенко Л. Нарбут** // Україна. – 1986. – № 10. – С. 18-19.
- 750** **Чехонин С. Воспоминания о Г. И. Нарбуте** // Аргонавты. – 1923. – № 1. – С. 22-24.
- 751** **Чугунов Г. О художнике этой книги.** – В кн.: Соловей. Сказка Андерсена: [Серия «Художники детям. Из истории детской книги»]. – Л., 1980.
- 752** **Шудря М. «Люблю тебе більше за життя»:** [Автобіографія Г. Нарбута і його листи до дружини] // Хроніка-2000. – 1996. – № 16. – С. 208-211.

# О П П АВЛЕНКО КСАНА

1895  
1991

с. Валява  
(нині Черкаської обл)  
Москва

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Майстер монументального й станкового живопису, художньої кераміки, рисунку. Вчилася в Київському художньому училищі у Фотія Красицького (1914-1917), Українській державній академії мистецтв у майстерні живопису Федора Кричевського (1917-1918), майстерні монументального живопису Михайла Бойчука (1918-1922). З 1921 року брала участь в академічних, республіканських, всесоюзних та зарубіжних виставках.

Член АРМУ з 1925 року. Викладала в Межигірській художньо-керамічній профшколі (1922-1923), згодом мистецько-керамічному технікумі (1923-1928), реорганізованому в 1928 році в художньо-керамічний інститут (1928-1929); ВХУТЕІНі та Інституті силікатів у Москві (1929-1931), Московському поліграфічному інституті (1931-1933). Вела заняття з фрескового живопису в Московському вищому художньо-промисловому училищі (1950-1951).

Брала участь в розписах Червоноармійських Луцьких казарм (1919), в художньо-монументальному оформленні Київського оперного театру до Першого Всеукраїнського з'їзду волвикомів (1919), театру у Харкові до 5-го Всеукраїнського з'їзду Рад (1921), в розписах харківського Червонозаводського театру (1933-1935), (фреска «Фізкультура і спорт в СРСР»), в роботі над ескізами оформлення Палацу уряду в м. Фрунзе (разом з Белою Уїтцем в 1936-1938 рр.), у розписах на ВДНГ СРСР (1938-1940, 1951-1954). Разом з Белою Уїтцем керувала експериментальною майстернею фрески на будівництві Палацу Рад у Москві (1940-1949).



I

753

Павленко О. Радість творчості // Живі традиції. – К., 1985. – С. 79-81.

754

Павленко О. «Промовте – життя моє – і стримайте сльози»...: Спогади художниці / Запис., публ. Л. Череватенка // Наука і культура: Щорічник. – К., 1987. – Вип. 21. – С. 360-384, репродукції картин.





## II

- 755** **Бєличко Н.** Повернення // Культура і життя. – 1988. – 2 жовт. – С. 6.
- 756** **Гусєв О.** Образи времени // Сов. культура. – 1988. – 12 июля.
- 757** **З непам"яті десятиліть: Листи художника Василя Седляра до Оксани Павленко /** Публ. і вступ. Л.Череватенка // Вітчизна. – 1987. – № 10. – С. 189-205.
- 758** **Історія українського мистецтва.** В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 43, 111, 138, 142, 147, 167, 171, 220, 286, 287, 288, 289, 364.
- 759** **Клименко Н.** Спомин про художника Оксану Павленко // Образотворче мистецтво. – 2002. – № 1. – С. 22.
- 760** **Лебедева В.** Оксана Павленко. – М.: Сов. художник, 1986.
- 761** **Лобановский Б.** Монументализм О. Павленко // ДИ СССР. – 1971. – № 3. – С. 16-19.
- 762** **Охмакевич Н.** «Образи часу Оксани Павленко» // Літ. Україна. – 1988. – № 31. – С. 5.
- 763** **Парамонов А., Титарь В.** Матеріали к історії Харківського театру. – Х.: Харківський частний музей городської усадьби, 2007. – 280 с.  
Репродукції фресок О. Павленко у Червонозаводському театрі Харкова – с. 230, 232.
- 764** **Парійський Є.** Повернення Оксани Павленко : До 100-річчя з дня народження художниці // Хрещатик. – 1995. – 15 лют. – С. 5.
- 765** **Пеньковська М.** Оксана Павленко // Жінка. – 1935. – 15 квіт. – С. 3.
- 766** **Петров І.** Оксана Павленко із школи Бойчука // Мол. гвардія. – 1988. – 29 лип.
- 767** **Рубан-Кравченко В.** Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл. Про О. Павленко – с. 238, 239, 244, 278, 279, 280.
- 768** **Соколюк Л.** Графіка Оксани Павленко // Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків; Нью-Йорк, 2002. – С. 173-188.
- 769** **Ті, що знали Михайла Бойчука: 3 листів Оксани Павленко до Охрима Кравченка /** Підгот. публ. Я. Кравченка // Образотворче мистецтво. – 2003. – № 4. – С. 20-22.
- 770** **Череватенко Л.** Півтора дзвоника до Оксани Трохимівни // Україна. – 1989. – № 20. – С. 11-14; кольор. укл.; № 21. – С. 10-11.

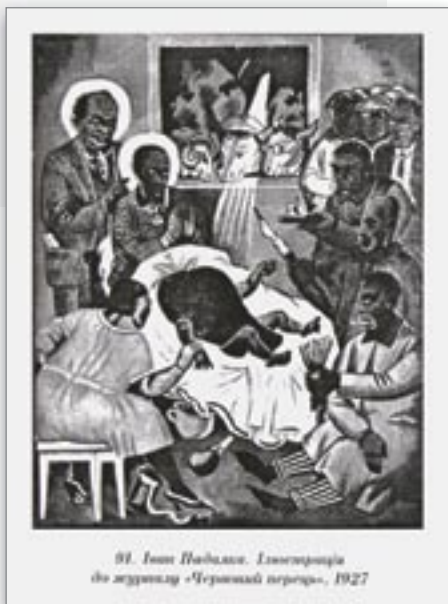
# ПАДАЛКА ІВАН

1894  
1937

с. Жорноклєви  
(нині Черкаської обл.)  
Київ

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Навчався в художньо-промисловій школі імені М. В. Гоголя в Миргороді (1910-1921), Київському художньому училищі у Івана Селезньова (1913-1917), Українській державній академії мистецтв в майстерні монументального живопису Михайла Бойчука (1917-1920). З 1917 року – учасник міських, республіканських, всесоюзних та зарубіжних виставок. Член АРМУ. Брав участь у розписах Червоноармійських Луцьких казарм у Києві – автор композиції «Повернення з поля» (1919), Червонозаводського театру у Харкові – фреска «Відпочинок» (1933-1935). Працював також у станковому живописі, графіці, кераміці, створював картони для тематичних килимів. Викладав у Миргородському художньо-керамічному технікумі ім. М. В. Гоголя (1920-1921), Межигорському мистецько-керамічному технікумі (1922-1925), Харківському (1925-1934) та Київському (1934-1936) художніх інститутах.



ІІ. Іван Падалка. Лігносторжіння  
до життя «Чорногой перцю», 1927

## I

- 771 Падалка І. Автоінтерв'ю // Живі традиції. – К., 1985. – С. 77-79.  
Див. також: **Універсальний журнал.** – 1929. – № 2. – С. 113.

## II

- 772 Архипенко М. Маєво стягів, злива шабель...: [Про картину І. Падалки «Атака Червон. кінноти»] // Соц. культура. – 1989. – № 5. – 2-а с. вкл. арк., с.1.
- 773 Білокінь С. На свято до Івана Падалки // Жовтень. – 1987. – № 7. – С. 113.
- 774 Блюміна І. Іван Падалка // Мистецтвознавство України. – К.: Київ, 2001. – Вип. 2. – С. 335-339.
- 775 Владич Л. З доробку Івана Падалки // Літ. Україна. – 1970. – 15 верес.
- 776 Горбань У. Мій брат – наш художник // Вітчизна. – 1990. – № 3. – С. 196.



83. Іван Падалка. Обкладинка до повістей Івана Франка «Великий шум». 1919



86. Іван Падалка. Обкладинка до «Індуських народних казок». 1919

- 777** Городинець І. Трагедія «бойчуків» // Літ. Україна. – 1990. – 12 лип. – С. 8.
- 778** Городинець І. В сузір'ї Бойчука // Хроніка-2000. – 2001. – № 45-46. – С. 540-543.
- 779** Графічна школа Івана Падалки, Харків, 1920-ті роки: Каталог виставки, присвяченої 100-річчю від дня народження художника. – Харків: Харк. худож. музей, 1994. – 18 с.
- 780** Іван Падалка, бойчукіст // Культура і життя. – 1995. – 8 берез. – С. 2.
- 781** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 24, 26, 43, 48, 51, 58, 66, 67, 111, 131-133, 136, 142, 143, 147, 170, 172-175, 184, 185, 189, 193, 196-199, 203, 212, 286-288, 364, 376, 378, 392.
- 782** Ковжун П. Національна формою українська мистецька спадщина. Іван Падалка // Образотворче мистецтво. – 1997. – № 1. – С. 50.
- 783** Котляревська М. Спогади про І. Падалку // Розбудова держави. – 1994. – № 12. – С. 55.
- 784** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість І. Падалки – с. 124-126.
- 785** Марія Котляревська як представниця школи Івана Падалки в Харкові // Вісник Львівської академії мистецтв: Спецвип. – Львів, 1999. – С. 54-60.
- 785а** Парамонов А., Титарь В. Матеріали к истории Харьковского театра. – Х.: Харьковский частный музей городской усадьбы, 2007. – 280 с.  
Репродукції фресок І. Падалки у Червонозаводському театрі Харкова – с. 230, 233.
- 786** С-ко М. Майстерня Івана Падалки та Єрмілова // Нова Генерація. – 1930. – № 5. – С. 59.
- 787** Седик О. «Лишивсь від тебе слід...» // Укр. слово. – 1994. – 15 груд. – С. 6.
- 788** Соколюк Л. Графічна школа Івана Падалки // Соколюк Л. Графіка бойчуків. – Харків, Нью-Йорк, 2002. – С. 77-158.
- 789** Чебикін А. Митець українського відродження // Українська Академія мистецтва. – К., 1995. – Вип. 2. – С. 84-87.
- 790** Яровий І. З гляди бойчуків // Укр. культура. – 2006. – № 5-6. – С. 47.

# В П АЛЬМОВ ІКТОР

1888

Самара, Росія

1929

Київ

**Український модернізм 1910-1930:**

Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Живописець і педагог. Навчався в Пензенській художній школі (1907-1910) та Московському училищі живопису, скульптури і архітектури у Костянтина Коровіна (1911-1914). З 1913 року брав участь на виставках. В 1918-1920-х роках разом з Давидом Бурлюком та виставкою своїх творів здійснив переїзд через Сибір на Далекий Схід. Працював у Никольськ-Уссурійську та Владивостоку. В 1920 році разом з Д. Бурлюком організував виставку своїх творів у Японії. В 1921 році повернувся до Росії. В 1922-1925 роках жив у Москві, працював у галузі дизайну. З 1925 року переїздить до Києва. Професор живопису Київського художнього інституту (1925-1929). В 1925-1927 роках – член АРМУ, 1928 – організатор ОСМУ. Автор ряду статей з проблем теорії новітнього живопису, надрукованих в журналі «Нова Генерація». Працював також в галузі графіки.



I

791

**Пальмов В. Короткий автожиттєпис художника Віктора Никандровича Пальмова; Відповіді на запитання соціального замовника** // Живі традиції. – К., 1985. – С. 59-62.

792

**Пальмов В. Беремenna радість. 1921. Масло:** [Кольор. репродукція] // Творчество. – 1988. – № 12. – С. 16.

793

**Пальмов В. «Про всі мої роботи»** // Україна. – 1989. – № 7. – кольор. укл.

794

**Пальмов В. Про мої роботи /** Пер. с укр. і публ. М. Колесникова // Наше наследие. – 1991. – № 2. – С. 145. Див. також: «Нова Генерація». – Харків. – 1929. – № 8.



## II

- 795** Пальмов В. Проблема вивчення кольору в наших художніх ВУЗах // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 219-220.
- 796** Пальмов В. Проблема кольору в станковій картині // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 719 – 731.  
Див. також: **Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 212-218.
- 797** Пальмов В. Про мої роботи // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 731-734.  
Див. також: **Українські авангардисти як теоретики і публіцисти.** – К., 2005. – С. 221-223; **Український авангард 1910-1930 років.** – К., 1996. – 8 с. додатку.
- 798** Пальмов В. Відповіді на запитання соціального замовлення // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 734-737.
- 799** Пальмов В. Короткий автожиттєпис // Хроніка-2000. – 2007. – № 65-66. – С. 737-738.

- 800** Бараневич Л. Його називали Пальміром: До 100-річчя з дня народження художника В. Н. Пальмова // Прапор комунізму. – 1988. – 11 жовт.
- 801** Бурлюк Д. Віктор Нікандрович Пальмов // Україна. – 1989. – № 7. – С. 13; кольор. укл. Див. також: **Хроніка-2000.** – 2007. – № 65-66. – С. 738-739.
- 802** Вернисаж двух Викторов – Пальмова и Казарина // Киев. ведомости. – 1993. – 22 апр. – С. 10.  
Про виставку творів двох художників у Києві.
- 803** Горбачов Д. З катакомб // Україна. – 1989. – № 7. – С. 12; кольор. укл. Повернення кольоропису В. Пальмова.
- 804** Дыченко И. Диалог двух формалистов // Независимость. – 1993. – 22 мая. – С. 6. Про виставку В. Пальмова і В. Казаріна.
- 805** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 18, 19, 132, 133, 184.
- 806** Кашуба Е. Социальный дадаизм Виктора Пальмова // См. в книге: Русский авангард 1910-1920-х годов в европейском контексте. – М.: Наука, 2000. – 310 с.
- 807** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл. Про В. Пальмова – с. 575.
- 808** Фесенко Л. «Циганка» // Хрещатик. – 2002. – 25 жовт. – С. 12. Національний художній музей придбав полотно В. Пальмова.

# А ПЕТРИЦЬКИЙ НАТОЛІЙ

1895 Київ  
1964 Київ

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

Один з основоположників театральної-декораційної мистецтва. Працював також в галузі станкового монументального живопису, станкової та книжкової графіки. Навчався в Київському художньому училищі у Фотія Красицького, Федора Кричевського, в студії Олександра Мурашка (1910-1918), у Вищих художньо-технічних майстернях (ВХУТЕМАС) у Петра Кончаловського, Іллі Машкова, Роберта Фалька, Олександра Древіна, Надії Удальцової (1922-1924). З 1914 року брав участь в художніх виставках. В 1915-1920 роках виконав ряд декоративно-монументальних розписів ярмарків, театрів, клубів. Оформлював спектаклі й створював костюми для театрів Києва, Харкова, Москви в конструктивістській манері. Був членом ОСМУ. В 1930 році успішно виступив на Венеціанській Біснале – (картина «Інваліди»).



I

**809** **Анатоль Петрицький. Театральні строї /** Автор тексту В. Хмурий. – ДВУ. – Харків, 1929. – 24 с., 56 с. іл. Це видання – видатне явище в українському книжковому мистецтві. На окремих уклеяках розміщено 56 репродукцій ескізів костюмів А. Петрицького до оперних, балетних і драматичних вистав. Суперобкладинка роботи А. Петрицького.

**810** **Анатолій Галактіонович Петрицький:** Каталог. – К.: Реклама, 1968. – 103 с.: іл.

**811** **Анатоль Петрицький: Альбом /** Авт.-упоряд. І. І. Врона. – К.: Мистецтво, 1968. – 189 с.: іл.

**812** **Літературні виступи А. Г. Петрицького :** [Список публікацій] // Анатоль Петрицький. – К., 1968.- С. 189.

**813** **Анатоль Петрицький: Комплект листівок /** Авт.-упоряд. Д. О. Горбачов. – К.: Мистецтво, 1970. – 18 окр. листівок в обкл.

**814** **Основні дати життя і творчості А. Г. Петрицького //** Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 107-110.

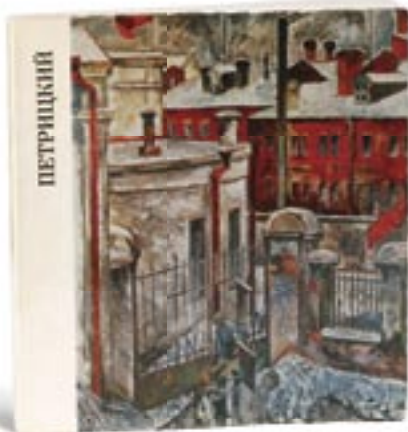


- 815** Виступи А. Петрицького в пресі // *Анатолій Петрицький*. – К., 1981. – С. 98-106.
- 816** **Петрицький А.** Оформлення опери «Черевички»; *Художнє оформлення «Тараса Бульби»; Чи потрібна кому опера?; Оформлення сцени сучасного театру // Живі традиції*. – К., 1985. – С. 85-95.
- 817** **Петрицький А.** *Портрети сучасників: Альбом / Авт.-упоряд. В. В. Рубан*. – К.: Мистецтво, 1991. – 127 с.: іл.
- 818** **Петрицький А.** *До перебудови образотворчого фронту* : [Виступ на першому пленумі Оргбюро Спілки Рад. художників і скульпторів УСРР 27.XI. – 2.XII. – 33р.] // *Українські авангардисти як теоретики і публіцисти*. – К., 2005. – С. 367-372.
- 819** **Петрицький А.** *Сучасне мистецтво і малярство // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти*. – К., 2005. – С. 223-226.
- 820** **Петрицький А.** *Чи потрібна кому опера? // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти*. – К., 2005. – С. 226-230.

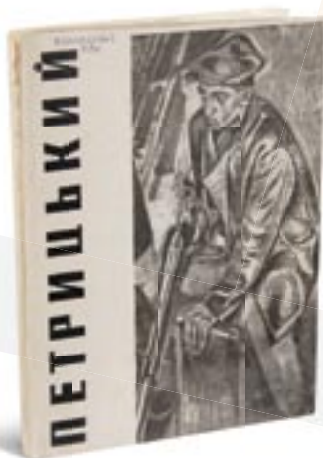
## II

- 821** **Анатолій Петрицький: Спогади про художника / Упоряд.: Л. Петрицька, Д. Горбачов**. – К.: Мистецтво, 1981. – 112 с., 24 л. іл.
- 822** **Антончик М.** *Мій учитель // Анатолій Петрицький*. – К., 1981. – С. 86-89.
- 823** **Асеєва Н. Ю.** *Українское искусство и европейские художественные центры: Конец XIX – нач. XX века*. – К.: Наук. думка, 1989. – 199 с.: ил.  
Про А. Петрицького – с. 9, 105, 106, 139.
- 824** **Бабочкін Б.** *Чуття вітчизни // Анатолій Петрицький*. – К., 1981. – С. 40-42.
- 825** **Бажан М.** *Бачу вияв справжнього таланту // Вітчизна*. – 1985. – № 1. – С. 161–162.
- 826** **Бєлічко Ю.** *Українське радянське мистецтво періоду громадянської війни*. – К.: Мистецтво, 1980. – 182 с.
- 827** **Белоненко Ю.** *Анатоль Петрицький – патріарх української сценографії // Музика*. – 1995. – № 1. – С. 16-17.
- 828** **Боровський Д.** *Весна во Флоренції: Памяти А. Г. Петрицького // Боровський Д. Убегаюче просторство*. – М.: ЭКСМО, 2006. – С. 18-28.  
Див. також: *Театр. життя*. – 2002. – № 4. – С. 48, 3-я стор. обкл.
- 829** **Бородай В.** *Син свого часу // Анатолій Петрицький*. – К., 1981. – С. 8-9.

- 830 **Боулт Д. Э. Петрицкий Анатолий Галактионович** // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 208-211, ил. № 126, 127.
- 831 **Бутенко В. Художник А. Петрицкий** // Всесвіт. – 1925. – № 21.
- 832 **Василько В. Ентузіаст театру** // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 38-39.
- 833 **Вериківська І. Становлення української радянської сценографії.** – К.: Наук. думка, 1981. – 204 с.
- 834 **Веснянин Г. А. Г. Петрицкий** // Крас. знамя. – 1940. – 2 июня.
- 835 **Вишня О. Анатоль Петрицкий** // Культура і побут. – 1928. – 11 февр.
- 836 **Вишня О. П'ятидесятилітня юність** // Україна. – 1945. – № 6.
- 837 **Владич Л. Глибока борозна** // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 68-78.
- 838 **Возянова І. Він був завжди сучасним :** [До 100-річчя від дня народження художника] // Київ. вісник. – 1995. – 2 берез.
- 839 **Врона І. Життя і творчість А. Г. Петрицького** // Анатоль Петрицкий. – К., 1968. – С. 8-66.
- 840 **Габелко В. Анатолій Петрицький** // Образотворче мистецтво. – 1985. – № 3. – С. 20-22.
- 841 **Ган Я. Художник у театрі** // Рад. Україна. – 1957. – 8 лют.
- 842 **Гозенпуд А. Молодість таланту** // Рад. мистецтво. – 1945. – 6 черв.
- 843 **Голованівський С. «Правда вимагає розкриття...»** // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 91-93.
- 844 **Горбачов Д. Яскравий талант** // Дніпро. – 1965. – № 10.
- 845 **Горбачов Д. Новознайдени твори А. Петрицького** // Мистецтво. – 1965. – № 10.
- 846 **Горбачов Д. Романтика і артистизм** // Мистецтво. – 1966. – № 4.
- 847 **Горбачов Д. Письменицькі портрети А. Петрицького** // Вітчизна. – 1966. – № 5.
- 848 **Горбачев Д. Суровий документ епохи** // Творчество. – 1966. – № 9.
- 849 **Горбачев Д. Анатолий Галактионович Петрицкий.** – М.: Сов. художник, 1971. – 152 с.
- 850 **Горбачов Д. Анатоль Петрицький : Нарис творчості.** – К., 1971. – 48 с.
- 851 **Горбачов Д. Шлях художника** // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 3-8.
- 852 **Горбачева И. Эрос и Танатос :** [Про виставку А. Петрицького] // Всеукр. ведомости. – 1995. – 28 февр. – С.11.







- 853** Григор'єв С. Мій учитель і друг // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 55-58.
- 854** Groш С. Наставник // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 84-85.
- 855** Данькевич К. Гімн красі // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 90-91.
- 856** Деревус М. Людина, яка мене вразила // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 51-52.
- 857** Диченко І. Щедрий на барви // Україна. – 1985. – № 8. – С. 12.
- 858** Драк А. Народний художник // Веч. Київ. – 1955. – 3 берез.
- 859** Драк А. Українське театрально-декораційне мистецтво. Короткий нарис. – К., 1961.
- 860** Драк А. Невтомний шукач // Рад. культура. – 1965. – 4 лют.
- 861** Драк А. Неповторний світ художника сцени // Укр. театр. – 1985. – № 4. – С. 24-27.
- 862** Дуленко В. Майстер балетного костюма // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 44-50.
- 863** Єржиковський С. Подиву гідна обдарованість // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 36-38.
- 864** Жук М. Анатоль Петрицький // Шквал. – 1929. – № 15.
- 865** Журавель О. Не сад – місто Київ! Віч-на-віч з шедевром // Культура і життя. – 1982. – 25 квіт. – С. 7.  
Про один з київських пейзажів художника.
- 866** Затенацький Я. Видатний діяч // Рад. мистецтво. – 1945. – 27 черв.
- 867** Затенацький Я. Анатоль Петрицький // Літ. газ. – 1945. – 28 черв.
- 868** Захаров Р. Працюючи над «Тарасом Бульбою» // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 64-68.
- 869** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 4. – Кн. 2. – К., 1970. – С. 248, 249; Т. 5. – К., 1967. – С. 14, 18, 21, 26, 46-48, 64, 75-78, 82, 122-125, 127, 136, 146, 159, 160, 199, 200, 202, 208, 210-212, 215-218, 228, 261, 293-295, 301, 376, 378, 381, 392; Т. 6. – К., 1968. – С. 10, 35, 36, 51, 58, 173, 177, 204, 205, 207, 209, 224, 378, 379.
- 870** Історія українського мистецтва : В 6 т. – К.: Голов. ред. УРЕ, 1967. – Т. 5 – 479 с.  
Про вистави Л. Курбаса і А. Петрицького – с. 75-78.
- 871** Йосипенко М. Майстер театрального живопису // Рад. мистецтво. – 1945. – 6 черв.
- 872** Каганская Ж. Народный художник СССР Анатолий Петрицкий // Хроника сов. изобразит. искусства. – 1945. – № 8.
- 873** Касіян В. Він залишився Петрицьким // Анатолій Петрицький. – К., 1981. – С. 61-63.

- 874** Коваленко Г. «Ступени театрального конструктивизма»: [Сценографія 20-х – 30-х рр.] // Укр. театр. – 1992. – № 3. – С. 14-21.
- 875** Колпакчи Л. Художник Петрицький // Зрелища. – 1924. – № 71.
- 876** Корниенко Н. Лесь Курбас и художники : Из твор. наследия // Советские художники кино и театра: Сб. / Сост. В. Кулешова. – М.: 1983. – Вып. 5. – С. 332-354.  
Про творчу співдружність А. Петрицького і Л. Курбаса – с. 336-339.  
Див. також: **Корниенко Н. Репетиція майбутнього.** – К.: Факт, 1998; К.: Либідь, 2007.
- 877** Корогодский Р. «Революция стала нашей жизнью» // Правда Украины. – 1987. – 4 нояб.
- 878** Костенко В. Фронтowe знайомство // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 78-80.
- 879** Кривенко М. Заповіт учителя // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 89-90.
- 880** Кукавська М. Художник-комуніст // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 80-81.
- 881** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість А. Петрицького – с. 166-169.
- 882** Майстренко Я. Митець великого покликання // Веч. Київ. – 1964. – 6 лют.
- 883** Майстренко Я. Митець сонячного пензля // Вітчизна. – 1965. – № 4.
- 884** Марголин С. Анатоль Петрицький // Червон. шлях. – 1928. – № 9-10.
- 885** Марголин С. Анатоль Петрицький. Ексцентризм і екзотика // Уж. – 1928. – № 2.
- 886** Марголіна Р. Гострота художнього бачення // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 81-84.
- 887** Масенко Т. Фрагмент з «Роману пам'яті» // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 93-97.
- 888** Мейтус Ю. Соратник композитора // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 58-59.
- 889** Некрасова Е. Мы слишком бедны, чтобы знакомить Европу со своими сокровищами: [Про виставку А. Петрицького] // Киев. ведомости. – 1995. – 22 февр. – С. 10.
- 890** Нятко П. Невгамовий Анатоль // Анатолий Петрицький. – К., 1981. – С. 39-40.
- 891** Островерх О. Людина «Бурі і натиску» // Робітн. газ. – 1995. – 15 лют.
- 892** Памятники русского театрального авангарда. 1910-1930: Каталог /Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил.  
Про А. Петрицького – с. 96, ил. № 88.
- 893** Первомайський Л. Анатолий Петрицький // Літ. Україна. – 1965. – 17 лют.





- 894** Повниця А. Пепел и Алмаз // Правда України. – 1995. – 16 февр.
- 895** Пономаренко Є. Сценограф-реаліст // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 52-54.
- 896** Рабинович Д. Успіх художника // Рад. мистецтво. – 1948. – 11 лют.
- 897** Русский театр. Иллюстрированная хроника русской театральной жизни. – В 2 кн. – М.: Интеррос, 2004.  
Про А. Петрицкого – с. 192, 270-271, ил. № 251-256.
- 898** Смолич Ю. Мій товариш // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 10-24.
- 899** Смолич Ю. Великий художник сучасності // Вітчизна. – 1985. – № 1. – С. 162-163.
- 900** 100 произведений из собрания К. И. Григоришина. – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил. Роботи А. Петрицкого в колекції К. І. Григоришина – с. 126-129.
- 901** Терещенко М. З молодим Петрицьким // Вітчизна. – 1980. – № 8. – С. 173-185.  
Про спільну роботу Л. Курбаса і А. Петрицкого над виставами в Молодому театрі – с. 173-174, 176-177.
- 902** Терещенко М. Талант, відданий народові // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 24-35.
- 903** Тольба В. Ворог бездуховності // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 60-61.
- 904** Томашпольская Л. Начинал с эксперимента // Зеркало недели. – 1995. – 4 нояб. – С. 15.
- 905** Ужвій Н. Слово про друга // Анатолий Петрицкий. – К., 1981. – С. 42-44.
- 906** Фовенко М. Неповторний, великий, незабутній! Звичайно – Петрицький // Хрещатик. – 1995. – 1 лют. – С. 6.
- 907** Френкель М. Современная сценография. – К.: Мистецтво, 1980. – 132 с.  
Про сценографічні пошуки в театрі Л. Курбаса – с. 18-20.
- 908** Харченко В., Фогель З. Живе сердце художника // Мистецтво. – 1964. – № 3.
- 909** Хмурий В. Анатолий Петрицкий // Нове мистецтво. – 1925. – № 1.
- 910** Хмурий В. Анатолий Петрицкий // Життя і революція. – 1928. – № 7.
- 911** Цибенко П. А. Г. Петрицкий. – К.: Мистецтво, 1951.
- 912** Чаговец В. Народний художник СРСР // Рад. Україна. – 1945. – 23 черв.
- 913** Якимчук Л. Невгамовний художник-експериментатор // Соц. Харківщина. – 1940. – 29 трав.

# РАБИНОВИЧ РОЗАЛІЯ

1895 Київ  
1988 Москва

Авангард Розалии Рабинович. –  
К., 2006. – 80 с.

Народилася в Києві 1895 року.  
Навчалася в школі Олександра Мурашка, яку відвідувала разом з братом  
Ісааком Рабиновичем, що згодом став видатним сценографом. У 1918 –  
1919 роках Р. Рабинович навчається у студії Олександри Екстер. У ці ж  
роки була членом радикальної творчої групи ХЛАМ. З 1919 року вчиться у  
Москві: спочатку у О. О. Осмьоркіна, пізніше – в майстерні Р. Фалька.  
Творчість Розалії Рабинович – справжнє відкриття останніх років.



914

Авангард Розалии Рабинович (1895-1988) /  
Вступ. ст. С. Палеты, научный консультант,  
автор комментариев к работам – профессор  
Д. Е. Горбачев. – К., 2006. – 80 с.: ил.

915

Папета С. Роза, паровоз «Иосиф Сталин»  
или дизайн власти //   
Авангард Розалии Рабинович. – К., 2006. –  
С. 5-15.

# ВАСИЛЬ СЕДЛЯР

1899

с. Жоржівка  
на Полтавщині

1937

Київ

Навчався у Київському художньому училищі у Івана Селезньова (1916-1917), Українській державній академії мистецтв у майстерні монументального живопису Михайла Бойчука (1917-1922). З 1921 року брав участь у художніх виставках. З 1925 року – член АРМУ. Брав участь у розписах Червоноармійських Луцьких казарм у Києві (1919), в художньо-монументальному оформленні Київського оперного театру до Першого Всеукраїнського з'їзду волосних виконкомів (1919), театру в Харкові до п'ятого Всеукраїнського з'їзду Рад (1921), Червонозаводського театру в Харкові – фреска «Індустріалізація. Дніпрогес» (1933-1935). Працював також в галузі станкового живопису та книжкової графіки, виконав великий цикл ілюстрацій до «Кобзаря» Т. Г. Шевченка (1930-1931), створював картони до тематичних гобеленів. Був директором і викладачем у Межигірській художньо-керамічній профшколі, реорганізованій 1928 року в художньо-керамічний інститут (1922-1930), працював як художник-кераміст. Був художнім редактором Української Радянської Енциклопедії (1932). Викладав у Київському художньому інституті (1935-1936).

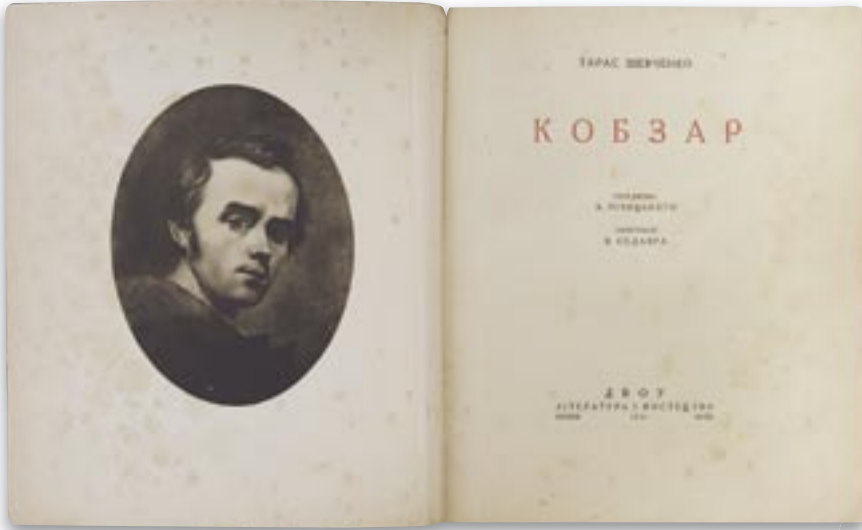
**Український модернізм 1910-1930:**

Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.



I

- 916 **З непам'яті десятиліть: Листи художника Василя Седляра до Оксани Павленко /** Публ. і вступ. Л.Череватенка // Вітчизна. – 1987. – № 10. – С. 189-205.
- 917 **Седляр В. Розписи Харківського Червонозаводського театру //** Живі традиції. – К., 1985. – С. 82-84.
- 918 **Седляр В. [Репродукції картин] //** Наука і культура: Україна: Щорічник АН УРСР. – К., 1990. – Вип. 24. – кольор. вкл.



II

**919** Білокінь С. Мріїми сповнене життя : [Про лист Василя Седляра до Оксани Павленко від 24.04.1929 р.] // Культура і життя. – 1989. – 9 квіт. – С. 4.

**920** Василь Седляр // Універсальний журнал. – 1929. – Грудень. – С. 113.

**921** Василь Седляр: Графіка 1920-1930-х років // Образотворче мистецтво. – 1999. – № 3-4. – С. 85-87.

**922** Власюк Д., Товбін Є. «Кобзар» діждався свого ілюстратора // Харків. пролетар. – 1930. – 1 черв. – С. 5.

**923** Диченко І. З ери збільшовиченої // Україна. – 1987. – № 9. – С. 6.

**924** Диченко І. «Кобзар» у виконанні Василя Седляра // Вітчизна. – 1989. – № 15. – С. 205-208.



**925** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 17, 24, 29, 30, 43, 111, 132, 142, 143, 147, 167, 168, 196, 198, 203, 286, 287, 288, 364, 378, 392.

**926** Овдієнко О. Мистецтво оформлення «Кобзаря». – К.: Мистецтво, 1968. – С. 13.

**926а** Парамонов А., Титарь В. Матеріали к історії Харківського театру. – Х.: Харківський приватний музей городської усадьби, 2007. – 280 с.  
Репродукції фресок В. Седляра у Червонозаводському театрі Харкова – с. 230, 233.

**927** Рубан-Кравченко В. Кричевські і українська художня культура ХХ століття. Василь Кричевський. – К.: Криниця, 2004. – 702 с.: іл. Про В. Седляра – с. 280, 282.

**928** Рудзицкий А. Репрессированный «Кобзарь»: [Про ілюстратора книги В. Седляра] // Антиквар. – 2007. – № 12. – С. 78-81.

**929** Соколюк Л. Василь Седляр – майстер малюнка // Соколюк Л. Графіка бойчукістів. – Харків; Нью-Йорк, 2002. – С. 159-172.

**930** Юрчишин О. Бойчукіст Василь Седляр // Наука і суспільство. – 1989. – № 9. – С. 44.

**1890** Харків  
**1984** Москва

**Український модернізм 1910-1930:**  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.

В українському мистецтві 1910-1920-х років репрезентує неопримітивістський напрямок. Навчалася в студії Є. Агафонова «Блакитна лілія» (Харків), в студія І. Машкова та Ф. Рерберга (Москва). Була членом харківської групи «Будяк», «Викусь», С.-Петербурзького «Союзу молоді» (з О. Екстер, Д. Бурлюком, К. Малевичем, Н. Гончаровою, М. Ларіоновим). Дружила з Велимиром Хлебниковим, котрий присвятив їй ряд поетичних творів, зокрема, поему «Синіє оковы». Була однією з авторів футуристичної декларації «Труба марсіан» (Харків, 1916), а також членом об'єднання «Союз семи» (Харків, 1918).

Брала участь у футуристичному виданні «Лірень», ілюструвала поезії Григорія Петникова, Олексія Кручоних, Миколи Асєєва. З 1920-х років жила в Москві.



## I

- 931** **Синякова М. Репродукції картин** // Український авангард 1910-1930 років. – К., 1996. – іл. № 267-273.
- 931а** **Монолог Марії Синякової** // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 365-366.

## II

- 932** **Алексеева Л. Шаржи Марії Синякової** // Лит. учеба. – 1990. – № 2. – С. 174-180.
- 933** **Амеліна Л. Марія Синякова і український авангард** // Наукова конференція «Художнє життя Харкова першої третини ХХ століття»: Тези доповідей та повідомлень. – Харків, 1993. – С. 10.
- 934** **Горбачев Д., Парнис А. Поэзия цвета** // ДИ. – 1970. – № 8. – С. 52-53.
- 935** **Лагутенко О. «Общий заговор и дерева»: Экспрессионистские мотивы в графике Марии Синяковой 1910-х-1920-х годов** // Русский авангард 1910-1920-х годов и проблема экспрессионизма. – М., 2003. – С. 237-250.
- 936** **Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття.** – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість М. Синякової – с. 79-81.
- 937** **Савицкая Л. К истории авангардного движения в Харькове. 1910-е годы.** // Русский авангард 1910-1920-х годов и проблемы экспрессионизма. – М., 2003. – С. 303-325.
- 938** **100 произведений из собрания К. И. Григоришина.** – Альбом. – К., 2004. – 217 с.: ил.  
Работы М. Синяковой в коллекции К. И. Григоришина – с. 154-157.
- 939** **Хлебников В. «Сегодня строгою боярыней...»** // Хлебников В. Творения. – М.: Сов. писатель, 1986. – С. 105-106.



# ОХВОСТЕНКО-ХВОСТОВ ЛЕКСАНДР

1895

Борисівка  
(нині Белгородської обл., Росія)

1967

Київ

Навчався в Московському училищі живопису, скульптури та архітектури (1907-1917) та в майстерні декоративного мистецтва О. Екстер (Київ). Працював з В. Єрмиловим в Укр. РОСТА (1920-1921). В 1920-х роках – реформатор української оперної сценографії на засадах конструктивізму. 1925-1946 – головний художник Харківського, а в 1946-1952 Київського оперних театрів.

Український модернізм 1910-1930:  
Альбом. – Хмельницький:  
Галерея, 2006. – 287 с.



В. Єрмилов, О. Хвостов, І. Падалка. 1932.

## I

940 Хвостенко-Хвостов О. Художник у музичному театрі // Живі традиції. – К., 1985. – С. 100-105.

941 Хвостов О. До перебудови образотворчого фронту: [Виступ на першому пленумі Оргбюро Спілки Рад. художників і скульпторів УСРР 27.XI.-2.XII.-33р.] // Українські авангардисти як теоретики і публіцисти. – К., 2005. – С. 378-379.

## II

942 Боулт Д. Э. Хвостенко-Хвостов (Хвостов-Хвостенко) Александр (Олександр) Вениаминович // Художники русского театра. 1880-1930. – М., 1994. – С. 268-269, ил. № 129.

943 Диченко І. Листи П. Д. Коріна до О. В. Хвостова : З неопубл. // Культура і життя. – 1988. – 17 січн.

944 Диченко І. Повернення // Культура і життя. – 1988. – 17 січн.



**945** Драк А. Олександр Веніамінович Хвостенко-Хвостов. – К.: Держ. вид-во образотв. мистецтва і муз. л-ри УРСР, 1962. – 62 с.: іл.

**946** Історія українського мистецтва. В 6 т. – Т. 5. – К., 1967. – С. 14, 17, 21, 46, 48, 49, 50, 53, 59, 79, 81, 82, 160, 161, 162, 208, 211, 212, 295, 296, 301; Т. 6. – К., 1968. – С. 10, 53, 58, 204, 206, 207, 208, 250, 378, 379.

**947** Коваленко Г. «Ступени театрального конструктивізму»: [Укр. сценографія 20-х – 30-х рр.] // Укр. театр. – 1992. – № 3. – С. 14-21.

**948** Лагутенко О. Українська графіка першої третини ХХ століття. – К.: Грані-Т, 2006. – 240 с.: іл.  
Про творчість О. Хвостенка-Хвостова – с. 161-163.

**949** Новоселицька Н. Сценограф і час // Друг читача. – 1988. – 19 трав.

**950** Олександр Хвостенко-Хвостов: Сценографія, живопис, графіка / Авт. ст. та упоряд. Д. Горбачов. – К.: Мистецтво, 1987. – 128 с.: іл.

**951** Памятники русского театрального авангарда. 1910-1930: Каталог / Сост. Ю. Лоев, М. Молчанова. – М.: Галерея «Элизиум», 2006. – 102 с.: ил.  
Про О. Хвостенка-Хвостова – с. 99, іл. № 9.

**952** Тольба В. Погляд у минуле // Музика. – 1995. – № 2. – С. 14-17.  
Видатний український диригент про О. Хвостенка-Хвостова.

**953** Художник-сценограф Александр Хвостенко-Хвостов (1895-1968) // Киев. ведомости. – 2007. – 12 апр. – С. 9.

## Показчик імен: (за номерами)

Архипенко О. – 64-115, 772  
Богомазов О. – 27, 116-156, 388  
Бойчук М. – 27, 157-251, 769, 778  
Бурлюк Д. – 252-309, 376, 801  
Екстер О. – 18, 27, 310-383  
Єрмилов В. – 137, 384-401, 786  
Жук М. – 27, 402-422, 864  
Кричевський В. – 27, 423-456, 710  
Малевиц К. – 385, 457-631  
Меллер В. – 18, 632-651  
Мюллер В. – 18, 652-659  
Нарбут Г. – 27, 660-752  
Павленко О. – 240, 753-770, 916, 919  
Падалка І. – 771-790  
Пальмов В. – 256, 791-808  
Петрицький А. – 18, 809-913  
Рабинович Р. – 914-915  
Седляр В. – 398, 757, 767, 916-930  
Синякова М. – 931-939  
Хвостенко-Хвостов О. – 18, 940-953

Авер'янова Н. – 662  
Азіян І. – 68, 69, 489  
Алексєєва Л. – 932  
Аллар Р. – 315а  
Амеліна Л. – 933  
Андріясова Т. – 490  
Анненков Ю. – 491  
Анненський І. – 311, 312, 383  
Антончик М. – 822  
Арендт Е. – 84  
Архіпенко М. – 722  
Асєєва Н. – 6, 7, 23, 70, 71, 129,  
163, 261, 319, 412, 426, 663, 823  
Афанас'єв В. – 164

Бабіч А. – 492  
Бабочкін Б. – 824  
Бажан М. – 209, 210, 825  
Баліцький П. – 664  
Бараневич Л. – 800  
Барр А. – 493  
Басанець Т. – 165, 166  
Баснер Є. – 262, 494  
Белічко Н. – 755  
Белічко Ю. – 826  
Белоненко Ю. – 827  
Безхутрий М. – 745  
Белеля Н. – 495  
Белоусов А. – 167  
Бенуа О. – 671  
Бенях Н. – 168  
Берьозкін В. – 496  
Білан А. – 72  
Білецький О. – 687  
Білецький П. – 665-668, 672, 673  
Білокінь С. – 169-177, 669-670, 674-  
679, 773, 919  
Бичков С. – 499  
Блакитний С. – 427  
Блюміна І. – 181, 428, 774  
Бобринська Є. – 24, 258, 314, 474  
Богомолов М. – 301

Бойчук Т. – 195  
Болбат В. – 264  
Бондар-Терещенко І. – 387  
Боровков А. – 656, 657  
Боровський Д. – 633, 828  
Бородай В. – 829  
Борятинська О. – 7а  
Буолт Д. Е. – 25, 26, 130, 265, 320-  
322, 341, 497, 498, 634, 830, 942  
Брак Ж. – 479  
Бруні Л. – 482  
Бурачек М. – 27, 413, 680, 681  
Бутенко В. – 831  
Бучацький І. – 180  
Бушак С. – 414, 415

Вагнер Г. – 339  
Вадимова І. – 683  
Вайль П. – 500  
Вакар І. – 501, 502, 572  
Варнінг В. – 503  
Васильєв Є. – 504  
Васильєва Н. – 269  
Василько В. – 832  
Вежбовська Л. – 505  
Велигоцька Н. – 506  
Величко В. – 416  
Вериківська І. – 636, 833  
Вертіль О. – 270  
Веселовська Г. – 28, 37  
Веснянин Г. – 834  
Відеман К. – 509  
Війон Ф. – 350  
Висоцька Н. – 65  
Вишеславський Г. – 29  
Вишневецька І. – 508  
Вишня О. – 835, 836  
Владимірський Л. – 511  
Владич Л. – 181, 775, 837  
Власок Д. – 922  
Возіянова І. – 838  
Воїнов В. – 684  
Волошин Л. – 182  
Вольценбург О. – 178  
Воронцов Г. – 685  
Врона І. – 811, 839

Габелко В. – 637, 840  
Галайчук А. – 685  
Ган О. – 512  
Ган Я. – 841  
Ганкіна Е. – 686  
Гаснер Х. – 513  
Геврик Т. – 73, 514  
Геніс О. – 515  
Герман М. – 516  
Глушак А. – 74  
Говдя П. – 15  
Гозенпуд А. – 842  
Гозіансон Ф. – 380  
Голлербах Е. – 688-692  
Голованівський С. – 843  
Головіна Л. – 517

Гончар Л. – 75  
Гораций – 344  
Горбань У. – 776  
Горбачов Д. – 1, 2, 5, 7а, 30-37,  
38, 51, 53-55, 57а, 76-81, 111, 118,  
131-137, 156, 183, 184, 272-274,  
314, 324-326, 375, 385, 470, 471,  
477-488, 493, 503, 507, 509, 510,  
518-521, 527-529, 535-537, 539-541,  
543, 552, 553, 575, 576, 581, 583,  
584, 589, 599, 603, 613, 615-619,  
741, 742, 803, 813, 821, 844-851,  
914, 934, 950  
Горбачова І. – 278, 852  
Гординський С. – 82  
Городинець І. – 185, 777, 778  
Горячева Т. – 522, 523  
Грачова А. – 524  
Гребеннікова О. – 525  
Гречанюк С. – 83  
Григор'єв С. – 853  
Григор'єва А. – 275  
Григоришин К. – 21, 155, 303, 372,  
399, 614, 900, 938  
Грош С. – 854  
Грушевський М. – 159, 250  
Гусєв О. – 756  
Гутіна Р. – 526

Данцкер Д.-А. – 38  
Данькевич А. – 855  
Даревич Д. – 527  
Деготь Є. – 279  
Дегтярєва Г. – 138  
Демосфенова Г. – 528  
Денисенко О. – 388а  
Дерегус М. – 856  
Державин К. – 327  
Джалагонія В. – 280  
Джеджула А. – 280а  
Дідковський С. – 39  
Димшиць Е. – 21, 146, 148, 154  
Диченко І. – 139, 186-189, 529-531,  
638, 693, 804, 857, 923, 924, 943, 944  
Дмітрієв Вс. – 694  
Дорошенко П. – 718  
Драк А. – 639, 858-861, 945  
Дратт М. – 341  
Драчковська О. – 532  
Дуглас Ш. – 533, 534  
Дуленко В. – 862  
Дяченко А. – 695

Ернст Ф. – 696-701  
Епштейн М. – 631  
Ефрос А. – 383, 702, 703

Євдаєв Н. – 281  
Єврєїнов М. – 282  
Єржиловський С. – 863  
Єрмакова Н. – 640, 640а  
Єфимович С. – 535  
Єфремов В. – 283

Жадова Л. – 389  
Жежера В. – 190  
Жданко І. – 459, 470, 536, 537  
Жихарева О. – 538  
Жмурков В. – 284  
Журавель О. – 865

Заболотний В. – 725  
Загуд Д. – 407  
Зайцев Ю. – 539  
Зайцева В. – 540  
Заполяньський Г. – 542  
Затенацький Я. – 866, 867  
Захаров Р. – 868  
Згржебловський Ф. – 543  
Зельська-Даревич Д. – 40  
Зеров М. – 704

Іванова О. – 140  
Іздебський В. – 8, 16, 41-45, 49,  
50, 57, 63  
Іздебська-Прічрад Г. – 41, 42, 43  
Ісаков С. – 705

Йогансен М. – 5  
Йосипенко М. – 871

Каганська Ж. – 872  
Казарін В. – 802, 804  
Казовський Г. – 10, 12  
Кайзер О. – 98  
Калаушин Б. – 285  
Кальницький М. – 329  
Капітоненко О. – 286, 287  
Каплон А. – 549  
Карабутенко І. – 84  
Карамаш С. – 430  
Карасик І. – 550, 551  
Касіян В. – 192, 552, 873  
Кацухіро Х. – 553  
Кашуба Є. – 44, 806  
Кириченко Є. – 288  
Кіндрась Е. – 431  
Клейменова О. – 193, 554  
Клименко В. – 555  
Клименко Н. – 759  
Клоц А. – 86  
Князєва С. – 619а, 743а  
Коваленко Г. – 322, 330-351, 356,  
643, 874, 947  
Коваленко Л. – 194  
Ковальська Л. – 195, 196  
Ковальчук О. – 197, 432, 709  
Ковжун П. – 782  
Ковтун Є. – 556, 557  
Козирод І. – 420  
Колдобська М. – 558  
Колесніков М. – 118, 146, 317, 318,  
352-355, 794  
Коломієць Р. – 356  
Колпакчі Л. – 875  
Конєчна Г. – 357  
Кончин Є. – 289  
Коонен А. – 358

Корін П. – 943  
Корнієнко Н. – 198, 644, 876  
Корогодський Р. – 142, 559, 877  
Корсун Л. – 87  
Коротич В. – 94  
Косарєв Б. – 366  
Костакі М. – 560  
Костенко В. – 878  
Котляревська М. – 783, 785  
Котович Є. – 561  
Котович Т. – 562  
Кравченко О. – 199, 240, 769  
Кравченко Я. – 199, 240, 769  
Крамаренко Л. – 459, 470  
Красильникова О. – 200, 201  
Кратко Б. – 391  
Кривенко М. – 879  
Кричевська-Лінд Г. – 454  
Круглов В. – 45  
Крусанов О. – 11, 658  
Кручоних О. – 496, 497  
Крючкова В. – 563  
Крючкова Є. – 476  
Кудрявцев Л. – 88, 290, 291, 292, 293  
Кузнєцов Е. – 711  
Кузьмін Е. – 712  
Кузьмін М. – 713  
Кукавська М. – 880  
Кулєшова В. – 198, 644, 876  
Курбас Лєсь – 198, 201, 640а, 642,  
644, 647, 650, 870, 876, 901, 907  
Кучеренко З. – 635, 645  
Кушнерик Г. – 202

Лагутенко О. – 13, 14, 39, 46, 47,  
89, 143, 203, 204, 294, 359, 392-395,  
418, 433-435, 646, 714, 715, 784, 881,  
935, 936, 948  
Ландсман Г. – 716  
Ларкін Ю. – 436  
Лебедев Г. – 436-440  
Лебедева В. – 760  
Леже Ф. – 54  
Лєн С. – 564  
Лєрнер Н. – 717  
Лєшко Я. – 98  
Липківська Г. – 360  
Лисенко-Барська Н. – 107  
Литовченко І. – 205  
Ліберман О. – 73  
Лівшиць Б. – 295  
Ліпатов В. – 565  
Ліхачов Д. – 566  
Лобановський Б. – 15, 48, 396, 400, 761  
Лобанов-Ростовський М. – 26, 361  
Лєвєв Ю. – 18, 367, 648, 659, 892, 951  
Лой В. – 296  
Лопата В. – 441  
Лукомський Г. – 718  
Лупандіна А. – 362  
Лушчик С. – 16, 49, 50  
Люсий А. – 567

Майстрєнко Я. – 882, 883

Макаров А. – 568  
Макаров Ю. – 51  
Маковський С. – 734  
Максимова Н. – 719  
Малаков Д. – 442, 443, 444  
Маланюк Є. – 720  
Малєвич Б. – 510  
Малєвич С. – 510  
Марголін С. – 884, 885  
Марголіна Р. – 886  
Маркада В. – 52, 144, 363, 574,  
575  
Маркада Ж.-К. – 53, 54, 576  
Марков В. – 296а, 576а  
Мартиненко А. – 207  
Марченко Д. – 90  
Масєнко Т. – 887  
Масленніков Н. – 564  
Матвєєв А. – 721  
Матвєєва Н. – 577  
Матвей Волдемар  
(Марков В.) – 307  
Матюшин М. – 465, 496, 497  
Мєдвєдєв А. – 578  
Мєженко (Іванов) Ю. – 408  
Мєйєрхольд В. – 463  
Мєйтус Ю. – 888  
Мєльник О. – 208  
Мєльниченко О. – 246  
Мєтцєнжє Ж. – 479  
Михайлів Ю. – 419  
Михайлова О. – 246  
Міло Д. – 55  
Мітрохін Д. – 708, 722, 723  
Мітурич П. – 482  
Міхієнко Т. – 572  
Міщенко Г. – 211  
Модзалєвський В. – 718  
Моймір Г. – 579  
Молчанова М. – 18, 367, 648, 659,  
892, 951  
Москаленко О. – 145  
Мудрак М. – 56, 581  
Музиченко Я. – 724  
Мурашко О. – 718  
Мусієнко П. – 213  
Мухіна В. – 355  
Мушинка М. – 214

Надєїн В. – 582  
Надикто В. – 92  
Найда Р. – 75  
Найдєн О. – 79, 583, 584, 585  
Наков А. – 17, 323, 364, 466  
Настюк Є. – 365  
Нєвлєр Л. – 586  
Нєкрасова Є. – 889  
Нєрадовський П. – 708, 727  
Нікітіна Н. – 587  
Німенко А. – 84, 93  
Новікова Є. – 589  
Новосєлицька Н. – 949  
Нога О. – 2966  
Нятко П. – 890

Овдєнко О. – 926  
Овсянникова Є. – 589а  
Оленська-Петришин А. – 99, 590  
Осминська Н. – 591  
Острроверх О. – 647, 891  
Охмакевич Н. – 762  
Охочинський В. – 729, 730

Павлова О. – 244  
Павлова Т. – 366  
Павловський В. – 445  
Павлюк М. – 215  
Панченко В. – 731  
Папета О. – 2, 5, 592  
Папета С. – 2, 5, 914, 915  
Парамонов А. – 215а, 763, 785а, 926а  
Парійський Є. – 764  
Парніс О. – 297, 593, 934  
Пархоменко І. – 421, 446  
Пасюта А. – 594  
Певний Б. – 100  
Пелих Н. – 149  
Пен Ю. – 620  
Пеньковська М. – 765  
Первомайський Л. – 893  
Петрицька Д. – 821  
Петров І. – 766  
Петрова Є. – 57, 569  
Петрова О. – 595  
Петровський Н. – 596  
Печарковська Г. – 183  
Пивоварова Є. – 597  
Пікассо П. – 479, 480  
Пінчевська Б. – 57а  
Пістунова А. – 598  
Платонов В. – 386  
Побожій С. – 278, 297а, 599  
Повниця А. – 894  
Поздняков В. – 732  
Поліщук В. – 397  
Полонський В. – 738  
Пономаренко Є. – 895  
Попович В. – 298  
Прибильська Є. – 313, 315  
Пристаєнко Н. – 217, 218, 733  
Протазанов Я. – 351, 366  
Пушкарьов В. – 600

Рабинович Д. – 896  
Радзішевський В. – 601  
Радлов Н. – 734, 735  
Ракітін В. – 368, 602  
Репко Є. – 219  
Рибак К. – 299  
Рівєра Д. – 225  
Ріпко О. – 179, 220  
Рожа Д. – 604  
Романюк Н. – 150, 151  
Рубан-Кравченко В. – 152, 221, 300, 369, 425, 444, 447, 605, 710, 767, 807, 817, 927  
Рудницький Л. – 370  
Рудзицький А. – 928

Савицька Л. – 58, 59, 937  
Савченко О. – 101  
Сасько Н. – 448  
Самольотова М. – 606  
Сараб'янов А. – 212  
Сараб'янов Д. – 607, 608  
Седик О. – 609, 787  
Сезанн П. – 478  
Селезньов Л. – 260  
Селівачов М. – 732  
Семенко В. – 222  
Сидор О. (Сидор-Гібелінда О.) – 102-105, 302  
Сидоров А. – 736, 737, 738  
Силін О. – 106  
Синиця Г. – 207  
Синько О. – 107  
Скиба М. – 223  
Скрипник М. – 60  
Скрипченко М. – 108  
Скульський М. – 388а  
Славіна О. – 610  
Смолич Ю. – 898, 899  
Смольський С. – 611  
Собачко Г. – 313, 315  
Соколюк Л. – 20, 60, 61, 224-238, 243, 768, 788, 929  
Соловій Ю. – 612  
Солодовнікова Є. – 138  
Соніна Т. – 62  
Сотник Н. – 153  
Стебельський Б. – 239  
Стешенкова Т. – 422  
Стриженова Т. – 372  
Сусак В. – 109  
Сухоліт Н. – 304  
Сухопаров С. – 63

Таїров О. – 311  
Таранушенко С. – 739  
Татлін В. – 482  
Терещенко М. – 901, 902  
Титар В. – 215а, 763, 785а, 926а  
Титаренко А. – 110  
Тичина П. – 405  
Товбін Є. – 922  
Толстой В. – 157  
Тольба В. – 903, 952  
Томашевський В. – 449, 450  
Томашпольська Л. – 904  
Тряскін М. – 617  
Тугендхольд Я. – 374, 740  
Туровскі А. – 618

Уайльд О. – 383  
Ужвій Н. – 905  
Утевська П. – 78, 111, 156, 375, 741, 742

Федірко А. – 555  
Федоріна А. – 305, 306, 743  
Федорук О. – 242, 306а  
Федько-Шілз С. – 112  
Фертич Н. – 307

Фесенко Л. – 113, 808  
Фовенко М. – 906  
Фогель З. – 400, 401, 908  
Фокін П. – 619а, 743а  
Фоль К. Л. – 620  
Фоменко В. – 744  
Френкель М. – 650, 907

Хайям О. – 349  
Халтурін Ю. – 621  
Ханко В. – 451, 452  
Хан-Магомедов С. – 377, 378, 621а, 621б  
Харченко В. – 908  
Харченко О. – 746  
Хвостенко Т. – 622  
Хлебніков В. – 464, 496, 497, 593, 939  
Хідекель Р. – 379  
Хмурий В. – 809, 909, 910  
Ходак І. – 453, 454  
Ходоровський М. – 244  
Хорошилова Т. – 623  
Христокіна А. – 624

Цибенко О. – 309  
Цибенко П. – 911  
Цівірко М. – 748  
Цоффка В. – 625  
Чаговець В. – 912  
Чайка Т. – 246  
Чебикін А. – 789  
Череватенко Л. – 749, 754, 757, 770, 916  
Черничко І. – 381  
Чехонін С. – 750  
Чугунов Г. – 751

Шагал М. – 620  
Шапіро Є. – 382  
Шатскіх А. – 475, 608, 626, 627, 628  
Шевельов С. – 420  
Шевченко Т. – 64, 299  
Шекспір В. – 383  
Шептицький А. – 182  
Шероцький К. – 718  
Шестаков А. – 114, 115  
Шимчук Є. – 247  
Шифрін Н. – 248  
Шкандрій М. – 249  
Шлаков Л. – 22  
Шудря М. – 124, 752  
Шумов О. – 629, 630

Щербаківський В. – 455

Юрчишин О. – 250, 930

Явленський О. – 279, 344  
Якимчук Л. – 913  
Яковлев М. – 251  
Яринич С. – 117  
Яровий І. – 790  
Ярошенко В. – 411  
Ясієвич В. – 456

УКЛАДАЧІ: Криворучко Л. С.  
Іванова М. Г.

В опрацюванні матеріалів  
брала участь Дікарева Н. І.

Відповідальна за випуск:  
Ковальчук Л. І.

Автор макету та оформлення – С. Бедах

Комп'ютерна верстка – С. Бедах

Керівник проекту – К. Штойко

За участю дизайнерсько –  
поліграфічного агенства «МЕД»

Надруковано компанією AD-WORLD



